

Israelian Diboboniba

O Namba Akar faragha zuim

Akinafarir kam, a Israelian darorir me Sainain Mighsiam ategha ghua Moapin kantrin otozim, kar Kenanin nguazimin mitaghniam, nguazir God me daningasa akam akirizim a geghari. Me Sainain Mighsiam ataghiraghasava amima, Moses Israelian gumazamiziba bar me menge. Ezi gin me Moapin kantrin itima, a ua me menge. Kamaghin amizi, me ziam, "Diboboniba," akinafarir kam gati.

Israelia, me gumazamiziba puvatizir danganimin aven azenir aviribar arui. Me faragha Kades Barnean nguibamin otifi, a Kenanin nguazimin sautin amadaghan iti. Me azenir aviribar danganir kam in ike, egha me Kenanin nguazimin ghuezir puvati. Egha gin me danganir kam ategha ghua Jordanin Fanemin, aruem anadi naghin otifi. Marazi bar nguazir otevir kam gapia, ezi marazi pura avughsegh Jordanin Fanem abigh nguazir God me bagha inabazir kam iniasa.

Akinafarir kam, Godin adarazir darorim geghari. Me dughiar aviribar osei, egha osimtizar dughiabar me atiati. Me dughiar aviribar akiriba igha Moses ko God gasi. Egha akinafarir kam uaghan God geghari. God Israelia ataghizir puvati. Egha me atiatia arasava amima, God me ataghirazir puvati. A me ko Akar Dikirizir

Gavgavir amizir kam ginihniha, uaghan fomira men ovaviba ko Akar Dikirizir Gavgavir amizir kam ginihnisi. God deraghavira men gara ghua an akar dikirizimin daghem guizin oto.

Israelia Sainain Mighsiamin ikia mangasa bizibar kiri

(Sapta 1:1–10:10)

Gumazir dapaniba Israelia medi

¹ Israelia, kantri Isip ataghizi, azenir namba 2 otozi, an iakinir namba 2in, an aruer faragha zuimin, Ikiavira Itir God, Sainain gumamaziba puvatizir danganimin uabi bativamin Purirpenimin aven Moses ko migei.

² A kamaghin migei, “Ni Aron ko gua mangi, Israelia bar men ziaba inigh. Gua gumazibar ziaba vaghvagh dagh fogh da osirigh me menegh. Egh Israelian anababar ikiziba vaghvagh bar dar ziaba osirigh.

³ Kar gumazir 20plan azenibar itiba, ko 20plan azenibagh afiraziba, me midorozim damuamin gavgaviba iti. Gua, bar men ziaba ko men ikiziba osirigh da menegh.

⁴ Egh gua uaningin akurvaghshi vaghvagh anababar aven, gua gumazir dapanir vamira vamira misefegh.

⁵ “Gumazir guan akuragh ingangarir kam damuamin mabar ziabar kara: Rubenin anabamin adarazir gumazim, Sedeurin otarim Elisur, gua a inigh.

6 Egh Simeonin anabamin adarazir gumazim Surisadai, an otarim Selumiel, gua a inigh.

7 Egh Judan anabamin adarazir gumazim Aminadap, an otarim Nason, gua a inigh.

8 Egh Isakarın anabamin adarazir gumazim Suar, an otarim Netanel, gua a inigh.

9 Egh Sebulunin anabamin adarazir gumazim Helon, an otarim Eliap, gua a inigh.

10 Egh Josepin otarir pumuningin ovavir boribar tongin, Efraimin anabamin adarazir gumazim Amihut, an otarim Elisama, gua a inigh. Egh Manasen anabamin adarazir gumazim Pedasur, an otarim Gamaliel, gua a inigh.

11 Egh Benjaminin anabamin adarazir gumazim Gideoni, an otarim Abidan, gua a inigh.

12 Egh Danin anabamin adarazir gumazim Amisadai, an otarim Ahieser, gua a inigh.

13 Egh Aserin anabamin adarazir gumazim Okran, an otarim Pagiell, gua a inigh.

14 Egh Gatın anabamin adarazir gumazim Duell, an otarim Eliasap, gua a inigh.

15 Egh Naptalin anabamin adarazir gumazim Enan, an otarim Ahira, gua a inigh.”

16 Ezi Moses ko Aron, Israelian tongin men anababa vaghvagha men gumazir dapanir kaba ini.

17 God men ziabar borogha me amisevezi, aning deraghavira me ini.

18 Egha aning 12plan gumazir dapanir kaba ko, Israelia bar me akuvasa men dei. Ezi iakinir namba 2in, an aruer faragha zuimin, Israelia bar uari kuvazi, me gumazamizibar ziaba ko men anababa ko men ikizibar ziaba ko diboboniba osiri. Gumazir 20plan azeniba itiba ko 20plan

azenibagh afiraziba, me bar men ziaba vaghvagha da osira me medi.

¹⁹ Ikiavira Itir God me mikemezi moghin, me ami. Israelia Sainain gumamaziba puvatizir danganimin itima, Moses gumamazibar ziaba ko men diboboniba osiri.

²⁰⁻⁴⁶ Gumazir 20plan azeniba itiba, ko 20plan azenibagh afiraziba, me midorozim damuan tughati. Moses ko Aron gumazir kaba vaghvagha men ziaba ko anababa ko men ikizibar ziaba ko men apengan itibar ziaba osiri. Me Jekopin otarir ivariam Rubenin ikegha izaghiri. Ezi men diboboniba da, bar kamakin:

Rubenin anabamin gumazibar dibobonim,
46,500in tu.

Ezi Simeonin anabamin gumazibar dibobonim,
59,300in tu.

Ezi Gatın anabamin gumazibar dibobonim,
45,650in tu.

Ezi Judan anabamin gumazibar dibobonim,
74,600in tu.

Ezi Isakarın anabamin gumazibar dibobonim,
54,400in tu.

Ezi Sebulunin anabamin gumazibar dibobonim,
57,400in tu.

Ezi Josepin otarir mam Efraim, an anabamin gumazibar dibobonim, 40,500in tu.

Ezi Josepin otarir igharazim Manase, an anabamin gumazibar dibobonim, 32,200in tu.

Ezi Benjaminin anabamin gumazibar dibobonim, 35,400in tu.

Ezi Danin anabamin gumazibar dibobonim,
62,700in tu.

Ezi Aserin anabamin gumazibar dibobonim,
41,500in tu.

Ezi Naptalin anabamin gumazibar dibobonim,
53,400in tu.

Ezi men gumazibar diboboniba bar moghira,
603,550in tu.

⁴⁷ Egha Livain anabamin gumaziba, me me
mengezir puvati.

⁴⁸ Ikiavira Itir God faragha Moses migia ghaze,

⁴⁹ “Ni Israelian gumazir midorozim damuamiba
mengiva, Livain anabamin gumaziba mengan
marki.

⁵⁰ Ni Livaiba amiseveghti, me nan Purirpenim
ko an aven itir bizibagh eghuv dar ganiva, an
ingangaribar faragh mangi dar amu. Purirpenir
kam, me Akar Dikirizir Gavgavim itir dagiar
akuamning a darigham. Egh dughiar ia tuavimin
zuimin me Purirpenim ko an itir biziba ateram.
Egh nan Purirpenimin miriabar uan purirpenibar
ingariva anekiarugh.

⁵¹ Dughiar manamin ia danganir igiamin
mangisi, Livaiba nan Purirpenim angarigh mangi
danganir igharazimin uam anesaragh. Eghti
gumazir kinitam Purirpenimin boroghin iziva, an
aremegham.

⁵² Israelian gumazamizir igharaziba, ia uan an-
ababa ko iki, uan purirpeniba asi uan dangani-
bara iki uan ababanim itir fleghba aseghiti da
ghuanang.

⁵³ Eghti Livain anabamin adarazi uan purir-
peniba nan Purirpenimin miriaba bar da asegh,
egh deraghvira a geghuv an gan. Puvatighti,

gumazir kinitam nan Purirpenim boroghin izi na damighti ki bar aningaghegh, Israelia bar ia gasighasigham. Purirpenir kam, Akar Dikirizir Gavgavim itir dagiar akuamning an aven ikiam.”

⁵⁴ Ezi Moses bizir kabar gun Israelia mikemezi, me Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, biziba bar dagh ami.

2

Ikiavira Itir God, dapiamin danganiba akiramın arazibar Israelia miği

¹ Ikiavira Itir God Moses ko Aron akar kaba aning ganingi:

² “Israelia uan purirpenibar ikiamin danganiba aghuva, gumaziba vaghvagh uan anababar ziaba itir fleghin boroghin uan adarazi ko dapiam, eghti God bativamin Purirpenim, danganir kamın tongira ikiam. Men purirpeniba tong Godin Purirpenimin saghon iki, eghti dar tiar akaba an amadaghan mituagh iki.

³⁻⁹ “Aruem anadi naghin amadaghan, anabar 3pla, Judan anabamin abanim itir fleghin boroghin, uan ikiziba ko uan gumazir dapaniba ko iki. Aminadapin otarim Nason, a Judan anabamin gumazir dapanim, ezi Judan anabam 74,600plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Ezi Judan anabamin adarazir miriamin, Isakarın anabamin adarazi iki. Ezi Suarin otarim Netanel, a Isakarın anabamin gumazir dapanim, ezi Isakarın anabam 54,400plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Ezi Isakarın anabamin adarazir miriamin, Sebulunin anabamin adarazi iki. Ezi Helonin

otarim Eliap, a Sebulunin anabamin gumazir dapanim. Ezi Sebulunin anabam 57,400plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Anabar 3plan kaba bar moghira, men dibobonim 186,400plan gumaziba iti. Dughiar Israelia tuavimin mangamim, 3plan anabar kabar adarazi faragh mangam.

10-16 “Eghti sautin amadaghan, anabar 3pla, Rubenin anabamin ababanim itir fleghin boroghin iti, me uan ikiziba ko uan gumazir dapaniba ko iki. Sedeurin otarim Elisur, a Rubenin anabamin gumazir dapanim, ezi Rubenin anabam, 46,500plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Ezi Rubenin anabamin adarazir miriamin, Simeonin anabamin adarazi iki. Ezi Surisadain otarim Selumiel, a Simeonin anabamin gumazir dapanim, ezi Simeonin anabam, 59,300plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Ezi Simeonin anabamin adarazir miriamin, Gatin anabamin adarazi iki. Ezi Ruelin otarim Eliasap, a Gatin anabamin gumazir dapanim, ezi Gatin anabam 45,650plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Anabar 3plan kaba bar moghira, men dibobonim 151,450plan gumaziba. Dughiar Israelia tuavimin mangamim, 3plan anabar kabar adarasi, faragha zuir anabar 3plan adarazir gin mangam.

17 “Me tuavimin mangamin dughiamin, Judan anabamin adarazi faragh mangam, eghti anabar igharaziba, me danganir me ikezibar mirara, vaghvagh uan ababaniba itir fleghbar suigh men girara mangam. Me dapiamin danganiba, me

uarir gın zui moghıra dar ingar. Eghti Livain anabamın adarazi na bativamın Purirpenim ater bar men tongıra iki mangam. Eghti 6plan anababar adarazi Livaibar faragh mangam, eghti 6plan anababar adarazi Livaibar gın mangam.

18-24 “Eghti aruem uaghiri naghın, anabar 3pla, Efraimın anabamın ababanım itir fleghın boroghın, me uan ikıziba ko uan gumazir dapaniba ko iki. Amihutın otarım Elisama, a Efraimın anabamın gumazir dapanım, ezi Efraimın anabam, 40,500plan gumaziba iti, me mıdorozim damuan tughati. Ezi Efraimın anabamın adarazir mırıamın, Manasen anabamın adarazi iki. Ezi Pedasurın otarım Gamaliel, a Manasen anabamın gumazir dapanım, ezi Manasen anabam 32,200plan gumaziba iti, me mıdorozim damuan tughati. Ezi Manasen anabamın adarazir mırıamın, Benjaminın anabamın adarazi iki. Ezi Gideonin otarım Abidan, a Benjaminın anabamın gumazir dapanım, ezi Benjaminın anabam, 35,400plan gumaziba iti, me mıdorozim damuan tughati. Anabar 3plan kaba bar moghıra, men dibobonım, 108,100plan gumaziba. Dughiar Israelia tuavımın mangamımın, 3plan anabar kabar adarasi, me Livaibar gın mangam.

25-31 “Eghti notın amadaghan, anabar 3pla, Danın anabamın ababanım itir fleghın boroghın iti, me uan ikıziba ko uan gumazir dapaniba ko iki. Amisadain otarım Ahieser, a Danın anabamın gumazir dapanım, ezi Danın anabam, 62,700plan gumaziba iti, me mıdorozim damuan tughati. Ezi Danın anabamın adarazir mırıamın,

Aserin anabamin adarazi iki. Ezi Okranin otarim Pagiél, an Aserin anabamin gumazir dapanim, ezi Aserin anabam 41,500plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Ezi Aserin anabamin adarazir miriamin, Naptalin anabamin adarazi iki. Ezi Enanin otarim Ahira, a Naptalin anabamin gumazir dapanimin iti, ezi Naptalin anabam, 53,400plan gumaziba iti, me midorozim damuan tughati. Anabar 3plan kaba bar moghira, men dibobonim, 157,600plan gumaziba. Dughiar Israelia tuavimin mangamim, 3plan anabar kabar adarasi, me bar abuan mangam. Anabar kaba vaghvagh uan fleghbar suigh bar gin mangam.”

³² Me Israelian anababa ko men ikiziba ko men purirpeniba itir danganibar gin ghua men ziaba osira me medima, men dibobonim bar moghira 603,550plan gumaziba.

³³ Moses, Ikiavira Itir Godin Akar Gavgavim baregha, Livain anabamin adarasi, a Israelin anabar igharaziba ko me mengezir puvati.

³⁴ Kamaghin, Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, Israelia biziba bar dagh ami. Anababa vaghvagha uan fleghbar boroghin uan purirpenibar danganiba azui. Egha dughiar Israelia tuavimin mangamim, me bar vaghvagha uan anababa ko uan ikiziba ko zui.

3

Aronin otaribar ziaba

¹ Ikiavira Itir God, Sainain Mighsiamin Moses ko migeir dughiamin, Aron ko Mosesin ikizim kamakin.

² Aron otarir 4pla iti, Nadap, an otarir ivariam, ezi an gın, Abihu, Eleasar ko Itamar.

³ Aronın otarir kaba, me ofa gamir gumazibar ikiasa, Moses olivın borem isa men dapanibagh inga me amisevegħa Ikiavıra Itir Godın ofa damuamin ingangarim me ganıngi.

⁴ Israelia, Sainain gumazamiziba puvatızir danganimın itima, Nadap ko Abihu ofa gamir gumazibar ingangarim gamua Ikiavıra Itir God ifongezir puvatızir avimın, an damazimın ofa gami. Kamaghın amizi, aning areme. Nadap ko Abihu, boriba puvatıgha areme. Ezi kamaghın, Eleasar ko Itamar aningın danganim inıgha ofa gamir gumazimningın otogħa, Ikiavıra Itir Godın ofa gami. Aningın afeziam Aron ikiavıra itima, aning ingangarir kam gamua izi.

Me ofa gamir gumazibar akurvagh̃asa Livaibav sefe

⁵ Ikiavıra Itir God kamaghın Moses mıgei,

⁶ “Ni Livain anabamın adarazi inıgh men aku izi ofa gamir gumazim Aronın damazimın izegħ, me amisevegħti, me an ingangarir gumazibar otivıgham.

⁷ Me Aron ko Israelian gumazamiziba bar men akurvagh̃ nan Purirpenimın ingangarim damuam. Me na bativamin Purirpenimın guamin, na bagħ ingangaribar amuam.

⁸ Me Israelian danganim inıgh, na bativamin Purirpenimın aven itir biziba bar deraghvıra dar

ganiva dagh ativagham. Me arazir kamın, Purirpenimın ingangaribar amuam.

⁹ Ni Livaiba isi Aron ko an ovavir boribar aningh. Ki Israelian tongin Aron ko an otaribar akurvaghasa Livaibav sefe.

¹⁰ Ni Aron ko an ovavir boriba, ofa gamir ingangarim bagh me amiseveghti, merara ingangarir kam damuva ofa gamir gumazibar min iki. Eghti gumazir kinitam, nan bizir bar zuruzibar boroghın izisi damuti, ia a misueghti an aremegh.”

¹¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghın Moses migei,

¹²⁻¹³ “Ia oragh! Ki datirighın ua bagh Israelian gumazamizibar tongin Livaiba amiseveghti, me na baghvira ikiam. Ia fo, ki faragha Isipian otarir ivariaba bar me misoghezir dughiamra, ki Israelian otarir ivariaba bar ua bagha dagh inaba, kar gumazamizibar otarir ivariaba ko asizibar nguzir ivariaba sara. Kamaghın amizi, ian otarir ivariaba bar nana. Egha ki datirighın otarir ivariabar danganim iniasa Livaibagh inaba. Me datirighın nan ingangarir gumazibar min iki na baghvira ikiam. Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghın mikeme.”

Me Livaibar ziaba akınafarimın da osiri

¹⁴ Egha Ikiavira Itir God, Sainain gumazamiziba puvatizir danganimın ua kamaghın Moses migei,

¹⁵ “Ni Livain anabamın adarazi ko men ikiziba bar me mengegh. Ni gumaziba bar vaghvagh, kar otarir iakinir vamira itibar ikegh mangi gumazir ghuribar tugh, ni bar me mengegh men ziaba osirigh.”

¹⁶ Ezi Moses Ikiavira Itir Godin Akar Gavgavim baregha, an gın ghua bar me menge.

¹⁷ Fomira, Livai otarir 3pla iti, men ziabar kara: Gerson, Kohat, ko Merari.

¹⁸ Ezi Gersonin otarimningin ziamning kara, Lipni ko Simei, aning gın uan ikizimin afeziamningin oto.

¹⁹ Ezi Kohatin otaribar ziabar kara: Amram, Ishar, Hebron ko Usiel, me gın uan ikizibar afeziabar otifi.

²⁰ Ezi Merarin otarimningin ziamning kara, Mali ko Musi, aning gın uan ikizimningin afeziamningin oto. Livain anabamin adarasi, men ikizibar ziaba, uan inazir afeziabar ziar kabar gın zui.

²¹ Ezi Gersonin adarasi, ikizir pumuning iti, kar Lipnin ikizim ko Simein ikizim.

²² Men gumaziba bar, kar men otarir iakinir vamira itibar ikegha ghua gumazir ghuribar tuziba, men dibobonim, 7,500in tu.

²³ Gersonin ikizimin adarasi, aruem uaghiri naghin Purirpenimin akirangin uan purirpeniba asam.

²⁴ Ezi Gersonin ikizimin gumazir dapanim, a Laelin otarim Eliasap.

²⁵⁻²⁶ Gersonin ikizimin gumaziba, me ingangarir kaba iti. Me God bativamin Purirpenimin iniba bar dar ganam, dar kara: an aven itir biribar inir duiba bar, ko azenan anevamin inir ekiaba, ko an tiar akamin inim ko, Purirpenim ko ofa gamir dakozim avinizir divazimin iniba, ko divazimin azenan zuir tiar akamin iniba, ko inir kaba duir beniba. Me bizir kaba bar dar ganamin ingangarim iti.

27 Ezi Kohatın ikizimın adarasi, ikizir 4pla iti. Kar Amramın ikizim, ko Isharın ikizim, ko Hebronın ikizim, ko Usielın ikizim.

28 Men gumaziba bar, kar men otarir iakinir vamira itibar ikegha ghua gumazir ghuribar tuziba, men dibobonim, 8,300ın tu.* Me Purirpenimın ganamin ingangarir maba iti.

29 Kohatın ikizimın adarasi, Purirpenimın sautın amadaghan uan purirpeniba asam.

30 Ezi men gumazir dapanim, Usielın otarim Elisafan.

31 Ingangarir me damuamimra kara, me Akar Dikrizir Gavgavimın Boksiam, ko dakozim, ko lamın agharim, ko ofa gamir dakozir pumuning, ko Anogroghezir Danganımın itariba ko bizir igharaziba, ko Bar Anogroghezir Danganım modir inim, me bizir kaba bar dar ganamin ingangarim iti.

32 Ezi Livaiba bar, men gumazir dapanim Eleasar, a ofa gamir gumazim Aronın otarim. A Godın Purirpenimın aven ingangarim gamir gumazibagh, ativagha men gari.

33 Ezi Merarin ikizimın adarasi, me ikizir pumuning iti, Malin ikizim, ko Musin ikizim.

34 Men gumaziba bar, kar men otarir iakinir vamiran itibar ikegha ghua gumazir ghuribar tuziba, men dibobonim, 6,200ın tu.

---

* **3:28:** Hibrun akam ghaze, 8,600plan gumaziba. Ezi fomira gumazir maba akar kam Grighın akamın a gira, egha me 8,300plan gumaziba osiri. Ezi ves 39 kamaghın miği, gumazibar dibobonim 22,000ın tu. Kamaghın ami, dibobonir kam, 8,300, a dera. E 8,600 kagh anetigham, eghti men dibobonim bar moghira 22,300ın otogham.

³⁵ Merarin ikizimın adarazir gumazir dapanim, Abihailın otarim Suriel. Egh me Purirpenimın notın amadaghan uan purirpeniba asam.

³⁶⁻³⁷ Merarin ikizimın adarasi, me ingangarir kaba iti. Me, Purirpenimın birir aghariba, ko an biribar ighuvir ruariba, ko an dipenir akiniba, ko boksiar birir agharibar poviba gavgavim dagh anıdiba, ko dar bizir muziariba sara, ko Purirpenim avınizir divazir ekiamın dipenir akiniba, ko dipenir akinir kabar poviba gavgavim dagh anıdir boksiaba, ko divazimın suizir afughafuziba ko beniba, me bizir kaba bar dar ganamin ingangarim iti.

³⁸ Egh Moses ko Aron uan otariba ko, God bativamin Purirpenimın guamın, aruem anadi naghın uan purirpeniba asam. Me Anogoroghezir Danganımın aven ingangaribar ganamin ingangarim iti. Me Israelia bar men akurvaghasa kamaghın ami. Eghti gumazir kinitam danganir kamın boroghın iziti, me a misueghti, an aremegham.

³⁹ Ikiavıra Itir God, Moses ko Aron Akar Gavgavim aning ganıngizi moghın, aning an gın ghua Livain anabamın gumaziba ko me itir ikiziba bar men ziaba osiri. Aning men otarir iakinir vamıran itibar ikegha ghua gumazir ghuribar tuzıba, bar me mence, ezi men dibobonim 22,000ın tu.

Livaıba, Israelian otarir ivariabar danganim ini

⁴⁰ Ezi Ikiavıra Itir God Moses miğia ghaze, “Ni Israelian otarir ivariabar ziaba bar da osirigh. Ni otarir iakinir vamıran itibar ikegh men ziaba meng mangi gumazir ghuribar tugh.

41 Ki Ikiavira Itir God, ki Israelian otarir ivariaba iniamin danganim, ki Livaiba iniam. Egh ki uaghan Israelian asizir ivariaba iniamin danganim, kar bulmakauba, ko sipsipba, ko memen ivariaba, ki uaghan Livaibar asizir ivariaba iniam.”

42 Kamaghin amizi, Moses Ikiavira Itir God mikemezi moghin ami. A Israelian otarir ivariaba bar me mengegha men ziaba osiri.

43 Ezi men otarir ivariaba bar, kar otarir iakinir vamiran itibar ikegha ghua men gumazir ghuribar tu, men dibobonim 22,273in tu.

44 Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin Moses migei,

45 “Ni datirighin Israelian borir ivariabar danganim inisi, Livaiba na daningigh. Eghti Livaiba nan gumamazibara ikiam. Egh men asiziba, Israelian asizir ivariabar danganim inisi me na daningigh. Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.

46 Israelian otarir ivariabar dibobonim, mong pin iti, ezi Livaibar gumazibar dibobonim, a 273plan gumazibagh afira, Kamagh, 273plan gumazir kaba, ia nan dafarim dama ua me givezeghiva ua me iniam.

47 Ezi ua gumazir vavira, iniamin ivezim, a 50 kina. Kamaghin amizi, ia ua 273plan gumazir kaba vaghvagh me givesi, me bagh vaghvagh 50 kina 50 kina inigh na bagh izi.

48 Egh dagiar kaba, ni Aron ko an otaribar aningigh, egh ua gumazir kaba iniam.”

49-51 Moses Ikiavira Itir Godin Akar Gavgavir kam baregha an gin ghu. A 13,650 kina, otarir

ivariar kabar dafarim dama da inigha ghua, ua me iniamin ivezimın mın Aron ko an otaribagh aningi.

4

Kohatın ikızimın ingangariba

¹ Ezi Ikiavıra Itir God Moses ko Aron migia ghaze,

² “Gua Kohatın ikızimın adarasi, men gumaziba ko ikızir me aven itiba, men ziaba osirigh me menegh. Kohatın ikızim, a Livain anabamın ikızibar ikızir mam.

³ Gumazir 30plan azeniba itibar ikegh mangi 50plan azeniba itibar tugh, gua ingangarim bagh men ziaba osirigh me menegh. Gumazir kaba, God bativamin Purirpenimın ingangarim damuam.

⁴ Men ingangarim kamakın, me God bativamin Purirpenimın bizir bar zuruzibar ganam.

⁵ “Israelia danganir mam ategh mangisi, Aron uan otariba ko Purirpenimın aven mangi, Akar Dikirızir Gavgavimın Boksiam modir inir aghuarir ekiam adeg a inigh an onegh Boksiam avaragh.

⁶ Egh ongarimın itir asızir ekiabar inir aghuitamra inigh anevaragh, bluplan initam uam anevaragh. Egh Boksiam atersi an iter otevir pumuning isi, tam vongın itir Boksiamın ringning darugh, egh tam vongın itir ringning darugh.

⁷ “Egh me inir bluplan tam isi dakozir nan damazimın ikiavıra itim gisin a ghuaragh. Egh itariba, ko mineba, ko ababa, wainın dipam ingiamin ofa bagh itarir koniba isi, dakozir kam

dafagh. Me zurara bretin na ganidim, me dakozir kam darigh, eghti a nan damazimin ikivira iki.

⁸ Egh bizir kaba bar moghira, inir aghevitamin da avegh. Egh ongarimin itir asizir ekiabar inir aghuitamra isi bizir kaba bar da avegh. Egh dakozir kam atersi, me an iter otevimning isi, tam vongin itir dakozimin ringning darugh, egh tam vongin itir ringning darugh.

⁹ “Egh me inir bluplan tam inigh, lamın aghorim ko an lamba, ko akamimin min avimin suizir biziba, ko an itariba, ko olivin boreba itir mineba, ko an itir bizir igharaziba, bar moghira da avegh.

¹⁰ Egh a ko an itir bizir kaba bar, ongarimin itir asizir ekiabar inir aghuitamin da rikigh. Egh anetersi, nogorim a datigh a ikegh.

¹¹ “Egh inir bluplan tam isi, golin ingarizir ofa gamir dakozim avaragh, egh ongarimin itir asizir ekiabar inir aghuitam a gisin uam anevaragh, egh anetersi, aneteramin iter otevimning an gol ringbar aghuigh.

¹² Egh Anogoroghezir Danganimin aven Godin ingangarim damuamin biziba bar da akuvagh inir bluplan tamın aven da rikigh, egh ongarimin itir asizir ekiabar inir aghuitam bar da nomkegh, egh da atersi nogorim a datigh a ikegh.

¹³ “Egh ofa gamir dakozir ekiamin averenim rueghiva, inir pighevitamin anevaragh.

¹⁴ Egh ofa gamir dakozimin Godin ingangarim damuamin biziba bar da isi, ofa gamir dakozimin pin dar rikigh. Bizir kaba, itarir ekiaba, ko fokba, ko savolin muziariba, ko itarir avim ateramiba, ko averenim iniamin itariba. Egh ongarimin itir asizir ekiabar inir aghuitam isi ofa gamir dakozim

avaragh. Egh anetersi, an iter otevimning isi, an gol ringbar aghuigh.

¹⁵ “Israelia dikavigh danganir igharazimın mangisi damuti, Aron uan otariba ko Purirpenimın aven itir biziba bar da noeghti, Kohatın adarazi izi bizir kaba ateram. Arazir kamın, me bizir bar zuruzibar suighan kogham. Puvatighti, me arighiregham. Kohatın adarasi, God bativamin Purirpenimın biziba ateramin ingangarir kam iti.

¹⁶ “Ofa gamir gumazim Aronın otarim Eleasar, Purirpenim ko an aven itir bizibar ganam. Egh lambar boreba, ko miġharir mughuriar aghuim zuir paura, ko wit tuamin ofan me zuraram amiba, ko olivin borer me ofa gamir gumazibagh inga me amisivamiba, a bizir kabar ganam.”

¹⁷ Ikiavira Itir God Moses ko Aron miġia ghaze,

¹⁸⁻¹⁹ “Gua oragh. Livain anabamın adarazir tongın itir Kohatın ikizimın gumaziba, me nan bizir zuruzir kabar boroghın iziti, gua bar deraghvira men gan. Bar guizbangira, Kohatın ikizimın adarazi arazir kuratam damighti, ki me misueghti me arimighiregham. Kamaghın, Aron uan otariba ko, men ikizim faragh Purirpenimın aven mangi, bizir me damuamiba deraghvira vaghvagh men akakagh, me ateramin bizibar me mikim.

²⁰ Egh ofa gamir gumaziba Purirpenimın aven nan bizir zuruziba nogha da aver dughiamın, Kohatın ikizimın adarazi Purirpenimın aven mangi bizir kabar ganam kogham. Me dar ganamin dughiamra, me maghiram arighiregham.”

Gersonın ikizim damuamin ingangariba

21 Ikiavira Itir God kamaghın Moses miği,

22 “Ni Gersonın ikizimın adarasi, men gumaziba ko ikizir me aven itiba, men ziaba osirigh me meneggh. Gersonın ikizim, a Livain anabamın ikizibar ikizir mam.

23 Gumazir 30plan azeniba itibar ikegha ghua 50plan azenibar tuziba, gua ingangarim bagh men ziaba osirigh me meneggh. Gumazir kaba, God bativamin Purirpenimın ingangarim damuam.

24 Men ingangarim kamakın, me God bativamin Purirpenimın bizir kaba ateram.

25 Me Purirpenimın birimın mın duir inir aghuir ekiaba, ko God bativamin Purirpenim aver inir me ongarimın itir asızir ekiabar inibar ingariziba, ko God bativamin Purirpenimın aven zuir tiar akamın inir ekiaba, me bar da ateram.

26 Egh Purirpenim ko ofa gamir dakozim avınizir divazimın inir ekiaba, ko divazimın azenan zuir tiar akamın iniba, ko inir kaba duir beniba ko dar bizir igharaziba, me bar dar ganam. Gersonın ikizim, me bizir kabar ganıva dar kır da ateramin ingangarim iti.

27 Aron uan otariba ko, Gersonın adarazir ganıva me vaghvagh damuamin biziba ko ateramin biziba ko damuamin ingangarir igharazibar me mikımam.

28 Gersonın adarasi, God bativamin Purirpenimın ingangarir kaba iti. Eghtı ofa gamir gumazim Aronın otarim Itamar, men ingangarir kabar ganamin gumazir dapanim.”

Merarin ikizim damuamin ingangariba

²⁹ Egha Ikiavıra Itir God kamaghın Moses miġei, “Nı Merarin ikizimın adarasi, men gumaziba ko ikizir me aven itiba, men ziaba osirigh me mengegh. Merarin ikizim, a Livain anabamın ikizibar ikizir mam.

³⁰ Gumazir 30plan azeniba itibar ikegha ghua 50plan azenibar tuziba, gua ingangarim bagh men ziaba osirigh me mengegh. Gumazir kaba, God bativamin Purirpenimın ingangarim damuam.

³¹⁻³² Ia danganir igharazimın mangamin dughiamın, Merarin ikizimın adarasi, me na bativamin Purirpenimın ingangarir kaba iti. Me, Purirpenimın birir aghariba, ko an biribar ighuvir ruariba, ko an dipenir akiniba, ko boksiar birir agharibar poviba gavgavim dagh anıdiba, ko dar bizir muziariba sara, ko Purirpenim avınizir divazir ekiamın dipenir akiniba, ko dipenir akinir kabar poviba gavgavim dagh anıdir boksiaba, ko divazimın suirazir afughafuziba ko beniba, me bizir kaba bar da ateramim ingangarim iti. Nı Merarin ikizimın adarazi vaghvagh ateramin bizibar me mikim.

³³ Merarin ikizimın adarasi, God bativamin Purirpenimın ingangarir kabar amuam. Eghti ofa gamir gumazim Aronın otarim Itamar, men ingangarir kabar ganamin gumazir dapanim.”

Livain anabamın adarazir diboboniba

³⁴⁻⁴⁸ Kamaghın, Moses ko Aron ko Israelian gumazir dapaniba Ikiavıra Itir Godın akamın ġın ghua, Livain anabamın adarazir ziaba osirigha me menge. Kar, Kohatın ikizimın adarazi ko Gersonın ikizimın adarazi ko Merarin ikizimın

adarasi. Men gumaziba ko ikizir me aven itiba, me men ziaba osirigha me menge. Gumazir 30plan azeniba itibar ikegha ghua 50plan azeniba itibar tuziba, me God bativamin Purirpenimın ingangarim bagha men ziaba osirigha me menge.

Men dibonibar kara, Kohatın ikizimın gumazibar dibobonim 2,750plan gumaziba, ezi Gersonın ikizimın gumazibar dibobonim 2,630plan gumaziba, ezi Merarin ikizimın gumazibar dibobonim 3,200plan gumaziba. Ikizir 3plan kaba bar moghira, men dibobonim, 8,580plan gumaziba.

⁴⁹ Ikiavira Itir God, Moses mikemezi moghira, me gumaziba menge. Egha ingangarir me vaghvagh damuamiba ko ateramin biziba, Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, me me ganingi.

5

Me Godın damazimın mizezir gumazamizibar amuamin araziba

¹ Ikiavira Itir God kamaghın Moses migei,

² “Ni Israelian gumazamizibav kemeghti, me danganir itimın gumazir kaba batueghti, me mangi azenan iki. Kar, gumazamizir lepan mın garir arımarıar kuram itiba, ko gumazamizir mikarzir mogomeba duaba da bativima, ghuzir mitiziba dar azenan otifi, ko amizir uan iakinıav soziba, ko gumazamizir ariaghırezibar kuabar suigha Godın damazimın mizeziba.

³ Ia gumazamizir kaba uaghara me amangighti, me danganir ia itimın azenan mangi. Ia kamaghın damuti, danganir ki uan gumazamizibar tongın itim, a nan damazimın mizeghan kogham.”

⁴ Kamaghın amizi, Israelia, gumazamizir Godın damazımın mizeziba azenan me amadima, me azenan zui. Me Ikiavıra Itir God Moses mikemezi moghıram ami.

Arazir kuram ikarvaghamin Akar Gavgavim

⁵ Ezi Ikiavıra Itir God Moses miğia ghaze,

⁶ “Ni akar kaba Israelian gumamazibar aningh: Gumazitam o amizitam akirim ragh Ikiavıra Itir God gasaragh, arazir kuratam gumazir igharazitam damighti, osımtızim an ikiam.

⁷ Kamaghın, a uan arazir kuramın gun mikemegh, egh ivezim bar anetigh gumazir an arazir kuramın a gamizim daningh. Ivezir a ikarvaghaim, 500plan dagıabar ikiti, ni uam a gısın dagıatabar atigh 600plan dagıaba a daningh.

⁸ Gumazir ivezir kam iniamim aremeghti, an tav ikian kogh ivezir kam inighan koghti, gumazir arazir kuram gamizim, ivezir kam inigh Ikiavıra Itir God bagh mangiti, ofa gamir gumaziba a iniam. Egh ivezir kam gısın, a sipsipın apuritam isi ofa gamir gumazim danighti, ofa gamir gumazim an arazir kuraba gın amangamin ofa damuam.

⁹ Israelia Ikiavıra Itir Godın ofa damusi, bizir aghuitaba inigh izi ofa gamir gumazim danighti, bizir kaba an bizibara.

¹⁰ Gumazamiziba God bagha inigha izir ofan manaba, kar bizir me ofa gamir gumazim ganıdiba, a ua bagh da iniam.”

Gumazim ghaze, an amuim ti arazir kuram gami, a manmaghin damuam

¹¹ Egha Ikiavira Itir God Moses miġia ghaze,

¹²⁻¹⁴ “Ni akar kaba Israelian gumazamizibar aningigh: Gumazitam kamagh niġniġ suam, an amuim ti akirim a gasaragha gumazir igharazim ko akui, egha Godin damazimin mize. Gumazir kam a fozir puvati, guizbangira, o puvati. Amuim ti modogha arazir kam gami. Guizbangira, tav an ganizir puvatigha, a gasir akamin tuaviba puvati. Kamaghin pam navir kuram uan amuimin iti.

¹⁵ Egh arazir kamın, gumazim uan amuim inigh ofa gamir gumazim bagh mangi. A uaghan ofa damusi 1 kilogrem plauan balin ingarizim inigh mangam. Ofan kamın mingarimra kara, pam ti uan amuim bagha niġniġzir aviriba ikia navir kuram an iti, eghti me fogham amuim guizbangira arazir kuram gamiz, o puvati. Kamaghin, gumazir kam olivin borem isi plauan kam gingen marki. Egh uaghan, a miġharir mughuriar aghuim zuim itir pauran me iter balsamin eborimin ingarizim a darighan marki.

¹⁶ “Eghti ofa gamir gumazim, amizim inigh iziti, a ofa gamir dakozimin boroghin izi Ikiavira Itir Godin damazimin tugham.

¹⁷ Eghti ofa gamir gumazim, dipar me na ganingizitam isi, nguazir miner tam gingegh, egh Ikiavira Itir Godin Purirpenimin apengan itir nguazir minezitaba inigh dipar kam miġniġ, eghti arazir kamın dipar kam puv misogham.

¹⁸ Amizir kam nan damazimin tughiv ikiamin dughiamin, ofa gamir gumazim amizimin dapar arizim firighti a ruaragh pura ikiam. Eghti

ofa gamir gumazim, ofa damuamin plaua isiva amizimın dafarim datıgh. Egh ofa gamir gumazim uan dafarimın dipar misozi kamın itir nguazir minemın suiragh. E fo, dipar misozir kam, amizir guizbangıra arazir kurabagh amibagh asıghasısi.

¹⁹ Ofa gamir gumazim amizim mikımtı, amizim amamangatıghtı, ofa gamir gumazim suam, ‘Ni fo, dughiar ni uan pamın itimın, ni gumazitam koma arazir kuratam gamizir puvati, eghtı dipar misozir kam guizbangıra ni gasıghasighan kogham.

²⁰ Ezi ni uan pamın itir dughiamın, ni uan pam ategha guizbangıra gumazir ıgharazim ko arazir kuram gamıgha Godın damazimın mize, eghtı dipar misozir kam nın ingarıva ni gasıghasigham.’

²¹ Eghtı ofa gamir gumazim uam akar kurar kam amizim mikımam, ‘Ni guizbangıra arazir kuram gamı, eghtı Ikiavıra Itir God nın gumazamizibar tongın nın ziam gasıghasigham, egh nın borivtarim damıghtı, an ekonamıghtı, nın navim buıgham.

²² Dipar misozir kam nın navimın aven mangı an ingarti, a buva nın mikarzir mogomem damıghtı a ikuvıgham.’ Eghtı amizim suam, ‘Aria, guizbangıra. Ikiavıra Itir God mikemezi moghın damu.’

²³ “Eghtı ofa gamir gumazim asıghasıghamin akar kam osirıgh, egh dipatam inıgh akar osirizir kam ruti a mınar dipar misozim magıram.

²⁴ Egh gın an amizim mikemeghti, an anemeghti, dipar misozir kam an navir averiamın aven magıram.

²⁵ Ofa gamir gumazim, amizim suirazir ofan plauan kam a dama a inıgh, an suiragh Ikiavıra

Itir Godin damazimin a fegh a damuti, a ighua-mangi. Egh a inigh ofa gamir dakozimin mangam.

²⁶ Egh uan dafarim isi plauan kam darugh, egh a plauan muziaritam inigh ofa gamir dakozimin a tuaghti, avim an isi mangiti a bar mighirighti, averenir kinim otogham. Plauan muziarir kam, a bar plauan namin danganim inigham. A kamaghin damigh gin amizim mikemeghti, a dipar misozir kam amam.

²⁷ Amizim guizbangira poroghamiba uari bakeir arazim damighiva Godin damazimin mizeghti, dipar misozir kam an aven mangiva, mizazim a daningiva, an borivtaribar amighti, da ekonamigh, navim buva an mikarzir mogomem ikuvigham. Eghti Ikiavira Itir God an gumazamizibar tongin an ziam gasighasigham.

²⁸ Eghti amizir kam, guizbangira arazir kuram damighan koghiva, a Godin damazim deraghvira ikivira ikiti, dipar misozir kam a gasighasighan koghti, bizir kurar kam a batoghan kogham. Eghti a boriba batamin gavgavim ikivira ikiam.

²⁹ “Akar Gavgavir kamın mingarim kamakin. Gumazitam uan amuim mikim suam, a ti arazir kuram gami. Egh a nighnizir aviriba iki egh navir kuram an ikiam.

³⁰ O, gumazim pura akar kinim uan amuir aghuim gasi, navir kuram pura an ikiti, me amizim mikemeghti, an ofa gamir dakozimin boroghin tughti, ofa gamir gumazim guizin akam gifoghsi arazir kam damuam.

³¹ Eghti amizim guizbangira arazir kurar kam gami, an an ivezir kuram iniva osimtiziba ateram. Amizim guizbangira osimtizim damighti, an pam

akam a gasir arazir kamın osımtızim an ikian kogham.”

6

Gumazamiziba uari God danıngamin Akar Gavgavim

¹ Ikiavira Itir God kamaghın Moses miği,

² “Ni Israelian gumazamiziba kamaghın me mikim: Gumazitam o amizitam uabi isi Ikiavira Itir God danıngıva a baghvıra ikisi, a ko akam akırigh,

³ egh a wainın dipam ko dipar gavgavibar aman marki. Egh wainın ovizibar dipaba ko wainın oviziba ko wainın ovizir midiaribar aman marki.

⁴ A uabi isa na ganıga Akar Gavgavim gamızir dughiamın ikegh mangı dughiar a na baghvıra ikiamim gıvaghıamim otogham, a wainın dipatam, o wainın oviziba, o wainın ovizibar inibar aman marki.

⁵ “Egh dughiar a uan akar dikirizimın gın ghua uabi isa na ganıdimın, a uan dapanir arızibagh isi da otivan marki. A nan gumazimra. Egh an akar dikirizir gavgavir kamın apengan iki, dughıabar zurara uan dapanir arızim ko ghuamasıziba ateghti da aghung.

⁶⁻⁷ A dapanir arızir ruarim sara itir arazir kam, gumazamizibar akagha ghaze, a God baghvıra itir gumazimra. Kamaghın amizi, a uabi nan damazimın mızeghan koghsı gumazitamın kuamın boroghın mangan kogham. Guizbangıra an afeziam, o amebam, o aveghbuaba o buaramiziba arımıghireghti, a men kuabar

boroghin mangan kogham. A kamaghin damigh, nan damazimin mizegham.

⁸ Dughiar a uan akar dikirizimin gin ghua na baghavira itimin, a Ikiavira Itir Godin gumazimra.

⁹ “Gumazitam an boroghin puram aremeghti, bizir kam an dapanir arizir na ganingizim damuti, a nan damazimin mizegham. Kamaghin amizi, gumazir kam 7plan arueba orarkegh gin uan dapanim gisegh, egh ua nan damazimin zuegham.

¹⁰ Egh namba 8in aruemin, a kuarazir bunbar pumuning o osirvar pumuning inigh ofa gamir gumazim bagh God bativamin Purirpenimin tiar akamin mangi.

¹¹ Eghti ofa gamir gumazim aning inigh, tam arazir kuraba gin amadir ofa damu. Egh tam ofan bar isia mighirim damu. Gumazir kam, gumazir kuamin boroghin ikegha osimtizim ikia a nan damazimin mize. Kamaghin, ofan kamning a damighti a nan damazimin ua zuegham. Aruer kamra, gumazir kam ua uan dapanir arizim na daningti, a nan bizimram otogham.

¹² Aruer a Ikiavira Itir God baghavira ikiasa akam akirizibar dibobonim, a bar ua dar amuam. Dar dibobonim, aruer kam in ikegh mangiva, aruer kabar dibobonim givagham. A uan akar dikirizimin gin zuir aruer faragha ghueziba, da pura ghue. Guizbangira, an dapanarizim nan damazimin mize. Kamaghin, an azenir vamira itir sipsipin apurir igiatam inigh osimtiziba agivamin ofan min na bagh izi.

¹³ “Na baghvira ikiasa akar dikirizim gamizir gumazim, bizir a damuasa mikemezibar amigh

gıvagh, egh na bativamin Purirpenimın mangı an tiar akamın boroghın tugham.

¹⁴ Egh a 3plan ofaba Ikiavıra Itir God bagh dar amuam. An ofan bar isia miğhirim bagh azenir vamıra itir sipsipın nguzir apuritam, ko arazir kuraba gın amadir ofa bagh azenir vamıra itir sipsipın amebatam, ko God ko navir vamıra ikiamin ofa bagh sipsipın apuritam, a bar da inigh na bagh izam. Kar, asızir duaba dar mikarzirar itir puvatıziba.

¹⁵ Egh uaghan yis puvatızir bretba itir akıram, kar plauan aghuim ko olivın boreme sara veregha ingarizir bretba, ko yis puvatızir bisketin olivın boremin aghuiziba, egh uaghan wit tuamin ofa ko wainın dipabar ofa damuamiba sara inigh izi.

¹⁶ “Eghtı ofa gamir gumazim bizir kaba bar da isi, Ikiavıra Itir God danıgıva, arazir kuraba gın amadir ofa ko ofan bar isia miğhirim damu.

¹⁷ Egh sipsipın apurim misuegh akıramın itir bretin yis puvatıziba sara, Ikiavıra Itir God ko navir vamıran ikiamin ofa damuam. Egh wit tuamin ofa ko wainın dipabar ofa uaghan dar ofa damu.

¹⁸ Eghtı God bativamin Purirpenimın tiar akamın boroghın, gumazir God bagha akar dikirizim gamizim, a uan dapanir arızibagh isegh, da inigh mangı God ko navir vamıran ikiamin ofan apengan itir avim datıghtı, da isigh.

¹⁹ “Gumazir kamın dapanir arıziba isigh gıvaghı, gın ofa gamir gumazim, sipsipın apurimın aniavir agharimın tuzir me minemin avigha gıvazim, ko akıramın itir yis puvatızir bret

tam, ko yis puvatızir bisketin tam inigh, gumazir kamın dafarim datıgh.

²⁰ Egh ofa gamir gumazim dar suiragh da fi dar amuti, da Ikiavıra Itir Godın damazımın ighuavamangi. Kar ofa gamir gumazımın ofan zuruzıba. Eghti uaghan na ganıngızir sipsipın evarim ko buaragharım, da ofa gamir gumazımın bizıba. Eghti gın God bagha akar dıkırızim gamızir gumazım, wainın dipam amısı anemi.

²¹ “Arazir kabar mıngarım kamakın. Gumazıtam o amızıtam uabı isi na danıngısı, akam akırigh, egh me ofa damuamın arazir kabar gın mangi. Eghti gumazıtam bizir ıgharazıtaba uaghan da na danıngısı, akar dıkırızim damıgh, a guızbangıra akar dıkırızir kamın gın mangi a damu.”

Ofa gamir gumazıba ghaze, God deraghvıra gumazamızıbar amuam

²² Ikiavıra Itir God kamaghın Moses mıgei,

²³ “Ni, Aron uan otarıba ko, nan arazir ki deragh Israelia damuamım, an gun me mikemegh. Eghti me kamaghın Israelia mikim:

²⁴ “Ikiavıra Itir God, deraghvıra ia damuva,
egh deraghvıra ian ganam.

²⁵ Ikiavıra Itir God, ian apangkuv egh,
mati an guamın angazangarım ia gısırızı
moghın,
deraghvıra ian ganam.

²⁶ Egh Ikiavıra Itir God, navir aghuım ian iki,
egh navir amırızim ko dabırabır aghuım ia
danıngam.’

27 “Eghti arazir kamın me nan ziam dıponıva nan azangıgh suam, İkiavıra İtir God, ni deraghvıra İsraelia damu. Eghti ki bar deraghvıra me damuam.”

7

Gumazir dapaniba, ofan mabagh ami

1 Moses İkiavıra İtir Godın Purirpenim asaragha gıfa. Egha aruer kamra, a olivın borem isa Purirpenim ko an aven itir biziba, ko ofa gamir dakozim ko an biziba bar, dagh ingegha, da isa God ganıngizi, da God baghavıra iti.

2-3 Ezi İsraelian anababar gumazir dapaniba, kar gumazir dapanir faragha gumamazıbar zıaba osirigha me mengezıba, me uan ofaba inigha İkiavıra İtir God bagha izi. Me 6plan karıba ko 12plan bulmakauba inigha İkiavıra İtir Godın Purirpenimın boroghın izi. Gumazir dapaniba vaghvagha bulmakaun vamıra inigha ize. Egha gumazir dapanir pumuning uaning inigha karısın vamıra inigha ize. Me bar da inigha iza ofa damuasa da ariki.

4-5 Ezi İkiavıra İtir God kamaghın Moses mıgei, “Ni ofan kaba, me dama da inigh na bativamin Purirpenimın ingangarım bagh, da isi Livain ikizıba vaghvagh uan ingangarıba bagh bizıba atersi, da tuiragh me danıng.”

6 Ezi Moses bulmakauba ko karıba isa Li-vaıbagh anıngi.

7 A karısın pumuning ko bulmakaun 4pla isa Gersonın ikizim ganıngi, eghti me dar ingangarıbar amuam.

⁸ Egha 4plan karisba ko 8plan bulmakauba Merarin ikizim ganingi, eghti me dar ingangaribar amuam. Aronin otarim Itamar, me damuamin ingangaribar faragh mangi men ganam.

⁹ Moses fo, Kohatin ikizim, me damuamin ingangarim, me Godin bizir zuruziba uan dipizibar da ateram. Kamaghin amizi, a karis ko bulmakaun tam me ganingizir puvati.

¹⁰ Me olivin borem isa ofa gamir dakozim gingegha God ganidima, an an bizimra otozir dughiamin, gumazir dapaniba uaghan uan ofaba inigha ofa gamir dakozimin boroghin izegha ofabar amuasava ami.

¹¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, "Ni kamaghin 12plan gumazir dapanibav kim suam: Gumazir dapaniba vaghvagh aruebar vaghvagh uan ofaba isi God daning mangiti 12plan arueba givagham. Me bar kamaghira ofa gamir dakozimin God daningisi, ofaba inigh izi."

¹²⁻⁸³ Ezi gumazir dapaniba vaghvagha, uan ofaba aruebar vaghvagha God bagha da isa izi.

Ezi aruer namba 1in, Judan anabamin gumazir dapanim Nason, an Aminadapin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 2in Isakarın anabamin gumazir dapanim Netanel, a Suarin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 3in, Sebulunin anabamin gumazir dapanim Eliap, a Helonin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 4in, Rubenin anabamin gumazir dapanim Elisur, a Sedeurin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 5in, Simeonin anabamin gumazir dapanim Selumiel, a Surisadain otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 6in, Gatin anabamin gumazir dapanim Eliasap, a Duelin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 7in, Efraimin anabamin gumazir dapanim Elisama, a Amihutin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 8in, Manasen anabamin gumazir dapanim Gamaliel, a Pedasurin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 9in, Benjaminin anabamin gumazir dapanim Abidan, a Gideonin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 10in, Danin anabamin gumazir dapanim Ahieser, a Amisadain otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 11in, Aserin anabamin gumazir dapanim Pagiell, a Okranin otarim, a uan ofa inigha izi.

Ezi aruer namba 12in, Naptalin anabamin gumazir dapanim Ahira, a Enanin otarim, a uan ofa inigha izi.

Me bar moghira vaghvagha ofan magh ghuezir kaba inigha ize. Dar kara: silvan itarir ekiar vamira, an osimtizim 1 kilogrem ko akuam, ko silvan itarir dozir mam, an osimtizim 800 grem, aning inigha ize. Me itarir kamning uaghara plauan aghuim ko olivin borem sara veregh wit tuamin

ofabar amuamim aning gati. Egha me vaghvagha golin itariba inigha ize, dar osımtızim 110 grem. Itarir kaba, pauran mughuriar aghuim zuim bar dagh izıfa. Egha me vaghvagha bulmakaun apurir igiar mam, ko sipsipın apurir mam, ko sipsipın nguzir azenir vamıra itim inigha, ofan bar isia mighirim damuasa da inigha ize. Egha me vaghvagha arazir kuraba gın amadir ofan mın memen apurir mam inigha ize. Egha God ko navir vamıran ikiamin ofabar amuasa bulmakaun apurir pumuning, ko sipsipın apurir 5pla, ko memen apurir 5pla, ko azenir vamıra itir sipsipın nguzir 5pla, me bar ada inigha ize.

⁸⁴⁻⁸⁵ Gumazir dapanir 12plan kaba, ofa gamir dakozim God baghvıra a danıngasa, inigha izezir ofa damuamin biziba, ofa gamir gumaziba bar moghıra da mengezi, dar dibobonim kamaghın ghu: 12plan silvan itarir ekiaba ko 12plan silvan itarir doziba. Dar osımtızim bar moghıra, 28 kilogrem.

⁸⁶ Egha me 12plan golin itariba inigha ize. Dar osımtızim, bar moghıra 1,320 grem. Ezi pauran mughuriar aghuim zuim dagh izıfa.

⁸⁷ Egha me 12plan bulmakaun apuriba, ko 12plan sipsipın apuriba, ko 12plan sipsipın nguzir azenir vamıra itiba, ofan bar isia mighiribar amuasa da inigha ize. Egha uaghan da sara wit tuamin ofaba isa asızir kaba koma ofa gami. Egha uaghan arazir kuraba gın amadir ofabar mın, me 12plan memen apuriba inigha ize.

⁸⁸ Egha God ko navir vamıran ikiamin ofa damuasa, 24plan bulmakaun apuriba, ko 60plan sipsipın apuriba, ko 60plan memen apuriba, ko

60plan sipsipin nguzir azenir vamira itiba, me bar moghira da inigha ize. Me faraghavira ofa gamir dakozim gamizi, a Ikiavira Itir God baghavira itir bizimın oto, egha gin me ofan avirir kaba bar dagh ami.

⁸⁹ Ezi Moses Ikiavira Itir God ko mikimasa, a bativamin Purirpenimin aven ghu. Egha Ikiavira Itir Godin tiarim barazima, an Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin asuam gisin itir enselin bar gavgavimningin tongira otogha Moses migei. Boksia kamın asuam, kar arazir kuraba gin amangamin danganim.

8

Me lamba isa dar danganibar da arisi

¹ Egha Ikiavira Itir God Moses migeia ghaze,

² “Ni Aron mikim suam: Ni 7plan lamba isi, lamın aghorim itir agharibar dar danganibar deraghvira da asehti, dar angazangarim lamın aghorimin guamin itir danganimın isiva angazangar.”

³ Ezi Aron, Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, lamba isa lamın aghorimin itir agharibar dar danganibar da afe, eghti dar angazangarim lamın aghorimin guamin itir danganir kamın isiva angazangar.

⁴ Ikiavira Itir God faragha Moses mikemezi moghin, me lamın aghorim kamaghın an ingari. Me hama isa golin aghuarim misuegha lamın aghorimin ingara, an mingarimin ikegha an ingara uanaga, an pin itir agharibar itir akimaribar tu.

Livaiba, me Ikiavira Itir God baghavira me amisefe

⁵ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

⁶ “Ni Israelian gumazamizibar tongin Livaibar diaghti me iziti, ni me damighti, me nan damazimin zuegh.

⁷ Me nan damazimin zueghsi, ni kamaghin damu. Ni dipar nan damazimin zueghamin taba isi, arazir kuraba gin amadir ofan min, me gisin da kavamang. Egh me damuti, me uan mikarzim in itir ariziba bar dagh isegh, uan korotiaba rueghiva uari zuegh.

⁸ Egh me bulmakaun apurir igiatam, ko wit tuamin ofa bagh, plauan aghuim ko olivin borem sara vereghiva a inigh izi. Egh bulmakaun apurir igiar igharazitam, arazir kuraba gin amadir ofa damusi a inigh izi.

⁹ Egh ni Israelian gumazamiziba bar me akuvagh, Livaibav kemeghti, me izi na bativamin Purirpenimin guamin tuifigh.

¹⁰ Livaiba nan damazimin ikivira ikiti, Israelian gumazamiziba uan dafariba isi, Livaibar dapanibagh isin dar arikigh.

¹¹ Eghti Aron Israelian tongin Livaiba isi na daningigh, mati ia uan dafarimin ofan suiragha a fegha a gamizi, a Ikiavira Itir Godin damazimin ighuavamadi. Arazir kam in, me Livaibar amighti, me nan ingangarim damuam.

¹² Eghti Livaiba uan dafariba isi bulmakaun apurir kamningin dapanimning gisin dar arighiva, aning in tam arazir kuraba gin amadir ofa damu, egh igharazim ofan bar isia mighirizim

damu. Ofan kamning, Livaibar arazir kuraba gın amadaghti me Godın damazimın zuegham.

¹³ “Mati ia uan dafarimningın ofan suiragha a fegha a gami a Ikiavıra Itir Godın damazimın ighuavamadi moghın, ia Livaiba isi na daningigh, eghti me Aron ko an otaribar akuragh men ingan-garibar amuam.

¹⁴ Arazir kamın, ni Livaibar amighti, me Israelian gumazamizibar mın ikian kogham, me bar nan adarazira.

¹⁵ Mati ni uan dafarimningın ofan suiragh a fegh a damuti a Ikiavıra Itir Godın damazimın ighuavamadi moghın, ni Livaibar amighti, me zuegh gıvaghti, ni me isi na daningigh. Kamaghın me na bativamin Purirpenimın aven ingaram.

¹⁶ Israelia bar men tongın, ki ua bagha Livaiba amısefe. Ki me gamizi, me Israelian otarir ivariaba bar, men danganim ini, ezi Livaiba bar nan adarazira.

¹⁷ Bar guizbangıra, ki Isipian otarir ivariabav misoghezir dughiamın, ki Israelian otarir ivariaba ko sipsipba ko bulmakaun nguzir ivariaba, ki ua bagha me amısefe. Kamaghın amizi, me bar nan bizibara.

¹⁸ Datırighın, ki Livaiba inigha me gamizi, me Israelian otarir ivariaba bar, men danganim ini.

¹⁹ Ezi ki Livaiba isa Aron uan otariba ko men agharim garisi. Eghti me men akurvagh Israelia bagh na bativamin Purirpenimın ingar, an ganiya ofabar amuva men arazir kuraba gın amangiti, me Godın damazimın zuegham. Me ian danganim inigha gifa. Kamaghın amizi, ian

tav Anogoroghezir Danganimin boroghin man-gan marki. Guizbangira, gumazir kinitaba dan-ganir kamın boroghin mangiti, arazir bar kuraba me bativ, me gasighasigham.”

²⁰ Kamaghin amizi, Moses, ko Aron, Israelian gumazamiziba ko, me bar Livaiba isa God ganidi, mati Ikiavira Itir God Moses mikemezi mokin.

²¹ Livaiba uari akirmigha uan arazir kuraba ategha uan korotiaba ruegha Ikiavira Itir Godin damazimin zue. Ezi Aron, mati a uan dafarimn-ingin ofan suiragha a fegha a gamizi, a Ikiavira Itir Godin damazimin ighuavamadi moghin, a men arazir kuraba gin amangasa ofa gamigha, me isa God ganingi.

²² Ikiavira Itir God Livaiba bagha Moses mikemezi moghira, gumazamiziba biziba bar dagh ami. Kamaghin, Livaiba, Aron uan otariba ko men apengan ikia, God bativamin Purirpenimin ingangarim gami.

²³ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

²⁴ “Livaibar gumazir 25plan azenibar ikegha ghuavanadiba, me God bativamin Purirpenimin aven ingaram.

²⁵ Egh me 50plan azenibar otoghiva, me Purirpenimin ingangariba ategh, avughsam.

²⁶ Egh gin, me pura uan aveghbuar na bativamin Purirpenimin aven uan ingangaribagh amibar akurvaghm. Egh, me uari ua ingaran marki. Ni akar kam Livaibav kemeghti, me kamaghin damu.”

9

God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin

Isam

¹ Israelia Isipin kantri ategha Sainain gumazamiziba puvatizir danganimin itima, azenir namba 2 otozi an iakinir namba 1in aven, Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

²⁻³ “Ia iakinir kam, an aruer namba 14in guaratizimin, Israelian gumazamiziba, God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isar kamın, bizir ki damuasa ia mikemeziba ko arazir ki ifongeziba bar deravira dar gin mangi.”

⁴ Kamagh amizi, Moses gumazamizibav kemezi, me God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isam damusi, an arazarazibar gin mangiva isam damuam.

⁵ Me Sainain gumazamiziba puvatizir danganimin ikia iakinir faragha zuimin, an aruer 14in, guaratizimin, me isar ekiar kam gami. Me Ikiavira Itir God damuasa Moses mikemezi moghin ami.

⁶ Isar kamın dughiamın, gumazir maba, gumazir aremezimin kuar mamın suiragha Godın damazimin mize. Me fo, me God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isam damuan kogham. Egha me Moses ko Aron bagha ghua kamaghin aning migei,

⁷ “E gumazir aremezimin kuamin suigha, Godın damazimin mize. E manmaghsu Israelian tongin, inabazir dughiar ekiar kamın Ikiavira Itir God bagh ofa damuan kogham?”

⁸ Ezi Moses kamaghin me ikaragha ghaze, “Ia tong orarkegh, ki ia bagh Ikiavira Itir Godın azaragh fogham, a manmaghin e mikimam.”

⁹ Ezi Ikiavira Itir God, Israelian gumazamizibav mikimasa, kamaghin Moses migei,

¹⁰ “Ian tav, o ian ovavir boriba aremezir gumazir kuatamin suiragha nan damazimin mize, o ian tav tuavir ruaritamın ghua bar saghon iti, egh a gin isar kam damusi, iakinir akirangin itimin a damu.

¹¹⁻¹² Egh me namba 2in iakinimin, an namba 14in aruemin, an guaratizimin isam damuam. Me God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isar kamın araziba bar dar gin mangi. Me isam damusi, sipsipin asizir tuzim, ko yis puvatizir bret, ko zuravarir misoziba sara dami. Egh me asizir tuzitam ateghti a iki mangi amimzaraghan otivan marki. Egh asizir kamın agharitam apiran marki.

¹³ Eghti gumazamizir nan damazimin zueziba, ko gumazamizir tuavir ruarimin ghua saghon itir danganimın itir puvatiziba, me God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnizir Isar kam damuan aghuaghiva, me nan gumazamizibar ikian kogham. Me Israelian tongin ikian kogham. Bar guizbangira, ofan dughiamın, me ofa inigha Ikiavira Itir God ganingizir puvati. Kamaghin amizi, me uari uan arazir kurabar ivezir kuram iniam.

¹⁴ Kantrin igharazitamin gumazamiziba ian tongin ikiva, God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isar kam damusi, me arazir God ifongeziba bar deraghvira dar gin mangi. Arazir kamra, ia Israelia ko Kantrin Igharazibar Gumazamizir ian tongin itiba uaghara, arazir kam damu.”

*Ghuariam Godin Purirpenim avara
(Ua Me Ini 40:34-38)*

¹⁵ Moses Purirpenim asaragha bar ingangariba agivazi, ghuariar mam maghira iza God bativamin Purirpenim avara. Kar, Purirpenir Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam itim. Ezi zurara guaratizibar ikegh mangi aminim tir dughiam, ghuariar kam, avimin min gari.

¹⁶ Dughiabar zurara ghuariam Purirpenim ave. Gumazamiziba aruebar garima, ghuariam iti. Ezi dimagaribar me garima, an avimin min isia ghuariamın aven iti.

¹⁷ Israelian tuavir daroriba, me kamaghin ami: ghuariar ekiar kam Godin Purirpenim ategh pin sivaghsivagh mangiti, me an ganigh, egh dikavigh biziba inigh an gin mangam. Egh ghuariam iza ghira itir danganimra ikiti, me ikiam.

¹⁸ Ikiavira Itir God mikemeghti, Israelian gumazamiziba danganir me itim ategham. An Akar Gavgavim me mikemeghti, me ua danganir igiam aghuam. Eghti ghuariar kam Purirpenimin pin ikivira ikiti, me danganir kamın ikivira ikiam.

¹⁹ Ghuariar kam dughiar ruarimin Purirpenimin pin ikivira ikiti, Israelia Ikiavira Itir Godin akam baregh igharagh mangan kogham.

²⁰ Dughiar mabar, ghuariam Purirpenim gisin dughiar otevimra ikiva dikavigh pin mangiti, me mangam. Ghuariam dughiar ruarim, o dughiar otevimin ikiti, me fo, Ikiavira Itir God Akar Gavgavim me daningasava ami. Ghuariam manmaghin ami, me puram an gin mangi, danganir me itim ategh mangam, o me ikiam.

²¹ Dughiar mabar ghuariam ikiti aminim

pirighti, me iki mangi amimzaraghan ghuariam dikavti, me uaghan dikavigh danganir kam ategham.

²² Dughiar mabar aruer pumuning, o iakinir vamira, o azenir vamira, o dughiaba manmaghin ruaragham, ghuariam Purirpenim gisin ikivira ikiam, eghti me uaghan danganir kamın ikivira ikiam. Dughiar manamin ghuariam dikafi, me uaghan dikavigh mangam.

²³ Ikiavira Itir God me migeir dughiabar, me a baragha, ikiamin danganiba aghua iti. Ikiavira Itir God me migeir dughiamin, me biziba isa danganiba ataghiragha igharagha zui. Arazir kamın, Ikiavira Itir God Akar Gavgaviba isa Moses ganidima, a me migeima, me an akamin gin zui.

10

Me sighar pumuning silvan aningın ingari

¹ Ikiavira Itir God Moses migia ghaze,

² “Ia silvan taba inigh, haman dav sueghiva, sighar pumuningın ingarigh. Egh gin dughiar gumazamiziba uari akuvamim, o dughiar ia danganim ategh igharagh mangamimin, ia aning giviam.

³ Ia dughiar ruarimin sighamning uaghara aning giviti, gumazamiziba bar izi na bativamin Purirpenimin tiar akamin uari akufagh.

⁴ Ia sighar vamira giviti, Israelian anababar gumazir dapanibara izi ni ko uari akufagh.

⁵ Ia sighar vamira pamtemin dughiar otevimin a giviti, aruem anadi naghin itir anababa, dikavigh danganir me itim ategh mangam.

⁶ Ia namba 2in dughiamin, sighar vamira pamtem dughiar otevimin a giviti, sautin amadaghan itir anababa dikavigh mangam. Sighar ararem otoghti, me fogh suam, kar mangamin dughiam, egh dikavigh mangam.

⁷ Eghti Israelia bar izi uari akuvamin dughiam bagh, ia dughiar bar ruarimin sighar pumuning giviam.

⁸ Aronin otaribara, me ofa gamir gumaziba, me sighamning giviamin ingangarim damuam. Ia ko ian ovavir borir gin otivamiba, ia sighamning giviamin arazir kamın gin mangi.

⁹ “Apaniba izi ian nguazimin ia misoghsi damuti, ia faragh sigham giviti, gumaziba zuamira dikavigh mangi apaniba ko misogham. Ia kamaghin damuti, ki Ikiavira Itir God, ian God, ki ia ginighnigh ian akuragh ian apaniba abiraghti ia deraghvira ikiam.

¹⁰ Egh uaghan, ia bar akueghamin dughiar ekiaba, kar ia Godin ziam famin dughiaba, ko iakinir igiaba otivir isaba, ko ian dughiar ekiar igharazibar, ia sigham givighiva, uan ofan bar isia mighiriba, ko God ko navir vamira ikiamin ofabar amuam. Eghti ki ia ginighnigh ian akurvagham. Ki Ikiavira Itir God, ian God.”

Israelia Sainain Mighsiam ataki

(Sapta 10:11--12:16)

Israelia Sainai ataki

¹¹ Israelian gumazamiziba Isip ategha azenan ize, ezi gin azenir namba 2 otozi, an iakinir namba 2in aven, an aruer namba 20in, ghuariam uan danganir Godin Purirpenim gisin itim ategha

dikavigha zui. Purirpenir kam, me faragha Akar Dikirizir Gavgavim itir dagiar akuamning a gati.

¹² Ezi Israelia kamaghin ganigha, dikavigha Sainain gumazamiziba puvatizir danganim ategha, ghuariamın gin ghuavira ikia ghua garima, Paranın gumazamiziba puvatizir danganimın ghuariam an tu.

¹³ Dughiar kam, a faragha zuir dughiar Ikiavira Itir God Moses mikemezi, Moses dikavigh man-gasa Israelia mikemezi me dikavigha zui.

¹⁴ Egha me zuir dughiamın, me uan ikizibar uarigh arigha uan fleghbar suigha zui. Judan anabamın ikizir 3pla faragha zui. Ezi Aminadapın otarim Nason, a Judan anabamın gumazir dapanim, egha uaghan 3plan ikizir kabar gumazir dapanim.

¹⁵ Ezi Suarın otarim Netanel, a Isakarın anabamın gumazir dapanim.

¹⁶ Ezi Helonın otarim Eliap, a Sebulunın anabamın gumazir dapanim.

¹⁷ Ezi ofa gamir gumaziba Purirpenim ko an biziba adeggha deraghavira da ike. Ezi Gersonın ikizimın adarasi, ko Merarin ikizimın adarasi, me Purirpenimın biziba atera faragha zuir Judan anabamın ikizir 3plan kabar gin zui.

¹⁸ Ezi men gin Rubenın anabamın ikizir 3plan adarazi me uan fleghin suiragha men gin zui. Sedeurın otarim Elisur, a 3plan ikizir kabar gumazir dapanim.

¹⁹ Ezi Surisadain otarim Selumiel, a Simeonın anabamın gumazir dapanim.

²⁰ Ezi Duelin otarim Eliasap, a Gatın anabamın gumazir dapanim.

21 Ezi Livain anabamın Kohatın ikizimın adarasi, Anogoroghezir Danganımın biziba ko Bar Anogoroghezir Danganımın biziba atera men gın zui. Livaibar ikizir igharazimning faragha ghua danganir igiar me ikiamimın otivigha Purirpenim asaragha gıfa. Ezi Kohatın ikizimın adarazi men gın ghua danganir igiar me ikiamimın otifi. Egha me bizir me ateriba isa ofa gamir gumazibagh anıngizi, me da isa Godın Purirpenim garisi.

22 Ezi Efraimın anabamın ikizir 3pla, uan fleghın suiragha Kohatın ikizimın gın zui. Ezi Amihutın otarım Elisama, a 3plan ikizir kabar gumazir dapanım.

23 Ezi Pedasurın otarım Gamaliel, a Manasen anabamın gumazir dapanım.

24 Ezi Gideonın otarım Abidan, a Benjaminın anabamın gumazir dapanım.

25 Ezi bar gın, Danın anabamın ikizir 3pla, me uan fleghın suiragha zui. Ezi Amisadain otarım Ahieser, a 3plan ikizir kabar gumazir dapanım.

26 Ezi Okranın otarım Pagiel, an Aserın anabamın gumazir dapanım.

27 Ezi Enanın otarım Ahira, a Naptalin anabamın gumazir dapanım.

28 Dughiabar zurara, Israelia mangasa, me kamaghıra uari afi.

29 Me mangasava amima, Moses uan amerem Hobap, a kantri Midianın gumazim Ruelın otarım, kamaghın a miği, “E datırighın danganir aghuir mamın mangam. Kar, danganir Ikiavıra Itir God fomıra e danıngasa akar dikirizim gamizim. Ga uaning, ni e ko mangam. Eghtı e deraghvıra nın

ganam. Bar guizbangira, Ikiavira Itir God e ko akam akira ghaze, a bar deraghvira e damuam.”

³⁰ Ezi Hobap a ikaragha ghaze, “Puvati. Ki mangan aghua. Ki uamategh uan nguibam ko uan adarazi bagh mangam.”

³¹ Ezi Moses kamaghin a migei, “O nan amerem, ni e ataghiraghan marki. Danganir Gumamaziba puvatizir e ikiamin kaba, ni bar dagh fo. Kamaghin amizi, ni e ko mangi tuavim en akakagham.

³² Ni e ko iziti, Ikiavira Itir God e daningamin bizir aghuir manaba, e uaghan taba ni daningam.”

Gumamaziba dikavigha zui

³³ Gumamaziba dikavigha, Ikiavira Itir Godin mighsiam ategha zuima, 3plan arueba gifa. Li-vaiba Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam atera faragha ghua, egha danganir me avughsamim bagha gari.

³⁴ Me zuir aruebar, Ikiavira Itir Godin ghuariam zurara me gisin ikia zui.

³⁵ Me Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigha mangasava amir dughiabar, Moses zurara kamaghin migei, “O Ikiavira Itir God, ni dikavigh mangi uan apaniba ko misogh me batokegh. Egh gumazir ni gifongezir puvatiziba, ni me damighti, me tintinibar aregh.”

³⁶ Me avughsasa Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam arizir dughiabar, Moses zurara kamaghin migei, “O Ikiavira Itir God, ni Israelian tausenin avirir pozim bagh uamategh izi.”

11

Israelia puvira imobima, God pazaviram me gami

¹ Gumazamiziba osimtizir me bativiba bangin puvira Ikiavira Itir God gimobava an dei. Ezi Ikiavira Itir God me baregha, men atara an navim me bagha puv an isima, an avim me mikini. Ezi me iti naghin mitaghniabar boroghin, avim bar dar isi.

² Ezi gumazamiziba uarir akurvaghasa Mosesin deima, Moses Ikiavira Itir God ko migeima, avim munge.

³ Danganir kam, me kamaghin a dibori, Tabera. Ziar kamın mıngarım kamakın, “Avim Isir Danganım.” Ziar kamın nıghnızım kamaghın zui, danganir kamın, Ikiavira Itir Godın avim men tongın isi.

Moses 70plan gumazir dapaniba amisefe

⁴ İkızır ıgharazıbar gumazamızır maba uaghan Israelia ko zui. Me asızıtabar amasa men aguiaba puv men ingari. Ezi Israelia uaghan imoba atara bizir kam bagha ara ghaze, “Oio! E asızır tabar ameka!”

⁵ E fomıra Isipın kantrin ikiava osirir avırıba puvıram ada apı, egha dagh ıvezır puvatı. Egha e zurara, kukambaba ko melonba, ko anıanba, ko galıkba apavıra iti.

⁶ Ezi datırıghın en gavgavıba bar gıfa. E damamın bizıtam ua itır puvatı. Dughıabar zurara, e manan dagher kamram apa ghua bar an amıra. E bar uarır apangkufı!”

7 Manan dagher kamın ganganim, mati temer ovızir muziarim, egha ghurghurigha iangurungi.

8-9 Me itir danganimın manan dagheba, dımagaribar ghuariam sara iri. Amızaraghan gumazamiziba dikavigh daru da akumakum dagıabar da mırmıram, o itarir ekiamın aven temer otevimın dav soghtıma, da plaua gavagham. Ezi dar maba me minebar da avigha, dar maba inigha bisketbar ingari. Me da apıma, dar isıngtızim, mati bisketın me olivın borem sara ingariziba.

10 Gumazamiziba uan ikıziba ko, uan purirpenibar tiar akabar boroghın tuivighav ikia imobava araima, Moses men dımdiaba barasi. Ezi Ikiavıra Itir God atara me bagha an navim puvıra an isi. Kamaghın amizi, Mosesın navim bar a basemezi, a kamaghın Ikiavıra Itir God mıgei,

11 “Nı manmaghsua paza na gami? Nı manmaghsua na gakongezir puvati? Nı manmaghsua gumazamizir kabar ganamin ingangarim na ganıngi?

12 Ki men ingarizir puvatigha me batezir puvati. Ki men amebam puvati. Tizim bagha, ni me isa nan dafarimning gatigha ghaze, ki men amebamın mın me ater otem me danıngıva, me inigh bar mangı nguazir ni men inazir afeziabar anıngasa akar dikırızim gamizi naghın otogham?

13 Gumazamizir kaba arava asıziba bagha nan azai. Ki managh me bagh asızir avırıba iniam? Ki bar iburaghburaki.

14 Ki uabıra manmaghın gumazamizir avırir

kabar amuam? Ki osimtızir ekiar kam ateran bar iburaghburaki.

15 Ni kamaghın na damusi, ni nan apangkuvigh na misueghti, ki aremegh, uam osimtızir kam ateran kogham.”

16 Ezi Ikiavıra Itir God, kamaghın Moses miġei, “Ni 70plan Israelian gumazir aruaba inigh na bagh izi. Gumazir kaba, ni uabi me gifogha givagha ghaze, me guizbangıra gumazir dapaniba, egha gumazamizibar damazimın me ziar ekiaba iti, gumazir kaba, ni me inigh izi. Ni me inigh na bagh na bativamin Purirpenimın iziti, me ni ko uari akuvagh tuifigh.

17 Eghti ki izighiri ni ko mikim, egh Duar ki ni ganingizir kam da gavgavitaba inigh, me darigham. Eghti me uaghan nın akuragh gumazamizir kabar osimtızitaba ateram, eghti ni uavıra da ateran kogham.

18 Ni gumazamizibav kim suam: Ia gurum mizaragh bagh uari akırigh Godın damazimın zuegh, egh damamin asıziba iniam. Ia asıziba bagha arair ararem, Ikiavıra Itir God a baregha gifa. Ia ghaze, ‘E asızitabar ameka! E faragha deragha Isipın iti.’ Ia oragh, Ikiavıra tir God datırighın damamin asıziba ia danıngti, ia dar ami.

19 Ia aruer vamıra, o pumuning, o 5pla, o 10pla, o 20plan aruebar asızibar aman kogham. Bar puvatigham.

20 Ia iakinir vamıran arueba bar, ia asızibar ami mangi egh dar aghuagh mighsi damuam. Ikiavıra Itir God ia ko itima ia akirim ragha a gasara, egha ara ghaze, ‘E bar tizim bagha Isip ategha ize?’ Ia kamaghın mikemezi, bizir kam bangın, arazir

kam ia bativam.”

²¹ Ezi Moses Ikiavira Itir God ikaragha ghaze, “Ame! Ki 600,000in gumazibara gari. Ezi ni ghaze, ni iakinir vamiran asiziba me daningti me dar amam? Asizir kaba, da managh iti?”

²² E bulmakauba ko sipsipba bar dav sueghti, asizir kaba ti men tughatighan kogham. Eghti ongarimin itir osiriba bar, ti men tughatighan kogham.”

²³ Ezi Ikiavira Itir God Moses ikaragha ghaze, “Ki ti gavgaviba puvatighama? Ni kiran oveghangin ganigh fogham, nan migirigiam ti daghem otogham, o puvatigham.”

²⁴ Ezi Moses dikavigha azenan ghua, Ikiavira Itir God mikemezir bizibar gun gumazamizibav keme. Egha 70plan gumazir dapanibav sevegha me gamizi, me uari akuvagha Purirpenim ekiarugha itima, Moses aven ghu.

²⁵ Ezi Ikiavira Itir God, ghuariamın tongin iza-ghira Moses ko migia, a ganingizir Godin Duar an itir kamın gavgavir maba abigha da isa 70plan gumazir dapanir kabagh ariki. Ezi Godin Duam me ko itima, me maghira dughiar otevimın akam inigha izir gumazibar mın akam akuri.

²⁶ Ezi gumazir dapanir 70plan kabar aven itir gumazir pumuning, Eldat ko Medat, aning me itir danganir kamın ikiavira iti. Aning gumazir dapanir igharaziba ko Purirpenimın ghuzir puvati. Aning danganir me itimra itima, Ikiavira Itir God, uan Duam aning gatizi, aning maghira akam inigh izir gumazimın mın akam akuri.

²⁷ Ezi gumazir igiar mam ivegha ghua kamaghin Moses miġia ghaze, Eldat ko Medat danganir ia itimra an aven ikia, akam inigha izir gumazibar min akam akuri.

²⁸ Ezi Nunin otarim Josua, a igiamra ikia, Mosesin akurvagha izi. A kamaghin Moses miġei, “Nan gumazir ekiam, ni mangi aningin anogorehti aning bizitam mikiman marki.”

²⁹ Ezi Moses a ikaragha ghaze, “Gumazitam ti nan danganim inian ni aghua? Nan ifongiam kamakin, Ikiavira Itir God, uan Duam isi bar uan gumazamizibar anighti, me akam inigha izir gumazibar min akam akunam!”

³⁰ Egha Moses 70plan gumazir dapaniba ko uamategha, danganir me itimin ghue.

Ikiavira Itir God kuarazir aviriba amangi

³¹ Ezi Ikiavira Itir God aminim gamizi, an ongarimin dikavigha ivava, kuarazir aviriba inigha izima da miġha iza, Israelia itir danganimin boroghin ira bar a gizivagha tintinimin danganiba bar dagh izifa. Da bar vazimra 1 mitan nguazim gisirara miġhagha arua, tintinibar danganir me itim gira, azenan danganir me ekiaruzim sara ira ghua, aruer vamiran darorimin mitaghniamin min ghu.

³² Ezi gumazamiziba aruer vavira ko dimagarim sara puvira ingarava kuarazir bar aviriba isa zuima, aruer pumuning gifa. Gumazamiziba kuarazir bar aviriba ini, ezi dar osimtizim 1,000 kilogremin tu. Ezi gumazamizir avirim kuarazir bar aviriba inizi dar osimtizim 1,000 kilogrem gafira. Egha me da apuzasa dar

ghora pura nguazim garisi, eghti aruem dar ganti da misingam.

³³ Me kuarazir tuziba apavira itima, Ikiavira Itir God men aningaghegha, me bagha navim puv isia arimariar kurar mam amadazi, gumazamizir avirim ariaghire.

³⁴ Danganir kamın, me gumazamizibar kuaba afegha, a dibora ghaze, Kibrot Hatava. Ziar kamın mingarim kamakın, “Asiziba bagha puvira arair gumazamizibar kuaba afezir danganim.”

³⁵ Egha gın Israelia danganir kam ategha ghua, Haserotın danganim aghuigha an iti.

12

Miriam ko Aron pazavira Moses mikeme

¹ Moses a kantri Itiopian amizir mamın iti. Ezi Israelia Haserotın danganımın itir dughiamın, Aron ko Miriam, aning an amuim bangın pazava a mikeme.

² Aning kamaghın a migei, “Moses ti ghaze, Ikiavira Itir God anarira migei. Puvati, a uaghan ga migei.” Ezi Ikiavira Itir God aningın imobir kam baraki.

³ (Guizbangira, Moses, a uabi abirir gumazim, nguazımın itir gumazitam an mın uabi abirir puvati.)

⁴ Egha zuamira Ikiavira Itir God kamaghın Moses, ko Aron ko Miriam migei, “Ia na bativamin Purirpenimın tiar akamın izi.” Ezi me ghue.

⁵ Ezi Ikiavira Itir God ghuariar ruarir ekiamın aven ikia izaghira Purirpenimın tiar akamın tugha dei, “Aron ko Miriam, gua kagh izi.” Ezi aning oregha sivagha roghira ghu.

⁶ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin aning migei, “Gua oraghti ki datirighin gua mikimam. Ki Ikiavira Itir God. Ian tongin akam inigha izir gumazitam ikiti, ki irebamin min garir bizibar aven, uabi isi an akaghiva bizibar gun an mikimam. Egh ki irebabar aven a ko mikimam.

⁷ Ezi nan ingangarir gumazim Moses, a bar ighara. Ki garima, a nan gumamazibar tongin nighnizir gavgavim nan ikia deravira nan gin izi. Ki uan gumamazibar ganamin ingangarim a ganingizi, a bar deraghavira men gari.

⁸ Ga roroamningin min guizbangira uan guamningin gara, uaning ko migei. Ki akar mogomeba ko akar isin zuibar a ko migeir puvati. Ki bighavira bizibar a migei. Ezi a uaghan nan nedazimin gari. Kamaghin amizi, gua manmaghsua nan ingangarir gumazim akam a gasi?”

⁹ Egha Ikiavira Itir God aning bagha navim bar ikuvigha aningin atara, aning ategha ghu.

¹⁰ Ezi Godin ghuariam Purirpenim ategha ghuzi, lepan arimariam maghira, Miriamin mikarzim otogha bar ghurghuri. Ezi Aron raghirigha an garima, lepan arimariam an mikarzim bar anevarazi,

¹¹ a Moses migei, “Aruam, ga uaning, ni gan apanguvigh, egh gan arazir kurar onganir kam bangin ivezir kuram ga daningan marki.

¹² Ni aneteghti, a mati borim aremezi, amebam an kuam batezi moghin ganan marki. Ni an amamangatighi, arimariar kurar kam bar an mikarzim damuti an mikarzir vuem ikuvigh puvatighan marki.”

¹³ Ezi Moses Ikiavira Itir Godin dia ghaze, “O God, ki kamaghsua, ni Miriamin mikarzim damighti, a ua deragh.”

¹⁴ Ezi Ikiavira Itir God a ikaragha ghaze, “An afeziam ti an guam giparighti, an aghumsizim ateriva danganir e itimin azenan iki mangiti, 7plan arueba givagham. Kamaghin, ni aneteghti an azenan iki mangiti, wighin vamira givaghti, gin ni a inigh ua danganir ia itimin aven izi.”

¹⁵ Kamaghin amizi, me Miriam batoghezi, a Israelian gumazamizibar danganir me itimin azenan itima, Israelian gumazamiziba ua tamoghin ghuezir puvati. Me ikiavira itima 7plan arueba givazi, me ua Miriam inigha uamategha me itir danganimin aven ize.

¹⁶ Egha gin, me dikavigha Haserot ategha ghua, Paranin gumazamiziba puvatizir danganimin otogha, danganim aghuigha an iti.

Israelia Kadesin nguibar ekiamin ikia Godin akaba batosi

13

(Sapta 13:1--20:13)

Moga garir gumaziba, Kenanin nguazimin ganasa ghue

(Godin Araziba 1:19-33)

¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

² “Ni 12plan anababa bar dar vaghvagh, dar gumazir dapanir vamira vamira misefegh. Egh ni 12plan gumazibar amangighti, me moga garir

gumazibar mîn mangî Kenanîn nguazir kî ia danîngamim getigh.”

³ Ezi Moses Ikiavîra Itir Godîn akam baregha, Israelian 12plan gumazir dapaniba amangizi, me Paranîn gumazamiziba puvatîzir danganimîn dikavigha moga garir gumazibar mîn Kenanîn nguazim getiasa zui.

⁴ Men ziabar kara: Sakurîn otarim Samua, a Rubenîn anabamîn mav.

⁵ Horin otarim Safat, a Simeonîn anabamîn mav.

⁶ Jefunen otarim Kalep, a Judan anabamîn mav.

⁷ Josepîn otarim Igal, a Isakarîn anabamîn mav.

⁸ Nunîn otarim Josua, a Efraimîn anabamîn mav.

⁹ Rafun otarim Palti, a Benjaminîn anabamîn mav.

¹⁰ Sodin otarim Gadiel, a Sebulunîn anabamîn mav.

¹¹ Susin otarim Gadi, a Manasen anabamîn mav. (Manase, a Josepîn otarimningîn mav.)

¹² Gemalin otarim Amiel, a Danîn anabamîn mav.

¹³ Maikelin otarim Setur, a Aserîn anabamîn mav.

¹⁴ Vopsin otarim Nabi, a Naptalin anabamîn mav.

¹⁵ Makin otarim Guel, a Gatîn anabamîn mav.

¹⁶ Gumazir dapanir kaba, Moses moga garir gumazibar mîn, Kenanîn nguazimîn getiasa me amangi. Egha Nunîn otarim Hosia, Moses an ziam giragha, “Josua,” a gati.

¹⁷ Moses moga garir gumazibar mîn me amangasa kamaghîn me miği, “Ia mangî Negevîn Distrighîn aven mangîva, anetegh miğhsîaba itir danganimîn otogh.

18 Egh ia deraghvira mongegh ganigh fogham, nguazim manmaghin gari, ezi an gumazamiziba avirasemez, o puvati? Egha me gavgaviba iti, o puvati?

19 Ia nguazim asavsuigh, a gifogham, a deraz, o a ikufi. Ia uaghan an nguibabar gan da asavsuigh, da divazir bar gavgaviba iti, o da pura iti?

20 Egh deraghvira nguazim getigh a gifogh, me dagheba oparan a deraz, o puvati? Ezi temer manmaghin gariba aghui, egha uaghan ruaritaba iti, o puvati? Kar wainin oviziba faragha anir dughiam, kamaghin, ia ter ovizitaba sara inigh izi. Ia pura izan marki. Ia atiatingan marki.”

21 Kamaghin amizi, 12plan gumazir kaba moga garir gumazibar min Kenanin nguazim getiasa ghue. Me Sautin amadaghan Senin gumazamiziba puvatizir danganimin otogha ghua nguibar ekiam Rehopin oto, a notin amadaghan ikia Hamatin nguibar ekiamin zuir tuavir akamin boroghin iti.

22 Me sautin itir gumazamiziba puvatizir danganimin aven ghua Negevin Distrighin otogha ghua, Hebronin nguibar ekiamin oto. Dughiar kam, gumazir bar dafar ruarim Anak, an ovavir boriba iti, men ziabar kara: Ahiman, Sesai, ko Talmai, me Hebronin nguibar ekiamin iti. (Hebronin nguibar ekiam, gumazir maba fomira an ingari, ezi 7plan azeniba givazi, Isipia nguibar ekiam Soanin ingari.)

23 Ezi gumazir dapanir kaba ghua, Eskolin danganir zarimin otogha ghua wainin ikarizimin aguar mam atu. Wainin aguar kam, wainin oviziba bar izivagha bar osemezi, gumazir vamira

aneteran ibura. Me nogorimîn a ikegha gumazir pumuning aneteri. Egha me uaghan fighîn oviziba ko pomigranetîn ovizir maba sara ini.

²⁴ Kamaghîn amizi, me danganir zarir kam, ziam “Eskol,”* a gati. An mingarim kamakin, wainîn aguar oviziba bar izivazim.

²⁵⁻²⁶ Me Kenanîn nguazim 40plan aruebar moga a getia gara anesavsuigha, uamategha Kadesîn nguibar ekiamîn ghu. Kades, a Paranîn gumazamiziba puvatizir danganimîn iti. Egha me Moses, ko Aron ko Israelian gumazamiziba, bizir me ganizibar me geghari. Egha temer ovizir kaba men akakagha ghaze, ia kagh temer ovizir kabar gan.

²⁷ Egha me kamaghîn Moses miġei, “Nguazir, ni etiasa e amadazir kam, e an ganigha ġifa. Nguazir kam a bar dera, ezi biziba an ikiava bar deragha aghui. Ni ġe, e an dagher maba inigha ize.

²⁸ Egha nguazir kamîn itir gumazamiziba, bar gavgafi. Ezi men nguibaba bar ekevegha da avinizir divaziba bar gavgafi. E uaghan Anakin ovavir boribar gani, me gumazir bar dafar ruariba.

²⁹ Ezi Amalekia sautin amadaghan itir Negevîn Distrighîn iti. Ezi, Hitia, ko Jebusia, ko Amoria miġhsiabar itir danganibar iti. Ezi Kenanian Mediterenianîn Ongarir Ekiamîn dadarimîn iti. Ezi men marazi Jordanîn Fanemîn miriamîn iti.”

³⁰ Ezi Israelia, gumazir dapanir kabar akam baregha me atiati. Egha Mosesîn damazimîn miġiavira iti. Ezi Kalep dikavigha me gamizi, me

---

* **13:24:** Ziar kam, “Eskol,” an mingarim kamakin, “Wainîn aguar ovizir bar aviriba itim.” **13:30:** Diboboniba 14:24; Josua 14:7

nimira itima, a kamaghin me migei, “E zuamira dikavigh mangi me misogh men nguazim inika. E gavgaviba iti, e me abinigham.”

³¹ Ezi gumazir igharazir Kalep ko ghueziba kamaghin me migei, “Bar puvati. Gumazir kaba, men gavgaviba bar en gavgavibagh afira. Kamaghin amizi, e mangi me ko misoghan iburaghbu-regham.”

³² Egha me ganizir bizibar ghuangsigha ifara ghaze, “Nguazir kam derazir puvati. A biziba puvati. An dagheba deragh aghungan kogham. Ezi gumazamiziba bar dagheba puvatizi, mitiriaba men a izi. Ezi gumazir e ganiziba bar, me maburagan gumazir ruariba.

³³ Bar guizbangira, Anakin ovavir boriba bar ruarigha ekefe. E uarir gari, e bar suvigha pura gumazir kiniba, egha odezibar min gari. E fo, me ti en ganti, e bar suvigh odezibar min ganam.”

14

Gumazamiziba imoba migirigiar aviribar God gami

¹ Israelian gumazamiziba, 12plan gumazir dapanibar eghaghaniba baregha, dimagarir kamın pamten tiariba akara aziava ara ghuav itima, aminim tira.

² Egha dikavigha ghua imoba migirigiar aviribar Moses ko Aron gamua ghaze, “E Isipin kantrin ikiava aremezi, deraghai o, e gumazamiziba puvatizir danganir kamın ikia ariaghirezi, deraghai!

³ Tizim bagha, Ikiavira Itir God e inigha Kenanin zui? Me en taraziv sueghti, e arimighiregham. Me ti en amuiba ko boriba inighti, me men ingan-garir gumazamizir kinibar min otivigham. E ti uamategh Isipin mangiti deragham.”

⁴ Egha me uariv gia ghaze, “E uari bagh gumazir dapanitam amiseveghti, an e inigh uamategh Isipin mangam.”

⁵ Ezi Moses ko Aron, gumazamiziba bar men damazimin nguazim girigha, guamning nguazim mitua.

⁶ Ezi Nunin otarim Josua, ko Jefunen otarim Kalep, aning moga garir gumazibar tongin gumazir mamning, aning bar osemegha uan korotiaba abiaghariki.

⁷ Egha aning kamaghin gumazamizibav gei, “Ga uaning nguazir kam bar a garua an gani, a bar dera.

⁸ Ikiavira Itir God, e bagha bar akongegha, guizbangira e inigh nguazir kamın aven mangi a isi e daningam. Kar nguazir bar aghuim, ezi dagheba an ikiava bar deraghaviram aghui.

⁹ Ia deraviram oragh! Ia Ikiavira Itir Godin akaba batoghan marki! Egh ia gumazamizir nguazir kamın itibar atiatingan marki. Me pura bizibar min, e me misoghırarigham, mati gumazim asızir tuzim apa a tuavaremezi a bar iraghu. Men garir aseba, men akuraghan kogham. Ikiavira Itir God, e ko iki me abiragham. Kamaghin amizi, ia men atiatingan marki.”

¹⁰ Ezi Israelian gumazamiziba bar, Josua ko Kalepin akam nighnızir gavgavim an itir pu-

vatigha, dagiabar aning ginivighti, aning aremeghasa. Egha gumazamiziba maghira garima, Ikiavira Itir Godin angazangarir bar gavgavim zuamira izaghira a bativamin Purirpenim gisin iti.

Moses gumazamiziba bagha God ko migei

¹¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, “Ki mirakelin ekiar aviribar gumazamizir kaba bagha dagh ami. Ezi me nan akam barazir puvatigha, nighnizir gavgavim nan itir puvati. Me dughiar bar ruarimin, bar nan aghua. Ki bar men amiragha men atari.

¹² Kamaghin, ki arimariar ekiar kuratam amadaghti, a me gasighasigham. Ki ni damighti nin ovavir boriba, ikizir ekiamin otogh bar gavgavigham. Eghti men gavgavim bar Israelian gavgavim gafiragham.”

¹³ Ezi Moses kamaghin Ikiavira Itir God ikaragha ghaze, “O Ikiavira Itir God, ni uabi, uan gavgavir ekiamin gumazamizir kaba Isipin kantrin me inigha azenan ize. Ni me gasighasighti, Isipia bizir kamın akam baregham.

¹⁴ Egh me Kenania mikemegham. Ni fo, Kenania kamaghin oraki, ni Ikiavira Itir God, ni e ko ikia uabi isa en akakazima, e nin boroghin ikia nin gari. Me kamaghin oraki, nin ghuariam e gisin itima, ni en faragha zui. Ni aruebar ghuariar ruarir ekiamin tongin e gisin ikia dimagaribar, ni ghuariamın aven avimın mın isia iti.

¹⁵ Ni uan gumazamizibav soghirarighti, ikizir igharazir nin ziar ekiam baraghiziba, me suam,

16 ‘Ikiavira Itir God fomira akar dikirizim gamua ghaze, a uan gumazamiziba inigh Kenanin nguazimin mangam. Egha a gavgaviba puvatigha, kamaghin a iburagha gumazamiziba puvatizir danganimin me misuaghariki.’

17 “O Ekiam, ni uan gavgavir ekiam en akagh, bizir ni damuasa akar dikirizim gamizim, ni a damu. Ni uabi kamaghin mikeme,

18 ‘Ki Ikiavira Itir God, ki zuamira aningazir puvati. Ki zurara gumazamizibar apangkuva, egha zurara uan migirigiabar gin ghua guizin arazibagh ami. Ki men arazir kuraba ko arazir akaba batoziba ko, igharagha garir bizir kurar aviriba gin amadi. Egha ki garima, arazir kurabagh amir gumaziba, me osimtiziba itima, ki ivezir kuram me ganidi. Egh men boribar borir gin otivamiba, ki ivezir kuram me daning mangiti men igiav otaribar boriba otivigham.’

19 O Ikiavira Itir God, ni zurara apangkuva devira gumazamizibagh ami. Egh ni uan apangkuvir arazim giraghan kogham. Kamaghin amizi, ki nin azangsis, ni gumazamizir kabar arazir kuraba gin amadagh, mati me Isipin ikegha izima, ni men arazir kuraba gin amaga iza datirighin tu.”

20 Ezi Ikiavira Itir God Moses ikaragha ghaze, “Ni azarazi moghin, ki men arazir kuraba ginamangam.

21 Bar guizbangira, ki Ikiavira Itir God, ki zurara angamira iti, ezi nan gavgavim ko angazangarim ko ziar ekiam nguazir kam bar a gizifa. Ezi

---

14:18: Ua Me Ini 20:5-6; 34:6-7; Godin Araziba 5:9-10; 7:9-10

14:21: Hibru 3:18

kî datirighin uan ziamin akar dikirizim gamua ghaze,

²² Gumazamizir nan akaba barazir puvatizir kaba, nguazir kî men inazir afeziabar aningasa akar dikirizim gamizim, me an aven mangan kogham. Gumazamizir kaba, kî uan gavgavim ko angazangarir ekiam ko ziar ekiam isa men akazi, me dar gani. Egha me mirakelin kî Isip ko gumazamiziba puvatizir danganir kamîn amizibar gani. Egha dughiar bar aviriba, me nan akaba batogha, nan akamîn gin mangan aghua.

²³ Men tav nguazir kî men inazir afeziabar aningasa akar dikirizim gamizimîn ganighan kogham. Bar puvati. Me nan aghua, kamaghin amizi me nguazir kamîn aven mangan kogham.

²⁴ Ezi nan ingangarir gumazim Kalep, an nighniziba bar ighara. A uan navir averiamîn aven nan gin iza na bagha tugha gavgafi. Kamaghin amizi, kî a inigh nguazir a ghua ganizimîn mangiti, an an ikiam. Eghti an ovavir boriba uaghan nguazir kamîn ikiva uari bagh a iniam.

²⁵ Datirighin, Amalekia ko Kenania nguazir kamîn danganir zaribar iti. Eghti ia gurumîn bar moghira dikavigh, danganir kam ategh uamategh mangi Ongarir Aghevimîn boroghin zuir tuavimîn mangi, egh gumazamiziba puvatizir danganimîn otogh an iki.”

Ikiavira Itir God ivezir kuram Israelia ganidi

²⁶ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Moses ko Aron migei,

27 “Dughiar aviribar, gumamazizir kurar kaba imobir aviribar na gami. Ki me baragha bar men amira. Me dazoghin imobir kurar kam ategham? Ti puvatigham.

28 Kamagh amizi, ni nan akar kamın gun kamagh me mikim, ‘Ki Ikiavira Itir God, ki zurara ikia mamaghira ikia, egha guizbangira migei. Ki orazi ia kamaghin migei, ia kaghira iki ovengasa, kamaghin amizi, ia ifongezi moghin ki ia damuam.

29 Ia arighireghti, ian kuaba tintinimin gumamaziziba puvatizir danganir kam gireghiv ikiam. Ia puvira na gimobi, kamagh amizi, gumazir 20plan azeniba itiba, ko 20 plan azenibagh afiraziba, kar gumazir me faragha men ziaba osirigha givaziba, me bar nguazir aghuir kamın aven mangan kogham.

30 Ki fomira kantrin kamın ikiasa akar dikirizimin ia gami. Ezi puvati, ia bar mangan kogham. Josua ko Kalep, aningra mangam.

31 Ia ghaze, me ti ian boriba inighti me men ingangarir gumamazizir kinibar mın otivam. Eghti puvatigham. Ki ian boriba inigh mangi nguazir ia aghuazimin me atigham. Eghti a men nguibamin mın ikiti, me deraghviram a dapiagh ikiam.

32 Eghti ia puvatigham. Ia gumamaziziba puvatizir danganir kamın arighireghti, ian kuaba kagh ireghiv ikiam.

33 Eghti ian boriba gumamaziziba puvatizir danganir kamın mangigh izegh damuti, 40plan azeniba givagham. Ia na ataghizir arazir kam, mati amizim uan pam ategha tuavir amizimin

min oto. Kamaghin amizi, ian arazir kam bangin, ian boriba mizaziba baragh mangiti, ian abuanan-aba arighiregh givagham.

³⁴ Ian gumazir dapaniba 40plan aruebar nguazir aghuim getigha, moga an gani. Eghti ia uan arazir kuraba bangin, ivezir kuram inivira iki mangiti, 40plan azeniba givagham. Ki 40plan aruer kabagh nighnigha da meneggha 40plan azenibar ivezir kuram ia daningam. Eghti ia kamaghin ganigh na gifogham, arazir ia amir kaba, ki bar dagh ifongezir puvati.

³⁵ Ki guizbangira migei, gumazamizir kurar akaba barazi puvatigha, akirim ragha na gasaraziba, ki pazi me damuam. Me bar moghira, gumazamiziba puvatizir danganir kam in arighiregham. Ki Ikiavira Itir God ki mikemegha gifa.”

³⁶⁻³⁷ Moga garir gumazir Moses nguazim geti-asa amangiziba, men marazi eghaghanir ifavarim gamua ghaze, “Nguazir kam, a nguazir kuram.” Ezi men akar kam gumazamizibagh amizi, me imobir avirim Ikiavira Itir God gami. Ezi Ikiavira Itir God arimariar kuram moga garir gumazir kabar amadazi, me zuamira ariaghire.

³⁸ Moga garir gumazir 10plan kaba bar ariaghirezi, Josua ko Kalep uaningra aremezir puvatigha iti.

*Israelia ghua Kenanin nguazim
iniasa misosi
(Godin Araziba 1:41-46)*

³⁹ Ezi Moses Ikiavira Itir Godin akar kabar gun Israelian gumazamizibav kemezi, me puviram azi.

40 Bar mizaraghara, me dikavigha ghua mighsiabar itir danganimin pin ghua ghaze, Ia oragh. E fo, e arazir kurabagh ami. Egha e datirighin mangi Ikiavira Itir God e daningasa mikemezir nguazimin mangam. Egha me Kenania misoghasava ami.

41 Ezi Moses kamaghin me migei, “Manmaghsua ia Ikiavira Itir Godin Akar Gavgaviba batosi? Ia me misogh me abiraghan kogham.

42 Ia mangan marki. Ikiavira Itir God ia ko mangi ian akuraghan kogham. Kamaghin, ian apaniba bar ia abiragham.

43 Ia akirim ragha Ikiavira Itir God gasara, egha an gin zuir puvati. Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God ia ko midorozim bagh mangighan kogham. Bar guizbangira, ia mangi Amalekia ko Kenania ko misoghti, me ia misoghinarigham.”

44 Moses kamaghin me mikemezi, me an akam baraghizir puvati. Me an akam batuegha, uari fa ifaghata, dikavigha apanibav soghasa mighsiabar itir danganimin zui. Ezi Moses me ko ghuzir puvati. Me uaghan Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigha ghuzir puvati. A me itir danganimin ikiavira iti.

45 Me zuima, Amalekia ko Kenanian danganir mighsiabar itiba, dikavigha iza, me misogha me abira. Egha men marazir agintigha bar ghua Hor-man nguibar ekiamin oto.

15

Ofan igharagha garibar Akar Gavgaviba

¹ Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

2 “Ni kamaghin Israelia mikim: Ia mangi nguazir ki ia daningasa mikemezimin otogh a dapiam.

3 Egh ia Ikiavira Itir Godin ofa damusi, ia uari uan bulmakau, o sipsip o meme inigh izi. Kar, ofan bar isia mighirim, o akar dikirizir God koma amizim akiramin ofa, o ia uan ifongiamin gin mangamin ofa, o dughiar ekar ia Godin ziam fasa a inabazibar ofa, o ofan igharaziba. Ia avimin aven ofa damuti, Ikiavira Itir God ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

4 Ezi gumazitam ofan katam Ikiavira Itir God daningisi, a uaghan wit tuamin ofa damusi plauan kilogremın vamira ko, olivin borer litan vamira sara verezim inigh izi.

5 Egh uaghan, a wainin dipar litan vamira inigh asizim sara ofa damu.

6 Ni sipsipin apurimin ofa damusi, plauan kilogremın pumuning itim inigh olivin borer litan vamira ko natam sara a veregh wit tuamin ofa damu.

7 Egh uaghan wainin dipar litan vamira ko natam sara, sipsipin apurir kam ko ofa damu. Eghti Ikiavira Itir God ofan kamın mughuriam bareghiva, a gifuegh navir aghuim an ikiam.

8 Ni bulmakaun apurim inigh ofan bar isia mighirim, o akar dikirizir God ko amizim akiramin ofa, o Ikiavira Itir God ko navir vamira ikiamin ofa, o ofan igharazim damusi,

9 ni uaghan wit tuamin ofa damuam. Kar, ni 3 kilogrem plaua ko olivin borer litan vamira sara verezim inigh.

10 Egh uaghan 2 lita wainin dipam inigh iziva,

bizir kaba ko bulmakaun apurir kam, avimîn aven dar ofa damu. Eghti Ikiavira Itir God ofan kamîn mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

¹¹ “Ia bulmakaun apurim o sipsipîn apurim o sipsipîn nguzir apurim o memen nguzim inigh ofa damusi, da bagh vaghvagh bizir kaba uaghan da inigh, kar plaua, ko olivîn borem, ko wainîn dipam, egh asiziba romeugh dar ofa damu.

¹² Ia asizibar dibobonimîn gîn mangi. Da avirasemeghti, plauaba, ko olivîn boreba, ko wainîn dipabar dibobonim uaghan avirasemegh.

¹³ Ia Israelia, avimîn aven ofa damusi, ia bar kamaghira damuti, Ikiavira Itir God ofan kamîn mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

¹⁴ Eghti ikizir igharazibar gumazamizir dughiar ruarim o dughiar otevimîn ia ko itiba, me avimîn aven ofa damusi me uaghan Akar Gavgavir kabar gîn mangam. Eghti Ikiavira Itir God men ofan kamîn mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

¹⁵ Ia Israelian gumazamiziba, ko ikizir igharazibar gumazamizir ia ko itiba sara, Akar Gavgavir kaba da bar ian akaba. Dughiar gîn izamiba bar, ia bar me ko Ikiavira Itir Godîn damazimîn magh ghue.

¹⁶ Ia Israelia ko ikizir igharazibar gumazamizir ia ko itiba, ia bar ofa damuamin Akar Gavgavir kabara, gîn mangam.”

¹⁷ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghîn Moses migei,

18 “Ni kamaghin Israelia mikim: Ki ia inigha nguazir aghuir kam bagha zui. Eghti gin ia an ikiva, deraghvira a dapiagh ikiam.

19 Egh ia dagheba opar gin da asigh, egh dar taba inigh, ofan min Ikiavira Itir God daningam.

20 Ia witin igiabar ingarizir bretin faraghavira tueziba, ia ofan min dar tongin bretin rubuzitam inigh Ikiavira Itir God daningigh. Kamaghira, ia witin ovizibar iniba kua dar dagheba isir danganimin witin igiataba inigh Ikiavira Itir God daningigh.

21 Dughiar kam ko dughiar gin izamibar, ia uan witin igiabar tongin ofan tam isi Ikiavira Itir God daningigh.

22-23 “Akar Gavgavir Ikiavira Itir God Moses ganingizir kaba, ia da inigha dagh fogha gifa. Eghti ian ovavir borir gin otivamiba, uaghan da inigh dagh fogham. Eghti ia bar dar gin mangi. Eghti gumazitaba ti deragh foghan kogh dar gin mangan kogham.

24 Eghti gumazamiziba bar, gumazir kamın arazir kurar kam gifoghan kogh, kamaghin, me God ifongezir arazimin gin mangi bulmakaun apurir igiatam inigh, ofan bar isia mighirim damuam. Egh uaghan wit tuamin ofa ko wainin dipamin ofa isi asizir kam ko ofa damuam. Egh arazir kuraba gin amangamin ofa damusi memen apuritam sara ofa damu. Eghti Ikiavira Itir God an ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam. Eghti me uaghan arazir kuraba gin amadir ofan min memen apurim isi ofa damu.

25 Eghti ofa gamir gumazim arazir kuraba gin

amadir ofa me bagh a damighti, Israelian gumazamizibar arazir kuraba bar givagham. Ofan kamın mingarim kamakın, marazi deragha nighnizir puvatigha arazir kurabagh ami. Egha bizir kam bangın, me uan arazir kuraba gın amadir ofa, Ikiavira Itir God bagha a gami.

²⁶ Israelia ko Kantrin Igharazibar Gumazamizir me ko itiba, me bar deravira nighnizir puvatigha arazir kuram gami. Kamaghın, ki men arazir kuraba gın amangam.

²⁷ “Gumazitam, uabira deravira nighnizir puvatigha arazir kuram gami, a memen amebar azenir vamira itim inigh, arazir kuraba gın amadir ofa damu.

²⁸ Eghti ofa gamir gumazim, Ikiavira Itir Godın damazimın ofa damuva, deravira nighnizir puvatigha arazir kuram gamizir gumazimın arazir kuram gın amadagham.

²⁹ Ia Israelia ko ikizir igharazibar gumazamizir ia ko itiba, Akar Gavgavir kabara bar ian akaba. Kar, deravira nighnizir puvatigha arazir kuram gamizir gumazimın arazir a damuamim.

³⁰ “Eghti gumazamizir na baraghan aghuagha arazir kuram gamim, a mati akaba Ikiavira Itir God gasir gumazim, kar Israelian gumazim o ikizir igharazibar gumazim, a Israelian tongın ikian kogham.

³¹ Gumazir kam o amizir kam uan ifongiamın gın ghua, Ikiavira Itir Godın Akar Gavgavimın aghuagha anebiki. Kamaghın amizi, a Israelian tongın ikian kogham. An arazir kuramın ivezim, a uabi uan osımtızim ateram.”

Gumazir mam Sabatin arazim abiki

³² Dughiar mam, Israelia, gumazamiziba puvatizir danganimin ikia garima, Sabatin dughiamin gumazir mam daziba isi.

³³ Ezi men marazi a inigha, Moses ko Aron ko Israelian gumazamiziba bar, me bagha ghue.

³⁴ Egha a isa kalabus gati. Me fozir puvati, me manmaghin a damuam.

³⁵ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, "Ia gumazir kam inigh, ia itir danganim ategh azenan mangi, bar dagiabar a ginivti an aremegh."

³⁶ Ezi gumazamiziba bar, me Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin amua, gumazir kam inigha, danganir me itim ategha azenan ghugha, dagiabar a ginivizi, an areme.

Korotiar apinir vin itibar dueviar ruaribar Akar Gavgavim

³⁷ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

³⁸ "Ni kamaghin Israelian gumazamizibav kim: Ia strinba inigh dar dueviabar amigh uan korotiar apinibar mikebabar, da ikegh. Dar dueviar kaba, ia vaghvagh bluplan strinba dagh ikeghti, da ian korotiabar apinibar mikebabar ikiam. Ia ko ian ovavir borir gin otivamiba kamaghira damu.

³⁹ Dughiabar zurara ia dueviar ikizir kabar ganiva, Akar Gavgavir ki ia ganingizibagh nighnigh dar amu. Egh uan ifongiabar gin mangiva, uan damazibar bizibar ganiva, navir averiabar da bagh dikav arazir kurabar amuan marki.

⁴⁰ Ia kamaghin damuva, nan Akar Gavgavibar gin mangisi nighnigh, bar na baghavira itir gumazamizibar min ikiam.

⁴¹ Ki Ikiavira Itir God, ian God. Ki ian Godin ikiasa ifonge, kamaghin, ki Isipin kantrin ia inigha azenan ize. Ki Ikiavira Itir God, ian God, ki mikemegha gifa.”

16

Kora ko Datan ko Abiram Moses barazir puvati

¹⁻² Isharin otarim Kora, a Kohatin ikizimin gumazim, egha Livain anabamin mav, a ko Rubenin anabamin gumazir 3pla, me Mosesin akaba baraghan aghua. 3plan gumazir kabar ziabar kara: Eliapin otarir pumuning Datan ko Abiram, ko Peletin otarim On. Gumazir 4plan kaba dikavigha Israelian gumazir dapanir 250plan igharaziba akuvagha Moses mikimasa zui. Gumazir dapanir kaba, Israelian gumazamiziba faragha me amisevezi, me men damazimin ziar ekiaba iti.

³ Ezi gumazir dapanir kaba uari akuvagha Moses ko Aron bagha ghua ghaze, “Gua oragh! E Israelian gumazamiziba bar, e vaghvagha Ikiavira Itir God baghavira itir gumazamiziba, ezi a bar en tongin iti. Ezi gua uaning fa ifaghata ghaze, gua ti Ikiavira Itir Godin gumazir igharaziba bar me gafira. Manmaghsua gua ghaze, guarara bar e gativagham? Guan arazir kam, bar derazir puvati.”

⁴ Ezi Moses kamaghin oregha nguazim girigha, uan guam nguazim mituagha God ko migei.

⁵ Egha a dikavigha Kora ko an gın zuir adaraziv gĩa ghaze, “Gurum mizaraghara, Ikiavıra Itir God, en akagham, Gumazir manaba, an gumazibara, egha guizbangıra a baghavıra iti. Egh gumazir kabar amamangatıghtı, me a bagh izı an ingangarım damuam.

⁶ Kora, ni ko nın gın zui darasi, ia kamaghın damu: Gurum mizaraghan, ia pauran mughuriar aghuim zuim dapongamin itariba inigh.

⁷ Egh avir mikiataba, ko pauran mughuriar aghuim zuiba isi itaribar aven dar arıkih. Egh da inigh ofa gamir dakozimın mangı Ikiavıra Itir Godın damazimın tugh. Eghtı Ikiavıra Itir God en akagham, en tongın itir gumazir manaba, an ingangariba ko ofabar amuasa a me amısefe. Bar guizbangıra, ia Livaiba arazir onganir kam gamizi, a derazir puvati!”

⁸ Egha Moses ua Kora miğĩa ghaze, “İa Livaiba, ia oragh!

⁹⁻¹⁰ Ikiavıra Itir God, İraelian God, a İraelian gumazamizibar tongın ia mısevegh, ian amamangatıghtı, ia an boroghın mangı an Purirpenimın aven ingangaribar amuva, gumazamizibar damazimın tuiv men akurvaghtı, me deravıra Godın ziam fer arazibar gın mangam. God ia ko Livain igharaziba ataghizi, ia ingangarir ziar ekiam itim gami. İa manmaghın ami? İa ti ghaze, ian ingangarir kam pura bizim. Egha ia ti uaghan ofa gamir gumazibar ikiasava ami, a?

¹¹ Ezi Aron manmaghın garir gumazim, ezi ia an atari? A gumazir kinim. Kamaghın, ia Aron gimoba an atarir puvati. İa ko ian adarasi, ia uari inigha, Ikiavıra Itir God gimoba an atari.”

¹² Kamaghin, Moses uabida izasa, Eliapin otarir pumuning Datan ko Abiram bagha akam amada. Ezi aning kamagh migei, “Ga bar izeghan kogham.

¹³ Ni e misueghti e aremeghasa, ni Isipin nguazir aghuir biziba bar deragha aghuimin aven, e inigha gumazamiziba puvatizir danganir kamın ize. Egha ni datirighin ifaghata uabi amisevegha e gativaghasava ami.

¹⁴ Ni zurara e migia ghaze, ni e inigh nguazir bar aghuir biziba an ikiava deragha aghuimra mangam, egh nguazir dagher azeniba ko wainin azeniba itiba isi e daningam. Ezi puvati, da mangagh iti? Ni ti ghaze, e ongani, eghti ni e gifaram, a? Bar puvatigham. Ga izeghan kogham.”

¹⁵ Ezi Moses kamaghin oregha, a puvira atara an navim bar ikuvizi a kamaghin Ikiavira Itir God migei, “Ni gumazir kabar ofaba inian marki. Bar guizbangira, ki paza bizitam me gamizir puvati. Ki men donkin tam inizir puvati. Bar puvati.”

¹⁶ Egha Moses kamaghin Kora migei, “Ni ko nin 250plan gumazir nin gin zuiba, ia gurumzaraghan izi Godin Purirpenimin otogh, Ikiavira Itir Godin damazimin Aron ko tugham.

¹⁷ Ia vaghvagh uan ofan migharir mughuriar aghuim zuim dapongamin itariba inigh, pauraba dar arigh da isiva Ikiavira Itir Godin damazimin ofa damuam. Ni ko Aron, ko 250plan gumazir dapaniba uan itaribar suigh izi.”

¹⁸ Kamaghin amizi, amimzaraghan gumazir kaba vaghvagha, avir mikiaba ko pauraba isa, itaribagh arigha iza Moses ko Aron ko, God bativamin Purirpenimin tiar akamin tuivighav iti.

¹⁹ Dughiar kamra, Kora Moses ko Aronın akaba batueghasa Israelian gumazamiziba akuva God bativamin Purirpenimin tiar akamin boroghın men navibagh inifi. A kamaghın amuavıra itima, Ikiavıra Itir Godın angazangarir ekiam bar dafogha azenim girizi, me bar an gari.

²⁰ Ezi Ikiavıra Itir God kamaghın Moses ko Aron miği,

²¹ “Gua gumazamizir kabagh itagh munagh tugh. Ki datirighıra gumazamizir kabav soghirarigham.”

²² Ezi Moses ko Aron nguazim girigha, guamn-ing isa nguazim mituagha kamaghın Ikiavıra Itir God miği, “O God, ni uabi gumazamiziba bar men ingarizi me angamıra itima, ni bar men nighnizibagh fo. Eghti gumazir vamıra arazir kuram damighti, manmaghsu ni bar me gasighasigham?”

²³ Ezi Ikiavıra Itir God Moses ikaragha ghaze,

²⁴ “Ni gumazamizibav kemeghti, me sivagh munagh tugh, egh Kora ko Datan ko Abiramın purirpenibar boroghın ikian marki.”

²⁵ Kamaghın amizi, Moses dikavigha Datan ko Abiram bagha zuima, Israelian gumazir dapanir igharaziba an gın zui.

²⁶ Ezi Moses ikiangsizim Israelian gumazamizibagh anıga ghaze, “Ia arazir kurabagh amir gumazir kabar purirpenibar boroghın ikian marki. Ia men bizitamın suighan marki. Puvatıghtıma, ia men arazir kuram bangın, me sara gıvaghın.”

²⁷ Kamaghın, gumazamiziba men purirpenibagh itagha saghuıam mitivizi, Kora, Datan ko

Abiram me uan amuiroghboriba ko, me uan purirpenibar tiar akabar boroghin tuivighav iti.

²⁸ Ezi Moses kamaghin gumazamizibav gei, “Ia datirighin bizir kurar kamın ganigh fogh suam, bar guizbangira, Ikiavira Itir God na misevegha, ingangaribar amuasa na mikemegha na amada. Kar nan nighnizim puvati. Bar puvati. Kar Godin nighnizim.

²⁹ Gumazir kaba, datirighin aremegham. Ia bar ganti, God mizazir kuram me daningan koghti, me datirighin gumaziba zurara puram ariaghiri moghin arighireghti, ia fogh suam, Ikiavira Itir God na misevezir puvati.

³⁰ Egh ia ganti, Ikiavira Itir God arazir fomira otozir puvatizir tam damighti, nguazim akam akarighti, gumazir kaba uan amuiroghboriba ko uan biziba sara angamira Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamın aven magireghti, ia kamaghin fogh suam, gumazir kaba akiriba ragha Ikiavira Itir God gasara.”

³¹ Moses mikemegha givazıma, gumazir kaba tuivighav iti naghin, nguazim zuamira, akam akarizıma, maburan torim oto.

³² Ezi aning uan amuiroghboriba, ko Koran adarazi bar, uan biziba sara, nguazir torir kam giraghuezi, nguazim ua iza uabi dukuazi me itir puvati.

³³ Me angamira ikia, uan biziba sara Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamın iraghue, ezi nguazim uabi dukuazi, me ua men garir puvati.

³⁴ Me nguazir torimın aven ghuaghira puvira diava araima, Israelian gumazamiziba men tuater ararem baregha atiatia kamaghin migei,

“Ame! E zuamiram ari mangeka! Puvatightima, arazir kam ti uaghan e batogham. Nguazim akam akarighti, e uaghan nguazimin aven magiregham.” Egha me zuamiram are.

³⁵ Egha zuamira, Ikiavira Itir God avim amadazi, avim 250plan gumazir avir migharir mughuriar aghuim zuimin ofa gamibagh irizi, me bar isiava ariaghire.

Me bras inigha ofa gamir dakozim dukua

³⁶ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

³⁷ “Ni ofa gamir gumazim Aronin otarim Eleasar, a mikemeghti, a mangi avimin averenimin tongin avim isizir gumazibar brasin itariba asigh da inighiva, saghon mangi dar avir mikiaba tintinimin da kavamang. Bar guizbangira, itarir kaba, na baghavira itir biziba.

³⁸ Kamaghin, an haman dav suegh, ofa gamir dakozim avarazir brasin evarimin ingarigh anevaragh. Gumazir kaba uan arazir kurabar bangin ariaghire. Eghti men avim isizir gumazibar brasin itariba, brasin evarimin otoghti, gumazamiziba brasin evarir kamın ganigh fogh suam, me gumazir kabar min arazir kurar kam damuan kogham.”

³⁹ Kamaghin, Eleasar itarir kaba akumaku-migha haman dav suegha ofa gamir dakozim avasa brasin evarimin ingari.

⁴⁰ Mati Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, brasin evarir kam fofozim Israelia daningasa ababanimin min iti, eghti me fogham, Aronin ovavir boribara, Ikiavira Itir Godin boroghin mangi an damazimin migharir

mughuriar aghuim zuir ofa dapongam. Gumazir k̄initam ofa damusi, a Kora ko an ḡin zui darazi ivezir kuram inizi mogh̄in, a uaghan ivezir kuram iniam.

Aron gumazamizibar akurvasi

⁴¹ Ezi am̄imzaraghan Israelia Moses ko Aron gimoba ghaze, “Gua Ikiavira Itir God̄in gumazamizibav soghezi, me ariaghire.”

⁴² Egha Israelia bar uari akuvagha Moses ko Aron bagh mangasa, ragha God̄ bativamin Purirpenim̄in garima, ghuariar ekiam Purirpenim̄ avaraz̄ima, Ikiavira Itir God̄in angazangarir ekiam dafogha taghtagha azenim giri.

⁴³ Ezi Moses ko Aron ghua God̄ bativamin Purirpenim̄in guam̄in tu.

⁴⁴ Ezi Ikiavira Itir God̄ kamagh̄in Moses mīgei,

⁴⁵ “Gua kamatigh, egh gumazamizir kabar saghuiam̄in tugh. Eghti ki zuamira bar me kuavaremegham.” Ezi aning nguazim girigha uan guamning nguazim mitua.

⁴⁶ Egha Moses kamagh̄in Aron mīgei, “Ni uan ofan mīgharir mughuriar aghuim zuim̄in itarim inigh, ofan dakozim̄in avir mīkiar isia itiba ko pauran taba dar arikigh. Egh zuamira gumazamiziba bagh mangi, men arazir kuraba ḡin amangisi, ofa damu. Bar guizbangira, Ikiavira Itir God̄in aningagharim izaghirizi, arimariar bar kuram otogha me gasighasizima, marazi ariaghiri.”

⁴⁷ Ezi Aron oregha uan itarim inigha ivegha gumazamizir uari akuvagha itibar tonḡin ghu. A garima, arimariar bar kuram men tonḡin

otogha gifa. Ezi Aron pauran mughuriar aghuim zuim inigha itarim gatigha gumazamizibar arazir kuraba gin amangasa ofan min kamaghin ami.

⁴⁸ Dughiar kamın, Aron ovengezir gumazamizibar kuaba ko angamira itibar tongira tughav ikia arazir kam gami. Ezi arımarıar kurar kam gifa.

⁴⁹ Gumazamizir arımarıar kurar kamın ariaghırezıbar dıbobonım, 14,700ın tu. Dıbobonır kam, a Koran arazir kuram bangın ariaghırezıbar dıbobonımın aven itir puvati.

⁵⁰ Arımarıar kurar kam gıvazıma, Aron uamategha, Moses bagha iza God batıvamin Purırpenımın tıar akamın ghu.

17

Aronın asadivir aghorım

¹ Ezi İkiavıra Itir God kamaghın Moses mıgei,

² “Nı İsraelian gumazamizıbar kemeghtı, me 12plan asadivir aghorıba nı danıngıghtı, nı 12plan anababar gumazir dapanıba vaghvagh men asadivir aghorıba inıgh. Egh 12plan gumazir dapanır kabar zıaba asadivir aghorır kabar da osırıgh.

³ Egh Livain anabamın asadivir aghorım, Aronın zıam osırıgh. Anababar gumazir dapanıbar zıaba vaghvagh men asadivir aghorıbar ikıam.

⁴ Eghtı nı da inıgh, na batıvamin Purırpenımın mangıva, kı nı batıvı naghın Akar Dıkırızır Gavgavımın Boksıamın guamın da atıgh.

⁵ Eghti gumazir ki misevezimin asadivim ghuzghugham. Arazir kamin, ki Israelian imobir me ni gasiba, bar da givagham.”

⁶ Ezi Moses Israelia migeima, men anababar gumazir dapaniba vaghvagha uan asadiviba isa a ganingi. Kar, anabar 12plan asadivir aghoriba. Ezi Aronin asadivir aghorim uaghan men asadivir aghoribar tongin iti.

⁷ Ezi Moses asadivir aghorir kaba bar moghira da inigha, Ikiavira Itir Godin Purirpenimin aven ghua, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin guamin boroghin da ariki.

⁸ Egha amimzaraghan Moses Purirpenimin aven ghua garima, asadivir aghorir Aronin ziam itim, kar Livain anabamin asadivir aghorim, a ghuzir igiaba otivigha akimariba onezi, amonin temer oviziba anigha an guighav iti.

⁹ Ezi Moses ghua Ikiavira Itir Godin damazimin asadivir aghoriba bar da inigha azenan ghua Israelian akazi, me asadivir aghorir kabar gari. Ezi men gumazir dapaniba iza vaghvagha uan asadivir aghoriba isi.

¹⁰ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, “Ni Aronin asadivir aghorim uam a isi Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin guamin boroghin anetigh. Eghti a fofozim me daningamin ikiangsizimin min ikiti, Israelian puvira na gimoba nan atarir arazim givagham. Eghti me arighiran kogham.”

¹¹ Ezi Moses Ikiavira Itir God mikemezi moghiram ami.

¹² Ezi Israelian gumazamiziba kamaghin Moses migei, “Ame! E aremeghasava ami. E bar moghira kamaghira givagham.

¹³ Gumazir manam, Ikiavira Itir Godin Purirpenim boroghin mangiva, an aremegham. Kamaghin amizi, e bar moghira ovengamin adarasi.”

18

Ofa gamir gumaziba ko Livaibar ingangarim

¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Aron migei, “Ni uan otariba ko Livaiba bar, ia deragh nan Purirpenimin ingangarim damuan kogh, egh kamaghin ia uari, uan arazir kuramin osimtizim bangin ivezir kuram iniam. Ni uan otariba ko, deragh ofa gamir gumazimin ingangarim damuan koghiva, iarara uan arazir kurar kamın osimtizim ateram.

² “Ni uan anabam Livain adarazir aku Purirpenimin boroghin izeghti, me nin akurvagham, eghti ni uan otariba ko, ia Purirpenimin aven ingaram.

³ Livaiba, Purirpenimin damuamin ingangariba ko, ni me daningamin ingangariba, me ian akurvagh dar amu. Egh me Anogoroghezir Danganimin itir biziba ko ofa gamir dakozimin biziba, me dar suighan marki. Me dar suighti, ni uaghan me ko ovegham.

⁴ Me ni ko ingar, me ingangarir na bativamin Purirpenimin ganamiba bar, me dar amu. Eghti gumazir kinitam nin boroghin izi ni ko ingaran kogham.

⁵ Ni uan otariba ko, iarara Anogoroghezir Danganim ko ofa gamir dakozimin ingangaribar

amuam. Ia kamaghin damuti, nan aningagharim ua Israelian gumamazizibagh asighasighan kogham.

⁶ Ni oragh. Ki uabi, nin adarasi, kar Livaiba, Israelian tongin ni bagha me amisevegha, bizir aghuimin min ni ganidi. Gumazir kaba, na baghavira itir bizibar min iti. Kamaghin me na bativamin Purirpenimin ingangaribar amuam.

⁷ Ezi ni uan otariba ko, iarara ofa gamir gumazibar min ofa gamir dakozimin ingangariba ko Bar Anogoroghezir Danganimin aven damuamin ingangariba, ia dar amuam. Ki ofa gamir gumazibar ingangariba isa bizir aghuimin min ia ganidi. Kamaghin amizi, ingangarir kaba, kar ian ingangaribara. Eghti gumazir kinitam ingangarir kabar amusi ian boroghin iziti, ia a misueghti an aremegh.”

Me ofa gamir gumaziba bagh dagheba tuiragh

⁸ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Aron migei, “Ni kamaghin fogh, gumamaziziba ofan min na ganidir biziba, ki bar da isa ni ganidi, eghti ni dar ganam. Ki da isi, ni ko nin ovavir boribar aningti, da mati ian bizibar mirara iki mamaghira ikiam.

⁹ Ofan na baghavira na ganingiziba, bizir me avimin aven tuezir puvatizibar tongin, ia da iniam. Dar kara, wit tuamin ofaba, ko arazir kuraba gin amadir ofaba, ko osimtiziba agivamin ofaba, gumamaziziba ofan kaba bagha na ganingizir bizir manabar tongin, da bar nan bizibara, ki da isa ni ko nin otaribagh aningi.

¹⁰ Ia asiziba ko bizir tizir me ofa gamiba, ia dar gan suam, kar bar nan bizibara. Kamaghin amizi,

ia Purirpenim avinizir divazimîn averara dar ami. Eghtî ian gumaziba, merara dar ami.

¹¹ “Egh ofan igharazir Israelia na ganidiba, kar ofan uan dafarimningîn suiragh a fegh a damutî, a nan damazimîn ighuavamangam. Kî nî ko nîn otariba ko guivibagh anîngi, egh ia zurara dughiar gîn izamibar da iniam. Nîn adarasi, tina nan damazimîn zuegha gîfa, me dagher kabar amam.

¹² “Israelia na ganidir daghebar tongîn dagher bar aghuiba, ko olivîn borer bar aghuiba, ko wainîn dipar bar aghuiba, ko witîn bar aghuiba, da men dagher igharaziba bar dagh afira. Kî bar da isî nî danîngam.

¹³ Israelia azenibar zurara, uan azenibar faraghavîra isir dagheba, me da isa na bagha izi. Eghtî da ian bizibara. Eghtî nîn adarasi, tina nan damazimîn zuegha gîfa, a dagher kabar amam.

¹⁴ Israelian gumazamiziba na ganidir biziba, kar bizir me ua dagh ivezan men anogorogheziba, kar ian bizibara.

¹⁵ “Israelian borir ivariaba ko asîzir ivariar me nan ofa gamiba, kar ian bizibara. Egh ia Israelia ateghtî men borir ivariaba ko asîzir nan damazimîn zuezir puvatiziba, ua dagh ivezêgh da inigh.

¹⁶ Israelia, uan borir iakinir vamîra gîvaziba, ua me inisî 5plan silvan dagîabar me gîvezêgh me iniam.

¹⁷ Egh bulmakaubar nguzir ivariaba, ko sipsipîn nguzir ivariaba, ko memen nguzir ivariaba, me ua dagh ivezan kogham. Da na baghavîra itir biziba. Ia dav suegh dar ghuziba, ofa gamir dakozimîn da

kavamang, egh dar oviba avimin aven ofa damuti dar mughuriam otogham. Eghti Ikiavira Itir God dar mughuriam baregh, a gifuegh navir aghuim an ikiam.

¹⁸ Asizibar tuziba, da ian bizibara, mati amagapaba ko buaragharir agharir guivimin itiba, ia uan dafarimningin dar suiragh ofan min da fi dar amuti, da Godin damazimin ighuavamang, eghti asizir tuziba ia uari bagh da inigh.

¹⁹ “Israelia na ganidir ofaba, ki zurara gin izamin dughiar da isi ni ko nin guiviba ko otaribar aning mamaghira ikiam. Ki ni ko nin ovavir boriba ko amir Akar Dikirizir Gavgavir kam abighan koghti, a ikivira iki mamaghira ikiam.”

²⁰ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Aron migei, “Ia Israelian nguazimin aven nguazir otevitam, inian kogham, egh ia aremeghti ian ovavir boriba nguazir kam in otevitam inian kogham. Bar guizbangira, bizir aghuir ki ia ganingizim, a kamakin, ia ofa gamir ingangaribar amuti, bizir aghuir ia oteveghamiba, ki ia daningam.”

Ikiavira Itir God biziba isa Livaibagh anidi

²¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei, “Israelia uan biziba tuiragh 10plan pozibar amigh, egh pozitam na daningisi a inigh izam. Eghti ki bizir kaba isi Livaibar aningam. Me na bativamin Purirpenimin gara an aven ingangarim gami. Eghti bizir kaba, da mati men ivezir me iniamim.

22 Datirighin ikegh mangi, Israelian gumazir kiniba, na bativamin Purirpenim boroghin mangan kogham. Me an boroghira mangiva, arazir kamın osımtızim ater arıghiregham.

23 Eghti Livaiba na bativamin Purirpenimın gan an aven ingangaribar amuam. Egh me deragh ingangarir kam damuan koghiva, an osımtızim ateram. Akar gavgavir kam kamaghira ikiva, uaghan ian ovavir boribar mangi. Me Israelian tongın nguazir otevitam, inian kogham.

24 Bar guizbangira, Israelia uan biziba tuiragh 10plan pozibar amigh, egh pozitam inigh na danıngisi da inigh izam. Ki datirighin ghaze, bizir kaba ki da inigha, Livaibagh anigha gıfa. Bizir kam bangın, ki me mıgia ghaze, me Israelian aven uari bagh nguazitamın ghuavim ikeghan kogham.”

Livaiba 10plan bizibar; dar vamıra iniam

25 Egha Ikiavıra Itir God kamaghın Moses mıgei,

26 “Ni kamaghın Livaibav kım: Israelia uan biziba tuiragh 10plan pozibar amigh, egha pozitam na danıngisi a inigh iziti, ia me da a inigh izi ofan mın Ikiavıra Itir God danıghti, God da isi ia danıngti, da mati ian bizibara. Eghti ia da tuiragh 10plan pozibar amigh, egh pozitam Ikiavıra Itir God danıngisi a inigh izi.

27 Eghti Ikiavıra Itir God ofan kamın ganti, a mati azenibar ingarir gumazim uan wıtın igiaba o wainın igiabar ofa gami moghın ganam.

28 Ia kamaghın damuva, uaghan ofa damusi bizir ia isibar 10plan pozibar da tuiragh, pozir vamıra isi Ikiavıra Itir God danıngam. Ikiavıra Itir

Godin ofan ia a daningamin kam, ia a isi ofa gamir gumazim Aron daningigh.

²⁹ Bizir ia iniziba, ia deraghvira da tuisigh da mengiva, bizir bar aghuibara, ia da isi Ikiavira Itir God daningigh.

³⁰ Ia bizir bar aghuiba isi Ikiavira Itir God bagh dar atigh givaghiva, ia Livaiba, dar nar igharaziba ia uari bagh da ini. Mati azeniba oparir gumazim ofa gamigha givagha, ua bagha dagher naba isi.

³¹ Dagher nar itiba, ia uan amiroghboriba ko da inigh danganir manatamin mangigh ia dar ami. Dagher kaba, mati ia God bativamin Purir-penimin ingarir ingangarimin ivezim.

³² Ia faraghvira dagher bar aghuibara isi Ikiavira Itir Godin ofa damigh givagh, dagher nar igharaziba, ia dar ami, eghti osimtizim ian ikian kogham. Egh ia faragh na bagh ofa damighan kogh, egh mati ia ofan Israelia God ganingizir kabagh amizi, da Godin damazimin mize. Ia kamaghin damighti, Ikiavira Itir God ia misoghinarigham.”

19

Bulmakaun amebar aghevimin Akar Gavgaviba

¹ Ikiavira Itir God kamaghin Moses ko Aron migei,

² “Arazir Ikiavira Itir God ifongezir kam, a Israelia ia daningasa. Dar kara: Israelia bulmakaun amebar aghevitam inigh Moses ko Aron bagh izi. Bulmakaun kam duatam an mikarzim in ikian kogham. A uaghan ingangarir tam damighan kogham.

³ Me a inigh iziti ni a isi ofa gamir gumazim Eleasar daningh. Eghti gumazitaba a inigh danganir me itim ategh azenan mangiti, Eleasar an gantima, me a misueghti an aremegh.

⁴ Eghti Eleasar uan dafarir puzimin an ghuzitaba inigh na bativamin Purirpenim iti naghin 7plan dughiabar da kavamang.

⁵ Egh Eleasar ganti, me asizir kam inin ko an tuziba ko an ghuziba ko an muriam daboroghti da isi bar mighirigh.

⁶ Eghti ofa gamir gumazim, temer sidan daziba, ko ter hisopin aguatom, ko stringin aghevitam, inigh da isi avim mikinigh.

⁷ Egh gin, a uan korotiaba ruegh dipamin bar uabi ruegh uamategh, me itir danganimin mangi. A kamaghin damigh, na damazimin mizegh ikivira iki mangi guaratizimin tugham.

⁸ Eghti gumazir bulmakau dapongamim, a uaghan uan korotiaba rueghiva dipam bar uabi ruegh. Gumazir kam uaghan nan damazimin mizegh, ikivira iki mangi guaratizimin tugham.

⁹ “Eghti gin gumazir nan damazimin zuezi-tam, bulmakaun kam avereniba inigh, danganir me itimin azenan mangi nan damazimin zuezir danganitam in dar arikigh. Eghti Israelia nan damazimin uan miziriziba agivsi bulmakaun kam averenitaba isi dipam darigh uari ruegh nan damazimin miziriziba agivagham. Kar arazir me uan arazir kuraba agivasav amim.

¹⁰ Eghti gumazir bulmakaun avereniba inizir kam, a uaghan uan korotiaba ruegh, egh a uaghan nan damazimin mizeghvira iki mangi

guaratizimın tugham. Arazir Ikiavıra Itir God ifongezir kam, zurara iki mamaghıra ikiam. Eghti Israelia ko Kantrin Igharazibar Gumazamizir me ko itiba an gın mangam.”

Gumazamizibar amighti me zueghamin Akar Gavgavim

¹¹ Egha Ikiavıra Itir God kamagh miğei, “Gumazitam gumazir kuatamın suiragham, a 7plan aruebar nan damazimın mizegham.

¹² Egh an aruer namba 3 ko aruer namba 7ın, dipar uabi zueghamim guruegh, egh nan damazimın zuegham. An aruer namba 3 ko namba 7ın kamaghın damighan kogh, nan damazimın zueghan kogham.

¹³ Gumazitam o amizitam, gumazir kuamın suiragh uabi zueghan kogh, kamaghın a nan damazimın mizegh ikivıra ikiam. Egh arazir kamın a Ikiavıra Itir Godın Purirpenim damuti, a mizegham. Kamaghın, a Israelian tongın ikian kogham.

¹⁴ “Arazir igharazir mam kamakın: Gumazim purirpenir manamın aven ikia aremezi, gumazamizir dughiar kamın purirpenir kamın aven itiba, ko gumazamizir gın purirpenir kamın aven zuiba, me nan damazimın mizegh ikivıra iki mangi 7plan aruebar tugham.

¹⁵ Eghti uaghan itarir asuaba puvatiziba ko miner asuaba puvatiziba, da bar moghıra nan damazimın mizegham.

¹⁶ “Eghti gumazitam ruarimın ghua, azenimın mar arua, me misuegha atizir gumazimın kuamın suira, o gumazir puram aremezir tamın kuamın

suirā, o gumazir kurizir tamīn agharitamīn suirā, o gumazir aremezimīn mozim gisīn arui, a nan damazimīn mīzēgh kamaghīra ikī mangī 7plan aruebar tugham.

¹⁷ “Mīzirizir kaba adegħsi, me arazir kuraba gīn amadir ofan mīn bulmakaun aghevīmīn averenitaba inigh mīnetam daghuigh, dīpar aghuitaba dagh ingēgh.

¹⁸ Eghtī gumazir nan damazimīn zuezitam, ter hisopīn aguatom inigh dīpar kam darugh, uam anesigh gumazir aremezir kamīn purirpenimīn dīpar kam kavamang, egh an aven itir biziba ko gumazamizir an aven itiba sara, dīpam me gisīn a kavamadagh. Egh uaghan gumazitam gumazir aremezimīn agharimīn suirā, o gumazir kuamīn suirā, o gumazir aremezimīn mozim gisīn aruizim, gumazir nan damazimīn zuezir kam uaghan dīpar kam me gisīn a kavamang, eghtī me nan damazimīn zuegham.

¹⁹ Gumazir nan damazimīn zuezir kam, aruer namba 3, ko aruer namba 7īn, dīpar kam inigh gumazir mīzezim gisīn a kavamang. Eghtī gumazir kam zueghsi, a uan korotiaba rueghīva dīpamīn uabī ruegh, egh namba 7īn aruemīn, aruem magirīti, a nan damazimīn bar zuegham.

²⁰ “Gumazitam nan damazimīn mīzēgh ikīva, zueghamin arazimīn mangan kogħ, nan damazimīn mīzēghvīra ikīam. Me dīpar a damightī a zueghamim, a gisīn a kavamadaghan kogħti, a zueghan kogħam. Eghtī kamaghīn a nan Purirpenim damuti, a mīzēgham. Gumazir kam, ua nan gumazamizibar tongīn ikīan kogħam.

21 Ia zurara gın izamin dughiabar, arazir Ikiavira Itir God ifongezir kabar gın mangi. Eghti gumazir dipam kavamangamim, a uaghan uan korotiaba ruegh. Eghti gumazir dipar kamın suirazim, a nan damazimın mizegh iki mangi bar guaratizimın tugham.

22 Gumazir nan damazimın mizezim bizir manatamın suiraghti, bizir kam uaghan mizegham. Eghti gumazir igharazitam bizir kamın suiragham, a uaghan nan damazimın mizegh ikivira iki mangi bar guaratizimın tugham.”

20

*Gumazamiziba imoba migirigiar aviribar
Ikiavira Itir God gami
(Ua Me Ini 17:1-7)*

1 Iakinir farazimın, Israelian gumazamiziba ghua Senın gumazamiziba puvatizir danganimın otogha Kadesın nguibar ekiamın itima, Miriam areme.

2 Danganir me itimın dipaba puvatizi, gumazamiziba uari akuvagha Moses ko Aron bagha ize.

3 Egha me puvira Moses gimoba a migia ghaze, “Israelian gumazamizir igharaziba faragha Ikiavira Itir Godın Purirpenimın tiar akamın ariaghire. Ezi e ti me ko ariaghirezi deraghai.

4 Ni tizim bagha e inigha gumazamiziba puvatizir danganir kamın ize? Ni ti kamaghın ifonge, e uan asiziba ko kagh arighiregham?

5 Ni tizim bagha Isipın kantrin aven e inigha azenan izegha danganir kurar bizitam aghungan koghamın kamın ize? Danganir kam, witba ko

temer oviziba itiba, ko wainin oviziba bar puvati. Bar guizbangira, danganir kurar kam dipar e damamiba uaghan puvati.”

⁶ Ezi Moses ko Aron gumazamizibagh itagha, sivagha ghua God bativamin Purirpenimin tiar akamin tughav iti. Egha aning nguazim girigha uan guamning nguazim mituazi, Ikiavira Itir Godin angazangarir gavgavim aning gisiragha taghtasi.

⁷ Ezi Ikiavira Itir God kamagh Moses migei,

⁸ “Ni asadivir aghorir Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin guamin itim inigh. Egh ni Aron ko mangi gumazamiziba bar moghira me akufagh. Egh ni men damazimin, dagiar munam mikimti, arazir kamın dipam an otogh azenan fasfagh iriti, gumazamiziba uan asiziba ko anemam.”

⁹ Ezi Ikiavira Itir God mikemezi moghin, Moses ghua asadivim ini.

¹⁰ Moses ko Aron, gumazamiziba bar moghira me akuvagha, Moses kamaghin me migei, “Ia akaba batozir gumazamiziba, ia oragh. Ga dagiar kamın ia bagh dipam inigham, o?”

¹¹ Egha Moses Ikiavira Itir God a mikemezi moghin amizir puvati. Moses dagiam mikemezir pu. Puvati. Moses asadivim fegha, dughiar pumuningin dagiam misoke. Ezi maburan dipam an aven otogha azenan fasfagha iri. Ezi gumazamiziba uan asiziba ko maghiram anepi.

¹² Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses ko Aron migei, “Gua nighnizir gavgavim nan itir puvatigha nan akamin gin zuir pu. Egha nan gavgavir ekiamin gun Israelian gumazamizibav kiman aghua. Ki dagiam mikimasa gua mikeme,

ezi gua ua asadivimin a misoke. Kamaghin amizi, gua me inigh nguazir ki me daningamin kamın aven mangıhan kogham.”

¹³ Bizir kam dipaba otivir danganim, Meriban oto.* Danganir kamın, Israelian gumazamiziba, Ikiavira Itir God gimobima, a uabi isa men akagha ghaze, a Godın bar zuruzim.

Israelia Kadesin nguibar ekiam ategha Jordanın Fanem bagha zui (*Sapta 20:14--21:35*)

Idomian atrivim, uan kantri abigh mangan Israelian anogoroke

¹⁴ Israelia Kadesin nguibar ekiamra itima, Moses Idomian atrivim bagha gumazir maba amangi. Ezi me ghua kamaghin a migei, “Kar nin namakabar migirigiam, me Israelian anababa. Ni fo, e osimtıziba atera en dabirabim deragha itir puvati.

¹⁵ En inazir afeziaba fomira Isipin kantrin ghuegha itima, azenir avırıba gıfa. Ezi Isipia paza e ko en inazir afeziabagh ami.

¹⁶ Ezi e akurvazim bagha Ikiavira Itir Godın diava araima, an en ararem baregha, enselin mam amadazi, an e inigha Isip ategha azenan ize. E datirighin Kadesin nguibar ekiamın iti. Kades a nin kantrin nguazir mitaghniamin iti.

¹⁷ E uari, ni en amamangatıghti, e nin nguazimin otogh mangam. E uan bulmakauba ko tuavim ategh ian dagher azeniba, ko wainın azenibar aven mangı, egh ian mozir pabar aman kogham. E

---

* **20:13:** Hibrun akamin, ziam Meriba kamaghin ghı, “Puvira Imobi.”

tuavir ekiar ia atriviba bagha ingarizimra mangi, egh agharir guvim o kiriamin mangan kogh, bighiratigh mangivira iki nin nguazir mitaghniam gitagham.”

¹⁸ Ezi Idomia kamaghin Israelia migei, “Ia en kantri abigh mangan e aghua. Ia mangisi damuti, e izi ia korogh ia misogham.”

¹⁹ Ezi Israelian gumaziba kamaghin migei, “E tuavir ekiamra mangam. E, o en bulmakauba ian dipabar amiti, e dagh ivezam. E ian kantrin otogh mangasavira nighnisi.”

²⁰ Ezi Idomia ua ghaze, “E bar aghua!” Egha men midorozir gumazir bar avirim dikavigha ghua, Israelia misoghasa.

²¹ Israelia Idomin nguazimin otogh mangan Idomia bar aghua. Kamaghin amizi, Israelia ragha tuavir igharazimin zui.

Aron areme

²² Israelian gumazamiziba bar Kadesin nguibar ekiam ategha ghua Horin Mighsiamin oto.

²³ Horin Mighsiam, a Idomin nguazir mitaghniamin boroghin iti. Ezi Ikiavira Itir God kagh kamaghin Moses ko Aron migei,

²⁴ “Aron aremegham. Ki dipaba otivir danganim Meriban Akar Gavgavimin gua mikemezi, gua na baraghizir puvati. Bizir kam bangin, nguazir ki Israelia daningasa akar dikirizim gamizim, an an aven mangighan kogham.

²⁵ Ni Aron uan otarim Eleasar ko, aning inigh Horin Mighsiamin ghuavanang.

²⁶ Egh ofa gamir gumazimîn korotiaba a dama da sueghiva Eleasar darugh. Eghti Aron mighsiar munamin aremegham.”

²⁷ Ezi Ikiavira Itir God mikemez moghin, Moses bizibagh ami. Israelia bar garima, me Horin Mighsiamin ghuavanadi.

²⁸ Egha Moses ofa gamir gumazimîn korotiaba Aron dama da suegha da isa Eleasar gaghui. Aron mighsiamin orazimîn aremezi, Moses ko Eleasar uamategha izaghiri.

²⁹ Ezi gumazamiziba kamaghin ganigha fo, Aron areme. Egha me bar moghira a bagha azia ikia ghuavira itima, 30plan arueba gifa.

21

Israelia Kenania ko misogha me abira

¹ Kenanian gumazir mam, an Aratin nguibar ekiamin atrivim, a Kenanin nguazimîn aven sautin amadaghan ikia orazima, Israelia Atarim bagha zuir tuavim moghin izi. Egha a dikavigha ghua me korogha men marazir suigha me inigha ghue.

² Ezi Israelia akar dikirizir mam Ikiavira Itir God gamua ghaze, “Ni e ateghti, e midorozimîn gumazir kaba abiragham, kamaghin, e ofan ni daningamimîn min, men gumazamiziba ko nguibar ekiaba bar dagh asighasigham.”

³ Ezi Ikiavira Itir God me baregha men akurazi, me bar me kuavaremegha bar men nguibar eki-abagh asighasiki. Kamaghin amizi, me nguibar kam, ziam “Horma,” a gati.*

Kuruzir brasin ingarizim

⁴ Ezi Israelia, Horin Mighsiam ategha Idomin nguazim gitaviraghasa, Ongarir Aghevimin tu-avimin zui. Me ghua ghua, bar amira.

⁵ Egha me Godin atara, uaghan Moses saram atara ghaze, “Gua ghaze, e gumazamiziba puvatizir danganir kamın arımighirasa, gua Isipin nguazimin e inigha kagh ize? Dagheba danganir kamın puvati, ezi dipaba uaghan puvati. E dagher kurar kam bar an aghua.”

⁶ Ezi Ikiavira Itir God, kuruzir imezir kuram itiba amangizi, da Israelian gumazamizibar tongin otivigha me givima men avirim ariaghire.

⁷ Ezi gumazamiziba Moses bagha iza ghaze, “E arazir kuram gamua egha Ikiavira Itir God, ko nin atari. Kamaghin, ni e bagh Ikiavira Itir God ko mikimti, an e da kuruzir kaba batokegh.” Ezi Moses me bagha God ko migei.

⁸ Ezi Ikiavira Itir God oregha kamaghin Moses migei, “Ni kuruzimin nedazimin ingarigh a isi aghorir ruaritam datigh anesaragh. Eghti kuruziba ivir gumazamiziba, me kozorogh an gan ua ghuamagham.”

⁹ Ezi Moses kuruzimin nedazim brasin an ingarigha, a isa aghorir ruarim gatigha anesara.

---

* **21:3:** Hibrun akamin, ziam Horma, kamaghin ghu, “Bar asighasiki.” **21:4:** Godin Araziba 2:1 **21:5:** 1 Korin 10:9
21:9: 2 Atriviba 18:4; Jon 3:14

Egħti gumazamizir kuruziba iviziba, me kozorogh an gan ghuamagham.

Israelia Horin Miġhsiam ategha ghua kantri Moapin oto

¹⁰ Ezi Israelia, Horin Miġhsiam ategha ghua, Obotin danganim aghuigha an iti.

¹¹ Egħa ġin, me dikavigha Obot ategha, ghua Moapin nguazimin aruem anadi naghin itir danganim Abarimin otogħa danganim aghuigha apia. Abarim, a danganir kuram, egħa gumazamiziba puvatizir danganimin iti.

¹² Egħa ġin, me dikavigha Abarim ategha ghua, Seretin danganir zarimin otogħa danganim aghuigha a gapia.

¹³ Egħa ġin, me dikavigha Seret ategha ghua, Arnonin Fanemin vongin ghua, notin amadaghan itir gumazamiziba puvatizir danganir mammin otogħa danganim aghuigha a gapia. Gumazamiziba puvatizir danganir kam, a mong Amorian nguazimin aven iti. Arnonin Fanem, a Moapian nguazim ko Amorian nguazim abighizir mitagħniam.

¹⁴ Bizir kam bangin, Akinafarir Ikiavira Itir Godin Midorozibar Eghaghaniba Itim, kamaghin migei:

Wahepin nguibar ekjar Sufan danganimin itim,
ko danganir zariba ko, Arnonin Fanem,

¹⁵ koma danganir zaribar kagh ikegħa bar ghua
Arin nguibar ekiamin otogħa,
bar ghua kantri Moapin nguazir
mitagħniamin tu.

16 Ezi gin, Israelia dikavigha danganir kam ategha ghua, nguibar mam gapia, an ziam, Mozir Dipam. Danganir kam, mozir dipar ekiam itima, Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, “Ni gumazamiziba bar me akuvaghti, ki dipam isi me daningam.”

17 Dughiar kamın, Israelian gumazamiziba onger akar kam bange:

O mozir dipam, ni dipam damuti, an otiv emir.

E an gan a bagh bar akuegh ighiam bangam.

18 Mozir kam, gumazamizibar gumazir dapaniba uan ziaba itir aghoriba,
ko asadivibar a gikui.

Egha gin, me dikavigha gumazamiziba puvatizir danganir kam ategha ghua Matanan danganimın otifi.

19 Egha gin dikavigha Matana ategha ghua Nahalielin danganimın otifi. Egha gin Nahaliel ategha ghua Bamotin danganimın oto.

20 Egha Bamot ategha ghua, danganir zarir Moopian kantrin itir mamın otifi. Danganir zarir kam, a mong pin ikia Pisgan Mighsiamın orazimın apengan iti. Gumazamiziba danganir kamın tuivigha, munagh gumazamiziba puvatizir danganimın gari.

*Israelia, Atrivim Sihon ko
Atrivim Ok abira
(Godın Araziba 2:26--3:11)*

21 Egha Israelia Amorian atrivim mikimasa gumaziba amangizi, me ghua kamaghin a migei,

22 “Ni en amamangatighti e nin nguazimin otogh munagh mangasa. E tuavim ategh ian dagher azeniba ko ian wainin azenibar aven mangan kogham. Egh ian mozir dipabar aman kogham. E tuavir ekiar ia atriviba bagha ingarizimra mangi, egh agharir guvim o kiriamin mangan kogh, bighiratigh mangivira iki nin nguazir mitaghniam gitagham.”

23 Ezi Atrivim Sihon, Israelian gumamazizibar amamangatighti, me an nguazimin mangan an aghua. Egha uan midorozir gumaziba akuvagha, gumamaziziba puvatizir danganimin itir nguibam Jahasin ghua Israelia koro.

24 Ezi Israelia midorozimin men aviribav suagharigha men nguazim ini. Nguazir kam Arnonin Fanemin ikegha ghua Jabokin Fanemin tu. Jabok, Amonian nguazimin mitaghniamin iti. Ezi Amonian midorozir gumazir gavgavir avirim uan mitaghniar kam bagha gari.

25 Kamaghin amizi, Israelian gumamaziziba Amorian nguibar ekiaba bar da isa, uaghan Hesbon ko an boroghin itir nguibar dozir maba sara inigha dagh apia.

26 Amorian Atrivim Sihon, an nguibar ekiam Hesbon. Sihon faragha Moapian atrivir faragha ikezim ko misogha an nguaziba bar da isa ghua Arnonin Fanemin tu.

27 Bizir kam bagha, gumazir ighiaba osirim ighiar kam osira ghaze:

Ia nguibam Hesbonin izi, an Atrivim Sihonin nguibar ekiam.

E kamaghin ganasa ifonge, me an ingarighti a gavgavigh ikiam.

28 Fomira, Atrivim Sihonin midorozir gumaziba Hesbonin ikia dikavigha, mati avimin min misoghasa ghue.

Egha Moapian nguibar ekiam Ar gasighasiki. Me Arnonin Fanemin boroghin mighsiaba itir gumazir aruaba kuavareme.

29 Iavzika! Ia Moapian gumazamiziba, ia osimtizir ekiam iniam.

Ia gumazamizir asem Kemosin ziam feba, ia ikuvigham.

Ian aser kam, a gumazibagh amima, me an gin ghua nguibam ategha gumazir kinibar min guighav iti.

Ian aser kam Amorian Atrivim Sihon gamizi, a ian amizibar suighizi, me Amorian atrivimin ingangarir amizir kinibar iti.

30 Ezi datirighin me ko men ovavir boriba ikufi. E me gasighasigha Hesbonin ikegha bar ghua nguibar ekiam Dibonin oto.

Egha bar ghua Nofan nguibamin tu, nguibar kam, Medeban nguibamin boroghin iti.

31 Ezi Israelian gumazamiziba Amorian nguibar ekiabagh apia.

32 Ezi Moses Jaserin nguibar ekiam konasa gumazir maba amangizi, me moga garir gumazibar min ghua nguibar kam gasighasighamin tuavir aghuitam gifoghasa ghue. Ezi Israelia dikavigha ghua a korogha an boroghin itir nguibar doziba

sara, da inigha Amorian gumazamizir dar itibar agirazi, me are.

³³ Ezi me datirighin ua ragha kantri Basanin zuir tuavimin zuima, Basanin Atrivim Ok uan midorozir gumaziba ko, me bar otivigha me misoghasa izi. Me Edrein nguibamin boroghin kamaghin ami.

³⁴ Ezi Ikiavira Itir God, Moses migia ghaze, “Ni an atiatingan marki. A uan gumazamiziba ko, an nguazim, ki bar da isa ia ganigha gifa. Kamaghin amizi, ia dikavigh arazir ia faragha Amorian Atrivim Sihon gamizim, ia a damu. Sihon, a faragha Hesbon gativagha an gari.”

³⁵ Ezi Israelia, Atrivim Ok uan otariba ko an gumazamiziba bar me misuaghariki. Egha tav ataghizi, a ua itir puvati. Egha an nguaziba ini.

Atrivim Balak ko Balamın eghaghanim

22

(Sapta 22--24)

Moapian atrivim, Balam bagha akam amada

¹ Egha Israelia dikavigha danganir kam ategha ghua Moapin danganir zaribar otivigha, danganim aghuigha apia. Kar, Jordanin Fanemin aruem anadi naghin itir danganim, ezi nguibar ekiam Jeriko, Jordanin Fanemin vongin amadaghan iti.

² Dughiar kamın, Moapian Atrivim Balak, a Siporin otarim, a Israelia Amoria gamizir araziba baraki.

³ A uan gumazamiziba ko Israelian garima, me bar aviraseme, kamaghin amizi, me bar Israelian gumazamizibar atiatingi.

⁴⁻⁵ Egha Moapia, kamaghin Midianian gumazir dapanibav gei, “Kiran oveghangin, gumazamizir bar avirir kaba bizir tintinibar en boroghin itiba, bar da givagham, mati bulmakau graziba api.” Kamaghin amizi, Atrivim Balak, Beorin otarim Balam mikimasa gumazir maba amangi. Dughiar kamın, Balam Yufretisin Fanemin boroghin itir nguibam Petorin iti. Kar an adarazir nguazim.

Atrivim Balak uabin akurvaghasa Balam bagha akam amaga ghaze, “Ni foghasa ki ifonge, ikizir mamın gumazamiziba Isipin dikavigha azenan iza tintinibar ghua nguaziba bar dar ikia, egha en boroghin iza en nguazim iniasava ami.

⁶ Men avirim bar e gafira. Kamaghin amizi, ga uaning. Ni izi pazi me damusi akavsiatam me datighti, e ti me abiniva men agiraghti me en nguazim gitagham. Ki kamaghin fo, ni deravira gumazibar amusi mikimti, nin aseba me damuti, me deraghvira ikiam. Egh ni pazi me damusi mikimti, nin aseba me damuti, me ikuvigham.”

⁷ Ezi Moapia ko Midianian gumazir dapanir kaba dikavigha, Balam Israelia gasighasighamin akavsiabagh ivezasa ivezim sara inigha ghua Balam migei.

⁸ Ezi Balam kamaghin me migei, “Ia dimagarir kamın kagh daku, eghti gurum mizaraghan ki Ikiavira Itir God na daningamin akar manam, ki

an gun ia mikimam.” Ezi Moapian gumazir dapaniba a koma akui.

⁹ Ezi dimangan God iza kamaghin Balamin azara, “Kar gumazir manaba iza ni ko iti?”

¹⁰ Ezi Balam God ikaragha ghaze, “Moapian Atrivim Balak na mikimasa me amangi, egha ghaze,

¹¹ ‘Gumazamizir Isipin ikegha izeziba tintinimin nguazir kam garui. Ezi atrivim kamaghsua, ki me ikuvighsi akatam me datighti, a me misogh men agiraghti me an nguazim gitagham.’”

¹² Ezi God kamaghin Balam migei, “Israelian gumazamiziba, ki deravira me gami. Kamaghin, ni gumazir izezir kaba ko mangan marki. Egh ikuvighsi akavsiatam Israelian gumazamizibar arighan marki.”

¹³ Ezi bar mizaraghara, Balam ghua Balak amadazir gumazibav gia ghaze, “Ia uamategh mangi. Ikiavira Itir God, ia ko mangan nan anogoroke.”

¹⁴ Kamaghin amizi, me uamategha ghua Balak migia ghaze, “Balam e ko izan aghua.”

¹⁵ Ezi Balak ua gumazir dapanir ziar ekiaba itir aviriba amangi, ezi men ziar ekiaba ko dibobonim faragha zuir gumazir dapanibar ziaba ko dibobonim gafira.

¹⁶ Ezi me Balam bagha ghua Balakin akabar gun kamaghin a migei, “Ga uaning, ni na bagh izisi, bizitam nin tuavim apiran marki!

¹⁷ Ki bizir aviriba ni daningiva, uaghan ni ifongezir bizir manam, ki a damuam. Ga uaning,

ni izi na bagh gumazamizir kaba akavsiatam me datigh.”

¹⁸ Ezi Balam me ikaragha ghaze, “Balak ti uan atrivimın dipenimın itir silvaba ko golba bar na danıngtı, kar pura bizim, bizir muziaritam o bizir ekiatam, Ikiavıra Itir God, nan Godın Akar Gav-gavim batueghan kogham.

¹⁹ Ia kagh daku, mati faragha na bagha izezir gumazir dapaniba amizi mokın. Ia dimagarir kamın ikeghti, ki Ikiavıra Itir God gıfoka, a tıghar akar igharazitamın na mikımam, o puvatıgham.”

²⁰ Ezi dimagarir kamın, God Balam bagha iza kamaghın a mıgei, “Gumazir kaba uarir gın mangasa ni bagha ize, eghti ni dikavigh men gın mangıva bizir ki damusi nın mikımamimra, ni a damu.”

²¹ Kamaghın, amımzaraghan, Balam dikavigha uan donki gaperagha Moapian gumazir dapaniba ko zui.

Balam, uan donkin atari

²² Balam zuima, Godın navim a bagha bar puv an isi. Dughiar kamın, Balam uan donki gaperagha zuima, an ingangarir gumazir pumuning a ko zui. Ezi Ikiavıra Itir Godın ensel, an apanimın mın an tuavim apırigha tughav iti.

²³ Ezi donki enselin garima, a uan midorozir sabamın suirazi, a tuavim ategha pura ruarir kinimın zui. Ezi Balam uan donki misuegħa uam a isa tuavimın amada.

²⁴ Ezi ensel ua tuavimın ghua wainın azenimningin tızimın tughav iti. Danganir kamın, dagiar

---

22:18: Diboboniba 24:13; 1 Atriviba 22:14; 2 Eghaghaniba 18:13

22:23: 2 Pita 2:16

divazim an vong ko vongin iti, ezi tuavim bar asufa.

²⁵ Ezi donki kamaghin enselin ganigha uabi fegha dagiar divazimin vongin uabi ekura, Balamın dagarim isa divazim gike. Ezi Balam ua donki misoke.

²⁶ Ezi Ikiavira Itir Godin ensel ua ghua, tuavim bar asuvazi naghin tughav iti. Ezi donki agharir guvim o agharir kiriamın mangan iburaghburaki.

²⁷ Dughiar kamın, donki enselin ganigha, Balam sara pura tuavim girigha mito. Ezi Balamın navim bar ikuvizi, a uan asadivim inigha atara maghira donki misosi.

²⁸ Ezi Ikiavira Itir God mikimamin gavgavim isa donki ganingizi, donki maghira kamaghin Balam migei, “Ki manmaghin ni gamizi, ni 3plan dughiar kabar na misoke?”

²⁹ Ezi Balam kamaghin donki migei, “Ni na gamizi, ki gumazir onganımın mın oto. Ki ti midorozir sabatam ikia ni misoghezi ni aremeghai.”

³⁰ Ezi donki kamaghin Balam migei, “Ki ti nin donkin kamra, ni fomira uan igiamra ikegha iza datirighin na gisin apiav ikiagha rui. Ki fomira kamaghin ni gamiz, o?”

Ezi Balam ghaze, “Puvati.”

³¹ Ezi Ikiavira Itir God Balam gamizi, a enselin garima, a uan midorozir sabam suiragha tuavimin tughav iti. Ezi Balam uabi fegha nguazim mikinigha maghira guam nguazim mitua.

³² Ezi ensel kamaghin a migei, “Ni tizim bagha uan donki, 3plan dughiar kabar a misoke? Ni

oragh. Darorir ni amir kam, a nan damazimin derazir puvati. Kamaghin amizi, ki nin apanimin min nin tuavim apirasa ize.

³³ Ezi nin donki nan ganigha 3plan dughiar kabar tuavir miriamin mangasa. A ti kamaghin amizir puvatighai, ki ni misoghezi ni aremezi donki angamira ikiai.”

³⁴ Ezi Balam kamaghin Ikiavira Itir Godin ensel migei, “Ki arazir kuram gami. Ki kamaghin fozir puvati, ni mangan nan anogorogha tuavim apiri. Ki zuir darorir kam, ni a gifueghan koghti, ki uamategh uan nguibamin mangam.”

³⁵ Ezi ensel ghaze, “Marki. Ni gumazir kaba ko mangi, egh bizir ki ni mikimamibara, ni dav kim.” Ezi Balam me ko zui.

Balam izima, Atrivim Balak a bagha bar akonge

³⁶ Ezi Atrivim Balak orazi, Balam izima, a dikavigha ghua nguibar ekiam Arin a bato. Ar, a Arnonin Fanemin boroghin iti, kar Moapin nguazir mitaghniar bar saghon itim.

³⁷ Egha Balak kamaghin Balam migei, “Ni oragh. Ki faragha ni bagha akam amadazi ni manmagh amigha, na bagha izezir puvati? Ni ti ghaze, ki bizir aviriba puvatigha ivezim ni daningam kogham?”

³⁸ Ezi Balam a ikaragha kamaghin migei, “Ni bizir kam ginighnighan marki. Ki izegha gifa. God na mikimamin akabara, ki dav kimam. Bar guizbangira, ki ua akar igharazitam mikimamin gavgaviba puvati.”

³⁹ Egha Balam, Balakin gin Husotin nguibar ekiamin ghu.

⁴⁰ Ezi Balak bulmakaun maba ko sipsipin mabav suegha, uan asem bagha ofabagh amigha, dar tuzir maba isava Balam ko gumazir dapanir a ko itibagh aningi.

Balamın akar faragha zuim

⁴¹ Egha mizaraghara, Balak dikavigha Balam inigha asem Bal bagha ofa gamir danganimin ghuavanabo. Ezi Balam mighsiar kamin pin tughav ikia, Israelian marazi vin men gari.

23

¹ Egha Balam kamaghin Balak migei, “Ni na bagh 7plan ofa gamir dakozibar ingarighiva 7plan bulmakaun apuriba ko 7plan sipsipin apuriba inigh izi.”

² Ezi Balam mikemezi moghin Balak ami. Egha aning bulmakaun vamira ko sipsipin vamira uaghara da isa, vaghvagha 7plan ofa gamir dakozibar dar ofa gami.

³ Egha Balam kamaghin Balak migei, “Ni kagh ofan bar isia mighiribar danganimin boroghin tughiv iki. Eghti ki munagh mangi orarki ganika, Ikiavira Itir God izi na batogham, o ti puvatigham. Ki fozir puvati. A izi bizitam na mikemeghti, ki an akamin gun ni mikimam.” Egha uabira ghua mighsiar mamın orazimin itima,

⁴ God a bato.

Ezi Balam kamaghin God migei, “Ki 7plan ofa gamir dakozibar ingarigha bulmakaun vamira ko sipsipin vamira, vaghvagha ofan dakozir kabar dar ofa gami.”

⁵ Ezi Ikiavira Itir God, akar maba, Balak mikimasa Balam amada.

⁶ Ezi a uamategha ghua garima, Balak ko Moapian gumazir dapaniba, uan ofan bar isia mighiribar danganibar boroghin tuivighav iti.

⁷ Ezi Balam maghira God a mikemezir akabar gun me migei:

“Moapian Atrivim Balak, Aramin kantrin aven aruem anadi naghin mighsiabar na inigha kagh ize.

Egha ghaze, ‘Ni izi na bagh mikim.

Me ikuvighsi ni akavsiatam Israelian gumazamiz-ibar atighti,

nin aseba me damuti, me ikuvigham.’

⁸ Ezi ki fo, God me ikuvighasa na mikemezir puvati.

Kamaghin, ki uaghan me ikuvighsi mikiman kogham.

Ikiavira Itir God paza me damuasa akavsiatam me gatizir puvati.

Eghti ki manmaghin pazi me damusi akam me darigham? Bar puvatigham.

⁹ Bar guizbangira, ki mighsiabar orazibar itir dagiar bar pin itibar ikia men gara fo, me gumazamizir igharaghavira itiba.

Me fo, God deraghavira me gamizi,

me ikizir igharazibar min itir puvati.

¹⁰ Israelin ovavir boriba bar aviraseme, me nguazir minezibar min bar aviraseme.

Eghti gumazitam me mengan iburagham.

Ia na teghti, ki uan arueba givaka.

Ki Godin gumazamizibar min navir amirizim sara aremeke.

Ki gumazamizir aghuibar min aremeghasa.”

11 Ezi Atrivim Balak kamaghin Balam migei, “Ni manmaghin na gami? Ki kamaghin ifonge, ni nan apaniba ikuvighsi akavsiam me darighasa, egha ki ni inigha kagh ize. Ezi ni nan ifongiamin gin ghuzir puvati. Ni deraghvira ikiamin akam me migei.”

12 Ezi Balam ghaze, “Ikiavira Itir God mikimasa na mikemezi moghira ki mikimam.”

Balamin akar namba 2

13 Ezi gin Atrivim Balak, kamaghin Balam migei, “Ga uaning, ni nan gin iziva ga mangi danganir igharazimin otogh, egh Israelian marazira ganam. Egh ni bar men ganan kogham. Egh ni munagh tugh, na bagh me ikuvighsi akavsiam me datigh.”

14 Egha Balak, Balam inigha ghua Pisgan Mighsiamin orazimin otogha, Sopimin danganir me deravira vin garimin tu. Danganir kamin, a 7plan ofa gamir dakozibar ingarigha, bulmakaun vamira ko sipsipin vamira, 7plan ofa gamir dakozibar vaghvaghera dar ofa gami.

15 Ezi Balam kamagh Balak migei, “Ni kagh uan ofan bar isia mighiribar boroghin tughiv iki. Eghti ki munagh mangi God bagh orarki a batoka.”

16 Ezi Ikiavira Itir God Balam batogha, Balak mikimamin akabar a mikemegha ua anemadazi, a Balak bagha ghu.

17 A uamategha ghua garima, Balak Moapian gumazir dapaniba ko uan ofan bar isia mighiribar boroghin tughav iti. Ezi Balak Balamin azara, “Ikiavira Itir God manmaghin ni mikeme?”

18 Ezi Balam kamaghin a migei:

“O Siporin otarim Balak, ni dikavigh iziva
akar ki mikimamiba baragh.

19 God a gumazamizibar min ikia ifarir puvati.
Egha gumazamizibar min ikia uan nighnizim
gighavkirir puvati.

A bizir manam damuasa akar dikirizim gami, an a
damuam.

A migeir biziba otivaghiri.

20 God deravira Israelia damuasa akam na
ganingi.

God uabi deravira me gami,
eghti ki an arazir kam agiraghan kogham.

21 Ki garima,

Israelia bativamin araziba,
dar tam me damuti me bar ikuvighan
kogham.

Bar puvatigham.

Ikiavira Itir God, men God, a me ko iti.

Me kamaghin an gun migei,
a men Atrivim.

22 God Isipin kantrin me inigha azenan ize,
egha bulmakaun atiamin min me bagha
misosi.

23 Bar guizbangira, imeziba ko akuzir araziba, Is-
raelian gumazamizibagh amuva avegham.

Eghti gin gumazamiziba Israelian ganiva
mikim suam,

Ia God amizir bizir ekiabar gan!

24 Ia gan! Israelin ikizim, mati laionin bar gav-
gavim.

An avughsan kogh mangi dughiar an asizim
suegh bar anebighirarigh an tuzibar amiva

an ghuzim sara dozegham.”

²⁵ Ezi Balak kamaghin Balam migei, “Ni me ikuvighsi akavsiam me darighan aghuaghiva, egh ni deraghvira me damusi akam me darighan marki.”

²⁶ Ezi Balam a ikaragha ghaze, “Ki ni mikemegha gifa. Ikiavira Itir God damuasa na mikemezir bizibara, ki dav kimam.”

Balamin akar namba 3

²⁷ Ezi Atrivim Balak kamaghin Balam migei, “Ga uaning, ni na ko izi ga danganir igharazitamin mangam. God ti tighar ni ateghti, ni munagh iki na bagh me ikuvighsi akavsiam me darigham.”

²⁸ Kamaghin amizi, aning Peorin Mighsiamin orazimin bar ghuanabogha, munagh gumazamiziba puvatizir danganimin gari.

²⁹ Egha Balam kamaghin Balak migei, “Ni na bagh 7plan ofa gamir dakozibar ingarighiva, uaghan 7plan bulmakaun apuriba ko 7plan sipsipin apuriba na bagh da inigh izi.”

³⁰ Ezi Balak, Balam mikemezi moghin, an amua bulmakaun apurir vamira ko sipsipin apurir vamira vaghvagha 7plan ofa gamir dakozibagh isin dar ofa gami.

24

¹ Ezi Balam datirighin fo, Ikiavira Itir God a deravira Israelia damuamin akam migei. Kamaghin amizi, a faragha amizi moghin uamategha akuzir araziba bagha ghuzir puvati. A raghirigha munagh gumazamiziba puvatizir danganimin gari.

² A garima, Israelian gumazamizibar anababa vaghvasha uan purirpenibar ikiavira iti. Ezi Godin Duam iza anevarazima,

³ a kamaghin migei:

“Ki Beorin otarim Balam, ia nan migirigiaba baragh.

Ki deraghavira bizibar gara dav geir gumazim.*

⁴ Ki Godin akar a migeiba barasi.

Egha ki pamtemin gara, irebamin min garir bizimin aven,

ki nguazim gira uan guam nguazim mituagha, uan damazimningin deraghavira garima, Godin Gavgaviba Bar Itim nan akakasi.

⁵ O Jekopin ovavir boriba, ki ian purirpenibar garima,

dar ganganiba bar dera.

Bar guizbangira, Israelia, ian danganir ia itiba, bar dera.

⁶ Ian purirpenir kaba, mati detin temer bizir bar ruariba mitivighav iti.

Egha mati azeniba faner miriamin iti.

Egha mati temer aghuir Ikiavira Itir God opariziba.

Egha mati sidan temer dipar miriamin itiba.

⁷ Amozir aviriba Israelian nguazim gizam.

Eghti Israelian gumazamiziba uan dagheba nguazir aghuimin da oparam.

---

* **24:3:** Hibrun akam, kagh deragha migeir puvati. (Ves 15 uaghan kamaghira ghu.)

Israelian atrivim, an gavgavim ko ziar ekiam,
Atrivim Agakin gavgavim ko ziar ekiam
gafiragham.

Eghti Israelian atrivim gumazamizir
aviribagh ativagh men ganam.

⁸ God Isipin kantrin Israelia inigha men akua
azenan ize.

Egha me bagha bulmakaun atiamin min
misosi.

Kamaghin amizi, Israelia uan apanibav sogh bar
me gasighasigh,

uan afuzibar me giniv men agharapanibagh
asegham.

⁹ Israelia, mati laionin bar gavgavim.

A dakuti, tav a gaghunan atiatigham.

Gumazitam deragh Israelia damusi mikimti, God
deragh a damuam.

Eghti gumazitam Israelia ikuvsi akavsiam me
darighi, God pazivira a damigham.”

¹⁰ Ezi Atrivim Balak akar kam baregha atara
an navim bar ikuvizi, a uan dafarimning
misuegha kamaghin Balam migei, “Ki uan
apaniba ikuvighamin akavsiam me darighasa
ni bagha mikemezi, ni ize. Ezi ni 3plan dughiar
kabar me deraghvira ikiasa me migei.

¹¹ Kamaghin amizi, ki aghua. Ni datirighira
na gitagh uamategh uan nguibamin mangi! Ki
faragha ivezim ni daningasa akar dikirizim gami.
Ezi Ikiavira Itir God nin ivezim iniamin tuavim
apiri, eghti ni ivezim inighan kogham.”

¹² Ezi Balam a ikaragha ghaze, “Ni oragh. Gu-mazir ni amadaziba, ki kamaghin me mikemegha gifa.

¹³ Ni fo, ni ti uan atrivimin dipenimin itir silvaba ko golba bar, na daningti, ki Ikiavira Itir Godin akam batuegh bizitam uan ifongiamin a damuan kogham. Akar Ikiavira Itir God mikemezimra, ki anarira mikimam.”

Balamin akar abuananam

¹⁴ Egha Balam kamaghin Balak migei, “Ki uamategh uan adarazi bagh mangasava ami. Egh ki faragh ikiangsizim ni daningti, ni fogham, Israelia gin manmaghin ganamin araziba nin adarazir amuam.”

¹⁵ Egha akar kam kamaghin a migei:

“Ki Beorin otarim Balam, ia nan migirigiaba baragh.

Ki deraghavira bizibar gara dav geir gu-mazim.

¹⁶ Ki Godin akar a migeiba barasi.

Ki Godin Bar Pin Itimin fofoziba dagh fo.

Egha ki pamtemin gara, irebamın min garir bizimin aven,

ki nguazim gira uan guam nguazim mituagha uan damazimningin deravira garima,

Godin Gavgaviba Bar Itim nan akakasi.

¹⁷ Ki gin otivamin bizibar gara, egha uaghan Israelian gari.

Atrivir mam men tongin otozh, ziar ekiam ko gavgavim ikiam,

egh mikovezir angazangarim itimin min iki gumamazizibagh siragham.

Egh Moapin gumazir dapanibav sogh bar me agivagham.

Egh Setin ikizimin gumazamiziba bar me abiragham.

18 Egh an apanir Idomin itiba, a bar me agivagham.

Egh men nguaziba ua bagh bar da inigham.

Eghti Israelia uan apaniba abin mamaghira ikiam.

19 Israelian tongin atrivitam otozh, uan apaniba dikabiragham,

egh men nguibar ekiamin aven gumazir ikiavira itir varazira bar me agivagham.”

20 Egha Balam irebamin min garir bizimin aven Amalekian gari. Egha kamaghin migei:

“Amalekia bar gavgavizi, men gavgavim ikizir igharazibar gavgavibagh afira.

Egh me gin iregh bar ikuvigham.”

21 Egha Balam irebamin min garir bizimin aven a Kinian gari. Egha kamaghin migei:

“Danganir ia itim, a nguibar gavgavir aghuim, ia deravira an ikia,

mati kuarazir isamin mikonim, dagiabagh isin bar pin mar mighsiamin iti.

22 Eghti Asuria, gin izi ia misogh ia gasighasigh, egh ian adarazi inigh kalabuziar gumazamizibar min mangigham.”

23 Egha Balam akar mam ua kamaghin a mikeme:

“Iavzika! God arazir kabar amuamin dughiamin, tinara ikivira ikiam?
Bar puvatigham.†

24 Saiprusin midorozir gumaziba uan kurir eki-aba inigh izi, Asuria ko Eberia misogh me abiragham.
Egh Saiprusba uaghan bar givagham.”

25 Egha Balam dikavigha uamategha uan nguibamin zuima, Atrivim Balak uaghan uamategha uan nguibamin ghu.

Israelia Sitimin danganir zarimin ikia Kenanin nguazim iniasava ami

25

(Sapta 25--36)

Israelia asem Balin ziam fe

¹ Israelia Sitimin danganir zarimin ikia, men gumazir maba ghuava, Moapian amiziba ko arazir kurabagh ami.

² Amizir kaba, Israelian gumaziba bagha akaba amaga ghaze, me izi me koma Moapian asebar ziaba famin ofabar amuam. Ezi Israelia ghua me ko asebar ziaba fava, ofabagh amua dar tuziba api.

---

† 24:23: Hibrun akam, kagh deragha migeir puvati.

3 Arazir kamın, Israelia uari isa Peorın Mighsiamın asem Bal ganiga an poro. Ezi Ikiavira Itir God puvıra men atara navim isi.

4 Egha kamaghın Moses miği, “Ni Israelian gumazir dapanir arazir kurar kam gamiziba inighıva, aruer ekiamın me aguighti, me arımighireghti, gumazamiziba bar men ganam. Eghti ni damuamin arazir kam bangın, ki ua gumazamizibar anıngaghan kogham.”

5 Kamaghın amizi, Moses Israelian gumazir dapanıv gei, “Ia vaghvagh uan anababar gumazir ghua Peorın Mighsiamın asem Balın ziam fezıba, ia me misoghırarıkıgh.”

6 Ezi Moses ko gumazamiziba bar God batıvamin Purırpenımın tiar akamın boroghın ikia arai, egha garıma, Ame! Israelian gumazir mam, men damazımın Midianian amızir mam inıgha uan purırpenımın aven ghu.

7 Ezi Eleasarın otarım Finias, kar ofa gamır gumazım Aronın igıavotarım, a kamagh ganıgha zuamıra dikavıgha gumazamiziba ategha, ghua uan afuzım ini.

8-9 Egha anıngın gın ghua purırpenımın aven bar ghua gumazım ko amızir kam uaghara anıng bırazi, afuzım uaghara anıngın namnamning amıkıragha vongın oto. Dughıar kamın, Ikiavıra Itir God arımariar bar kuram Israelia bagha anemadazi, 24,000plan gumazamiziba ariaghire. Ezi Finias arazir kam gamızı, arımariar kurar kam gıfa.

10 Ezi Ikiavıra Itir God kamaghın Moses miği,

11 “Eleasarın otarım Finias, an Aronın ovavır borım, a guızbangıra Israelia asebar ziaba fan

a bar aghua. A bar gavgavigha ghaze, me nan ziamra fam. Ezi Finias amizir arazir kam bangin, ki ua Israelian gumazamiziba bagha navim isir puvati. Egha ki uan aningagharimin me gasighasighan aghua.

¹² Kamaghin, ni a mikim suam, 'Ki Akar Dikirizir Gavgavir zurara ikiamim a koma a gami. Egha an roroamin min ikiam.

¹³ Kamaghin, a uan ovavir boriba ko me zurara ofa gamir gumazibar min ikiam. Bar guizbangira, Israelia aseba inigh nan danganimin da atigh dar ziaba fan ki bar aghua, egha arazir kam gami. Ezi kamaghin, ki gumazir kabar arazir kuraba gin amada.'"

¹⁴ Israelian gumazir Midianian amizim ko aremezim, an ziam Simri, a Salun otarim. Salu Simeonin anabamin tongin, ikizir mamın gumazir dapanim.

¹⁵ Midianian amizim, an ziam Kosbi, an afeziam Sur. Sur, a Midianian ikizir mamın gumazir dapanim.

¹⁶ Ezi gin Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

¹⁷ "Ia apanibar min Midiania korogh me gasighasikigh.

¹⁸ Bar guizbangira, me apanibar min arazir kuramin ia gamua, Peorin Mighsiamin otozir arazir kuram ko Kosbi amizir arazir kuramin ia gifara. Kosbi, a Midianian gumazir dapanimin guivim. Peorin Mighsiamin otozir arimariamın dughamın, Finias amizir kam birazima an areme."

26

Me dughiar namba 2in Israelian ziaba osira me medi

¹ Arimariar ekiar kam givazi, Ikiavira Itir God, Moses ko Aronin otarim Eleasar kamaghin aning migei,

² “Gua datirighin mangi Israelia bar men ziaba inigh. Gua gumaziba vaghvagh men ziabagh fogh da osirigh da mengegh. Eghti Israelian gumazibar ziaba vaghvagh uan ananaba ko ikizibar ziabar apengan ikiam. Kar gumazir 20plan azeniba itiba, ko 20plan azenibagh afiraziba, me midorozim damuamin gavgaviba iti.”

³⁻⁴ Ezi Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar ghua, Ikiavira Itir God mikemezi moghin ami. Aning gumazir 20plan azeniba itiba ko 20plan azenibagh afiraziba bar men diazi, me Moapin danganir zarimin uari akufa. Danganir kam, Jordanin Fanemin boroghin aruem anadi naghin itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanin Fanemin vongin iti.

Ezi me gumazibav kemezi, me Israelian gumazir Isip ategha azenan izezibar ziaba osirigha me medima, men dibobonim kamaghin ghu.

⁵ Israelin otarir ivariam Ruben, an anabamin ovavir boribar ikizibar ziabar kara, Hanok ko Palu,

⁶ ko Hesron, ko Karmi.

⁷ Gumazir 4plan kabar adarazir dibobonim, 43,730plan gumaziba bar moghira.

⁸ Ezi Palun otarim, Eliap.

⁹ Ezi Eliapın otariba, Nemuel, ko Datan, ko Abiram. Gumamaziba faragha Datan ko Abiram gumazir dapanimningin ikiasa aning amisefe. Ezi aning Moses ko Aronin akaba batuegha Koran adarazi ko me uari akuvagha Ikiavira Itir Godin akam barazi puvatigha akirim a gasara.

¹⁰ Kamaghin amizi, nguazim kuiaghirizi mati maburan torim oto, ezi me bar irava an aven iraghuezi, nguazim ua uabi dukuazi me bar ariaghire. Dughiar kamın, avim izaghira 250plan gumazir Koran gin zuibar isia, me gasighasiki. Arazir kamın, God fofozim ko ikiangsizim Israelia ganingigha ghaze, me uaghan arazir kurar me amizim uam a damuan kogham.

¹¹ Ezi dughiar kamın Koran otariba ariaghirezir puvati.

¹² Ezi Simeonin anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Nemuel, Jamin, ko Jakin,

¹³ ko Sera ko Saul.

¹⁴ Gumazir 5plan kabar adarazir dibobonim, 22,200plan gumaziba bar moghira.

¹⁵ Ezi Gatin anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Sefon, Hagi, Suni,

¹⁶ Osni, ko Eri,

¹⁷ Arot ko Areli.

¹⁸ Gumazir kabar adarazir dibobonim, 40,500plan gumaziba bar moghira.

¹⁹⁻²¹ Ezi Judan anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Sela, Peres, Sera, Hesron, ko Hamul. Peres, a Hesron ko Hamulin afeziam. Judan otarir igharazir pumuning, Er koma Onan, aning kantri Kenanin areme.

22 Gumazir 5plan kabar adarazir dibobonim, 76,500plan gumaziba bar moghira.

23-24 Ezi Isakarın anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Tola, Puva, Jasup ko Simron. Puvan adarasi, me ziar kam, “Pun,” uari garisi.

25 Gumazir 4plan kabar adarazir dibobonim, 64,300plan gumaziba bar moghira.

26 Ezi Sebulunın anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Seret, ko Elon, ko Jalel.

27 Gumazir 3plan kabar adarazir dibobonim, 60,500plan gumaziba bar moghira.

28 Ezi Josepın anabamın adarazi uari tuiragha anabar pumuning iti. Kar, Manase ko Efraim.

29-30 Makir a Manasen otarim, ezi Gileat a Makirın otarim. Ezi Gileatın adarasi, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Ieser ko Helek,

31 koma Asriel ko Sekem,

32 ko Semida ko Hefer.

33 Heferın otarim Selofehat a otariba puvati. A guivibara itima, men ziabar kara: Mala, Noa, Hokla, Milka ko Tirsa.

34 Gumazir kabar adarazir dibobonim, 52,700plan gumaziba bar moghira.

35 Ezi Efraimın anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Sutela, Beker ko Tahan.

36 Ezi Sutela, an Eranın adarazir inazir afeziam.

37 Gumazir 3plan kabar adarazir dibobonim, 32,500plan gumaziba bar moghira. Manasen adarazi ko Efraimın adarasi, me inazir afeziar vamira iti, a Josep.

38 Ezi Benjaminın anabam, an ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Bela, Asbel, Ahiram,

39 ko Sefufam ko, Hufam.

⁴⁰ Ezi Bela, Art ko Namanin adarazir inazir afeziam.

⁴¹ Gumazir 5plan kabar adarazir dibobonim, 45,600plan gumaziba bar moghira.

⁴² Ezi Danin anabam, an ovavir boribar ikizir vamira iti, an ziam, Suham.

⁴³ Ezi an adarazir dibobonim, 64,400plan gumaziba bar moghira.

⁴⁴ Ezi Aserin anabamin ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Imna, Isvi ko Beria.

⁴⁵ Ezi Beria a Heber ko Malkielin adarazir inazir afeziam.

⁴⁶ Aser a guivir vamira iti, an ziam Sera.

⁴⁷ Gumazir 3plan kabar adarazir dibobonim, 53,400plan gumaziba bar moghira.

⁴⁸ Ezi Naptalin anabamin, ovavir boribar ikizibar ziabar kara: Jasiel ko Guni,

⁴⁹ ko Jeser ko Silem.

⁵⁰ Gumazir 4plan kabar adarazir dibobonim 45,400plan gumaziba bar moghira.

⁵¹ Israelian gumazibar dibobonim bar moghira, 601,730in tu.

⁵² Ezi Ikiavira Itir God gin kamaghin Moses migei,

⁵³ “Ni datirighin men anababar ganiva men ziabar dibobonimin gin mangi nguazim abigh me daning.

⁵⁴⁻⁵⁶ “Ni nguazim me daningisi, satu gikarangiva, nguazir ekiaba isiva gumazamizir aviriba itir anababar aning, egh nguazir muziariba isi avirasemezir puvatizir anababar aning.”

⁵⁷ Livain anabamın ikizibar kara, Gerson, Kohat, ko Merari.

⁵⁸ Gumazir 3plan kaba, men tongın ikizir mabar kara, Lipni, Hebron, Mali, Musi ko Kohat. Kohat, Amramın afeziam.

⁵⁹ Ezi Amram, Livain anabamın guivim Jokebetın iti. Jokebetın amebam Isipın a bate. Ezi an otarir pumuning bate. Kar, Aron ko Moses. Egha guivir vamıra bate, an ziam, Miriam.

⁶⁰ Ezi Aron gın amuimın ikiava otarir 4pla bate. Kar, Nadap, Abihu, Eleasar ko Itamar.

⁶¹ Ezi gın Nadap ko Abihu, avir anogoroghezim inigha Ikiavıra Itir God bagha ofa gamigha, aning areme.

⁶² Livain anabamın ikizibar gumazibara, kar borir iakinir vamıran ikegha ghua, gumazir bar ghuribar tuziba, men dibobonim, 23,000plan gumaziba. Moses nguazitam abigha Livain anabamın adarazigh aningizir puvati, mati a Israelian anabar igharazibagh amizi mokın. Kamaghın amizi, a Livain anabamın gumaziba, Israelian anabar igharazibar gumaziba sara me mengezir puvati.

⁶³ Dughiar kamın, Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar, Israelia ko Moapın danganir zarimın uari akufa. Danganir kam, Jordanın Fanemın boroghın aruem anadi naghın itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanın Fanemın vongın iti. Egha aning Israelian anababar gumazibar ziaba osira me menge.

⁶⁴ Moses ko Aron faragha Sainain Mighsiamın boroghın itir gumazamiziba puvatizir

danganimîn, Israelian gumaziba menge. Aning faragha mengezir gumazitam ua itir puvati, ezi datirighîn, aning ua men ziaba osira me mengezir puvati.

⁶⁵ Ikiavîra Itir God fomîra kamaghîn migia ghaze, “Gumazir datirighîn itir kaba bar moghîra gumazamiziba puvatîzir danganimîn arighiregham.” Kamaghîn amizi, men tav itir puvati, me bar ariaghire. Ezi gumazir pumuningra, Jefunen otarim Kalep ko, Nunîn otarim Josua, aning uaningra ikia angamîra ikiavîra iti.

27

Selofehatîn guiviba nguazim ini

¹⁻² Selofehat a Heferîn otarim, ezi Hefer, a Gileatîn otarim, ezi Gileat, a Makirîn otarim, ezi Makir, a Manasen otarim, ezi Manase, a Josepîn otarim. Dughiar kamîn, Selofehat an amuimîn ikiava, guivir 5pla iti. Men ziabar kara: Mala, Noa, Hokla, Milka ko Tirsa. Egha amizir kaba ghua, God bativamin Purirpenimîn tiar akamîn boroghîn otogha, Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar koma Israelian gumazir dapaniba ko gumazamiziba bar, men damazimîn tuivigha kamaghîn migei,

³ “En afeziam, gumazamiziba puvatîzir danganimîn areme. A Koran gîn ghuzir gumazibar tongîn itir puvati, egha Ikiavîra Itir Godîn akam batoghezir puvati. A uabi arazir kuram gamigha an areme. An aremezir dughiamîn, an otariba puvati.

⁴ An otaritam ikiai, an an ziamin danganim inighai. Ezi puvati. Kamaghin, manmaghsuva afeziamin ziam Israelian tongin ikian kogham? E kamaghin bar aghua. Kamaghin amizi, e nin azai, e uari, ni en afeziamin aveghbuabar tongin nguazitam e daningh.

⁵ Ezi Moses men azangsim inigha Ikiavira Itir God bagha ghu.

⁶ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a migei,

⁷ “Selofehatin guiviba guizbangira migei. Kamaghin amizi, ni men afeziamin adarazir tongin nguazitam isi me daninghti, me uari bagh a inigh.

⁸ Eghti ni kamaghin Israelia mikim, gumazitam otariba puvatigh aremeghti, an guiviba an nguazim iniam.

⁹ Egh a uaghan guiviba puvatighi, an aveghbuaba an nguazim iniam.

¹⁰ A uaghan aveghbuaba puvatighi, an afeziamin aveghbuaba an nguazim iniam.

¹¹ An afeziam aveghbuaba puvatighi, an afeziamin ikizir an boroghin itiba, an nguazim iniam. Israelia bar moghira, arazir ki ifongezir kamın gin mangiva, bizir ki damuasa mikemezibar amu. Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

*God Mosesin danganim
iniasa Josua amisefe
(Godin Araziba 31:1-8)*

¹² Egha Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, “Ni Abarimin Mighsiamin ghuavanabogh, munagh nguazir ki Israelia daningasa mikemezimin gan.

¹³ Ni nguazimin ganighiva gin aremegham, nin avebam Aron aremez moghin.

¹⁴ Ni fo, Israelian gumamaziziba Senin gumamaziziba puvatizir danganimin ikiava, imoba dipam bagha akaba na gasima, gua nan Akar Gavgavim batoke, egha men damazimin nan ziar ekiar zuruzim men akaghan aghua. Kamaghin amizi, ni munagh aremegham.” Mozir dipar kam, an ziam Meriba, a Senin gumamaziziba puvatizir danganimin itir nguibar ekiam Kadesin boroghin iti.

¹⁵ Ezi Moses kamaghin Ikiavira Itir God migei,

¹⁶ “Ikiavira Itir God, nirara ni Godin gumamazizibar ikirimirimin mingarim. Kamaghin, ki nin azangsisi, ni gumazitam amiseveghti a gumamazizir kabar ganam.

¹⁷ Egh men faragh mangi men dabirabimin akurvagh, midorozibar aven akar gavgavim me daningti, me deravira ikiam. Puvatighti, me ghuaviba puvatizir sipsipbar min ikiam.”

¹⁸⁻¹⁹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei, “Ni Nunin otarim Josua inigh. A gavgavim ikia nan ingangarim damuan tughati. Ni a inigh mangiti, a ofa gamir gumazim Eleasar ko gumamazizibar damazimin tughti, ni uan dafarim an dapanim

gisin datighiva, gumazamizibav kemeghti, a nin danganim iniam.

²⁰ Egh ni uan gavgavibar, gavgavitaba a danighti, Israelian gumazamiziba bar an akaba baragham.

²¹ Eghti Josua ofa gamir gumazim Eleasarin akam baraghiva an gin mangi, Israelian gumazamiziba ko mangigh izegh damuam. Eleasar Ikiavira Itir Godin ifongiam gifofoghsi, ofa gamir gumazibar dapanimin evarimin itir forivtarir inimin aven itir dagiamning damuva, arazir kamin a bizir Israelia damuamibagh fogh, Josua ko Israelian gumazamizibav kimam.”

²² Ezi Moses Ikiavira Itir God a mikemezi moghin ami. A Josua mikemezi, a iza ofa gamir gumazim Eleasar ko gumazamizibar damazimin tu.

²³ Ezi Moses uan dafarim isa Josuan dapanim gisin atigha, gumazamizibav kemegha a gamizi, an an danganim ini. Arazir kamin, Moses Ikiavira Itir God mikemezi moghin bizibagh ami.

28

Arueba bar me zurara ofabar amu

(Ua Me Ini 29:38-46)

¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

² “Ni Akar Gavgavir kaba Israelia daningigh: Ia na bagh dagheba inigh avimin aven ofabar amusi, dughiar ki misevibar dar amuti, ki ofan kabar mughuriam baregh, egh dagh ifuegh navir aghuim dar ikiam.

³ “Ni kamaghin me mikim: Kar dagher ia dughiabar zurara avimin aven ofan Ikiavira Itir God daningamiba. Dar kara, sipsipin nguzir apurir pumuning inigh izi. Aning azenir vamira iki egh duatam aningin ikian marki. Aning ofan bar isia mighirim bagh ikiam.

⁴ Ia mizarazimin sipsipin kamningin tam isi an ofa damu. Egh bar guaratizimin, ia tamin ofa damu.

⁵ Egh ia mizarazibar ofaba bagh, witin ingarizir 1 kilogrem plauan aghuitam inigh, 1 litan olivin borem sara aning veregh, wit tuamin ofa bagh ofa damu.

⁶ Ia aruebar, vaghvagh ofan kaba avimin aven, ofan bar isia mighirir kabar amu. Israelia fomira Sainain Mighsiamin boroghin itima, God ofan kamın arazim me ganingi. Ia avimin aven ofan kabar amuti, Ikiavira Itir God ofan kabar mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

⁷ Ia uaghan sipsipin kamning vaghvagh aningin ofa damusi, 1 lita wainin dipam inigh, wainin dipamin ofan min, Ikiavira Itir God bagh ofa gamir dakozir bar zuezim gingegeh.

⁸ Egh ia guaratizimin sipsipin igharazim inigh, an ofa damu. Egh ia mizarazimin amizir ofan mirara ofa damu, ia wit tuamin ofa ko, wainin dipamin ofa inigh, ofa damu. Eghti dagher ia ofan min na ganidir kaba, ki Ikiavira Itir God, ki ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.”

Sabatın dughiabar damuamin ofaba

9 Egha Ikiavira Itir God gumazamizibav kımasa kamaghın Moses mıgei, “Ia Sabatın dughiabar, sipsipın apurir igiar pumuning inigh izi, aning azenir vamıra ikiti, duatam aningın mikarzimningın ikian marki. Egh 2 kilogrem plauan aghuim inighıva, olivin borem sara a vereghtı a wit tuamin ofan mın iki. Eghtı ia sipsipın kamning ko wit tuamin ofa ko wainın dipamin ofa, ia bar da inigh ofa damu.

10 Ofan kam, ia ofan bar isia mıghirimın mın Sabatın dughiaba bar, a damu. Ia zurara mızaraziba ko guaratızibar amir ofan kam gisin bar isia mıghirir ofaba ko dar wainın dipabar ofaba sara ofa damu.”

Iakinibar aruer faragha zuimin ofaba

11 Egha Ikiavira Itir God kamaghın Moses mıgei, “Iakiniba bar vaghvagh, dar aruer faraghavıra zuibar, ia Ikiavira Itir God bagh ofan bar isia mıghirimın ofa damusi, ia asızir kaba inigh izi. Dar kara, bulmakaun apurir igiar pumuning, ko sipsipın apurir vamıra, ko 7plan sipsipın apurir nguzir azenir vamıra ikia duaba puvatıziba. Ia bar da isi na bagh ofa damu.

12 Egh ia uaghan wit tuamin ofaba inigh asızir kaba sara ofa damu. Ia 3 kilogrem plauan aghuim ko olivin borem sara da veregh bulmakaun kamningın tam sara ofa damu. Ia 2 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara veregh sipsipın apurim sara ofa damu.

13 Ia wit tuamin ofan mın, 1 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara aning veregh, 7plan sipsipın nguzir kaba vaghvagh ofan bar

isia mighirir kam damu. Ia avimin aven dar ofa damuti, Ikiavira Itir God ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam.

¹⁴ Ia wainin dipabar ofaba bagh, wainin dipar litan pumuning inigh, vaghvagh bulmakaun apurir kam ko ofa damu. Ia wainin dipar litan vamira ko natam inigh sipsipin apurim ko ofa damu. Ia wainin dipar litan vamira inigh sipsipin nguzir vamira sara ofa damu. Ia kamaghira 7plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh dar ofa damu. Ia zurara ofan bar isia mighiriba, azenibar iakinibar aruer faraghivira zuibar, ia kamaghira, ofabar amu.

¹⁵ Egh ofan kabagh isin, ia uaghan Ikiavira Itir God bagh memen apuritam inigh, arazir kuraba gin amadir ofa damu. Ofan kabagh isin, ia zurara mizaraziba ko guaratizibar amir ofan bar isia mighiriba ko dar wainin dipabar ofaba sara ofabar amu.”

*Yis Puvatizir Bretin Isam
Damuamin Dughiar Ekiamin ofaba
(Ofa Gami 23:5-8)*

¹⁶ Egha Ikiavira Itir God kamaghin mikeme, “Ia, God Israelia Gitazir Dughiam Ginighnighamin Isam damuam. Dughiar kam, azeniba vaghvaghera, dar iakinir faragha zuim, an namba 14in aruemin, guaratizimin ia uari akuvagh Ikiavira Itir Godin ziam fi.

¹⁷ Ezi iakinir kamın namba 15in aruemin, kar Yis Puvatizir Bretin Isam Damuamin Dughiam.

Egh ia yis puvatizir bretin kamra ami mangi 7plan aruebar tugh.

¹⁸ Eghti aruer kabar faragha zuir aruemin, ia uari akuvagh nan ziam fiva, uan ingangaribar amuan marki.

¹⁹ Egh ofa damusi, ia bulmakaun apurir igiar pumuning, ko sipsipin apurir vamira, ko sipsipin nguzir apurir 7pla inigh izi. Sipsipin kaba azenir vamira iki duaba dar mikarzaribar puvatigham. Egh ia da inigh izi avimin ofan bar isia mighiribar amu.

²⁰ Egh ia dar witba tuamin ofaba bagh, 3 kilogrem plauan aghuim ko olivin borem sara da veregh bulmakaun kamningin tam sara ofa damu. Ia 2 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara aning veregh, sipsipin apurim sara ofa damu.

²¹ Ia 1 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara aning veregh 7plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh ofan bar isia mighiribar amu.

²² Egh ofan kabagh isin ia uaghan arazir kurabagin amadir ofa bagh, memen apuritam uaghan an ofa damu. Eghti arazir kamın God gumazamizarbar amuti, me an damazimin zuegham.

²³ Ofan kabagh isin, ia zurara mizaraziba ko guaratizarbar amir ofan bar isia mighiriba ko dar wainin dipabar ofaba sara ofabar amu.

²⁴ Ia kamaghira, ofan arazir kaba, 7plan aruebar dar amu. Eghti dagher kaba, ko wainin dipaba, ko ofan bar isia mighirim sara Ikiavira Itir God damuti, a ofan kabar mughuriam baregh, egh dagh ifuegh navir aghuim dar ikiam. Ofan kaba, ia zurara mizaraziba ko guaratizarbar amir ofan bar isia mighiriba ko dar wainin dipabar ofabagh

isin dar amu.

²⁵ Egh namba 7in aruemin, ia ingangaribar amuan marki. Ia nan ziam fisi uari akuvam.”

Azenibar Dagher Igiaba Asiamin Dughiamin Isar Ekiamin ofaba

(Ofa Gami 23:15-22)

²⁶ “Ia, Azenibar Dagher Igiaba Asiamin Dughiamin Isar Ekiam, an aruer faragha zuimin, dagher ia faraghavira iniziba, Ikiavira Itir God daningiva nan ziam fisi uari akuvam. Ia ingangaribar amuan marki.

²⁷ Egh ofan bar isia mighirim damuti, Ikiavira Itir God, ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam. Ofan kabar asizibar kara: bulmakaun apurir igiar pumuning, ko sipsipin apurir vamira, ko 7plan sipsipin nguzir apuriba inigh, eghti sipsipin kaba azenir vamira iki duaba dar mikarzibar ikian kogham.

²⁸ Egh ia uaghan wit tuamin ofaba inigh asizir kaba sara ofa damu. Ia 3 kilogrem plauan aghuim ko olivin borem sara da veregh bulmakaun kamningin tam sara ofa damu. Ia 2 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara da veregh sipsipin apurim sara ofa damu.

²⁹ Ia wit tuamin ofan min, 1 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara aning veregh 7plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh ofan bar isia mighirir kam damu.

³⁰ Egh ia uaghan ofan kabagh isin, arazir kuraba gin amadir ofa bagh, memen apurir vamira inigh

ofa damu, eghti arazir kamın God gumazamizibar amuti, me an damazimın zuegham.

³¹ Ia bizir kabar ofa damuva, dagh isın, ofan ia zurara mızaraziba ko guaratızibar amiba, da ofan bar isia mighiriba, ko wit tuamin ofaba, ko dar wainın dipabar ofaba sara dar amu. Asızir kaba, duaba dar mıkarzibar ikian kogham.”

29

Me Sıghabagh Iviamin Dughiar Ekiamın amir ofaba

(Ofa Gami 23:23-25)

¹ Egha Ikiavıra Itir God, Israelia mıkımasa kamaghın Moses mıgei, “Takınir namba 7ın, an aruer faragha zuimın, ia nan ziam fisi uari akuv egh ingangaribar amuan marki. Kar Sıghabagh Iviamin Dughiar Ekiam.

² Egh ia ofan bar isia mighirim isi Ikiavıra Itir God danıng. Eghti Ikiavıra Itir God, ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam. Ia ofa damusi, ia bulmakaun apurir igiar vamıra ko sipsipın apurir vamıra ko, 7plan sipsipın apurir nguziba inigh izi. Sipsipın kaba azenir vamıra iki, egh dar mıkarziba duaba puvatigham.

³ Egh ia uaghan wit tuamin ofaba inigh asızir kaba sara ofa damu. Ia 3 kilogrem plauan aghuim ko olivın borem sara da veregh bulmakaun kamningın tam sara ofa damu. Ia 2 kilogrem plauan aghuim inigh, olivın borem sara veregh sipsipın apurim sara ofa damu.

⁴ Ia wit tuamin ofan min, 1 kilogram plauan aghuir vamira inigh, olivin borem sara veregh 7plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh ofan bar isia mighirir kam damu.

⁵ Egh uaghan ia arazir kuraba gin amadir ofa bagh, memen apurir vamira inigh ofa damu, eghti arazir kamın Ikiavira Itir God gumamazibar amuti, me an damazimin zuegham.

⁶ Ofan kabagh isin, ia bizir a damuasa mikemezibar gin mangi, iakinir igiabar ofan bar isia mighirim, ko an wit tuamin ofa, ko ia dughiabar zurara amir ofan bar isia mighiriba ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainin dipabar ofaba sara avimin aven ofa damu. Eghti Ikiavira Itir God, ofan kabar mughuriam baregh, egh dagh ifuegh navir aghuim dar ikiam.”

*Dughiar Ekiar Gumamazibar Arazir Kuraba
Gin Amangamin ofaba
(Ofa Gami 23:26-32)*

⁷ Egha Ikiavira Itir God, Israelia mikimasa kamaghin Moses migei, “Namba 7in iakinimin, an namba 10in aruemin, ia nan ziam fisi uari akuvam. Egh ia dagheba ategh, ingangaritam damuan marki.

⁸ Egh ofan bar isia mighirim isi Ikiavira Itir God daning, eghti Ikiavira Itir God ofan kamın mughuriam baregh, egh a gifuegh navir aghuim an ikiam. Ofan kaba bagh, ia bulmakaun apurir igiar vamira, ko sipsipin apurir vamira, ko 7plan sipsipin apurir nguziba inigh izi. Sipsipin kaba,

azenir vamira iki, egh dar mikarziba duaba pu-
vatigham.

⁹ Egh ia uaghan wit tuamin ofaba inigh asizir kaba sara ofa damu. Ia 3 kilogrem plauan aghuim ko olivin borem sara veregh bulmakaun kamningin tam sara ofa damu. Ia 2 kilogrem plauan aghuim inigh, olivin borem sara veregh sipsipin apurim sara ofa damu.

¹⁰ Ia wit tuamin ofan min, plauan aghuir kilogrem in vamira inigh, olivin borem sara veregh 7plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh ofan bar isia mighirir kam damu.

¹¹ Egh uaghan ia arazir kuraba gin amadir ofa bagh, memen apurir vamira inigh ofa damu, eghti arazir kam in Ikiavira Itir God gumamazibar amuti, me an damazimin zuegham. Memen kam gisin, ofan igharazir ia zurara amiba uaghan da inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighirim, ko an wit tuamin ofa, ko an wainin dipabar ofa, ia ofan kabar amu.”

*Averpenibar Ikiamin
Dughiar Ekiabar ofaba
(Ofa Gami 23:33-44)*

¹² Egha Ikiavira Itir God Israelia mikimasa, kamaghin Moses migei, “Ia namba 7in iakinimin, an aruer namba 15in, ia nan ziam fisi uari akufagh. Egh ingangaritam damuan marki. Egh 7plan aruebar isar ekiam damu.

¹³ Egh aruer faragha zuimin Ikiavira Itir God bagh avimin aven, ofan bar isia mighirim damuti,

an ofan kamın mughuriam baregh, egh a gi-fuegh navir aghuim an ikiam. Ofan kabar kara, bulmakaun apurir igiar 13pla, ko sipsipin apurir pumuning, ko 14plan sipsipin apurir nguzir azenir vamıra itiba. Da bar moghıra duaba dar mikarzipar puvatigham.

¹⁴ Egh dar wit tuamin ofan mın, ia 3 kilogrem plauan aghuim inigh olivin bore m sara veregh, egh 13plan bulmakaun apurir igiaba vaghvagh, da ko ofa damu. Egh 2 kilogrem plauan aghuim ko veregh, egh sipsipin apurir pumuning vaghvagh, aning ko ofa damu.

¹⁵ Ia 1 kilogrem plauan aghuim inigh olivin bore m sara veregh 14plan sipsipin nguzir kaba vaghvagh, da ko ofa damu.

¹⁶ Egh uaghan dagh isin, arazir kuraba gin amadir ofan mın, memen apurir vamıra inigh izi. Memen kam gisin, ofan igharazir ia zurara mizaraziba ko guaratizibar amiba, ia da inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighirim, ko an wit tuamin ofa, ko an wainin dipabar ofa, ia ofan kabar amu.

¹⁷ “Egh namba 2in aruem, ia 12plan bulmakaun apurir igiaba, ko sipsipin apurir pumuning, ko 14plan sipsipin apurir nguzir azenir vamıra itiba inigh. Da bar moghıra duaba dar mikarzipar puvatigham, ia da inigh izi.

¹⁸ Egh ofan ia faraghavıra zuir aruemin amizibar mın, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gin mangıva, dar wit tuamin ofaba ko wainin dipabar ofaba inigh ofan bar isia mighirir kaba ko ofa damu.

¹⁹ Egh uaghan arazir kuraba gin amadir ofan

mın, memen apurir vamıra inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isın, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainın dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

²⁰ “Egh aruer namba 3ın, ia bulmakaun apurir igiar 11pla, ko sipsipın apurir pumuning, ko 14plan sipsipın apurir nguzir azenir vamıra itiba, da bar moghıra duaba dar mikarzipar puvatıgham, ia da inigh izi.

²¹ Egh ofan ia faraghavıra zuir aruemin amizibar mın, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gın mangıva, dar wit tuamin ofaba ko dar wainın dipabar ofaba isi ofan bar isia mighirir kaba ko, ofa damu.

²² Egh uaghan arazir kuraba gın amadir ofan mın, memen apurir vamıra inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isın, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainın dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

²³ “Egh aruer namba 4ın, ia bulmakaun apurir igiar 10pla, ko sipsipın apurir pumuning, ko 14plan sipsipın apurir nguzir azenir vamıra itiba inigh, da bar moghıra duaba dar mikarzipar puvatıgham, ia da inigh izi.

²⁴ Egh ofan ia faraghavıra zuir aruemin amizibar mın, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gın mangı, dar wit tuamin ofaba ko dar wainın dipabar ofaba inigh ofan bar isia mighirir kaba ko ofa damu.

²⁵ Egh uaghan arazir kuraba gın amadir ofan mın, memen apurir vamıra inigh izi. Memen kam,

ofan igharazir ia zurara amibagh isin, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainin dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

²⁶ “Egh namba 5in aruemin, ia 9plan bulmakaun apurir igiaba, ko sipsipin apurir pumuning, ko 14plan sipsipin apurir nguzir azenir vamira itiba inigh, da bar moghira duaba dar mikarzipar puvatigham, ia da inigh izi.

²⁷ Egh ofan ia faraghavira zuir aruemin amizibar min, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gin mangiva, dar wit tuamin ofaba ko dar wainin dipabar ofaba inigh ofan bar isia mighirir kaba ko ofa damu.

²⁸ Egh uaghan arazir kuraba gin amadir ofan min, memen apurir vamira inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isin, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainin dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

²⁹ “Egh namba 6in aruem, ia 8plan bulmakaun apurir igiaba, ko sipsipin apurir pumuning, ko 14plan sipsipin apurir nguzir azenir vamira itiba, da bar moghira duaba dar mikarzipar puvatigham, ia da inigh izi.

³⁰ Egh ofan ia faraghavira zuir aruemin amizibar min, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gin mangiva, dar wit tuamin ofaba ko dar wainin dipabar ofaba inigh ofan bar isia mighirir kaba ko, ofa damu.

³¹ Egh uaghan arazir kuraba gin amadir ofan min, memen apurir vamira inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isin, ia a inigh

ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainin dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

³² “Egh namba 7in aruem, ia 7plan bulmakaun apurir igiaba, ko sipsipin apurir pumuning, ko 14plan sipsipin apurir nguzir azenir vamira itiba, da bar moghira duaba dar mikarzibar puvatigham, ia da inigh izi.

³³ Egh ofan ia faraghavira zuir aruemin amizibar min, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gin mangiva, dar wit tuamin ofaba ko dar wainin dipabar ofaba inigh ofan bar isia mighirir kaba ko, ofa damu.

³⁴ Egh uaghan arazir kuraba gin amadir ofan min, memen apurir vamira inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isin, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainin dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

³⁵ “Egh namba 8in aruem, ia Godin ziam fisi uari akuv, ingangaribar amuan marki.

³⁶ Egh ia avimin aven ofan bar isia mighirir kabar amuti, Ikiavira Itir God ofan kabar mughuriam baregh, egh dagh ifuegh navir aghuim dar ikiam. Dar kara, bulmakaun apurir igiar vamira, ko sipsipin apurir vamira, ko 7plan sipsipin apurir nguzir azenir vamira itiba, da bar moghira duaba dar mikarzibar puvatigham.

³⁷ Egh ofan ia faraghavira zuir aruemin amizibar min, ia arazir God ifongeziba ko dar dibobonibar gin mangiva, dar wit tuamin ofaba ko dar wainin dipabar ofaba inigh, ofan bar isia mighirir kaba ko, ofa damu.

³⁸ Egh uaghan arazir kuraba gın amadir ofan mın, memen apurir vamıra inigh izi. Memen kam, ofan igharazir ia zurara amibagh isin, ia a inigh ofa damu. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko dar wit tuamin ofaba, ko dar wainın dipabar ofaba, ia ofan kabar amu.

³⁹ “Ia ofan arazir kabar gın mangi, dughiar ekiar ia Godın ziam fasa a inabazibar ofan kabar amuam. Kar, ofan bar isia mighiriba, ko wit tuamin ofaba, ko wainın dipabar ofaba, ko God ko navir vamıra ikiamin ofaba. Ia da ko, ofan igharazir ia zurara amiba, ia bar da inigh ofa damu. Egh akar dikiriziba akiramin ofaba, ko uan ifongiamın gın mangamin ofaba, ia ofan kabagh isin da sara ofa damu.”

⁴⁰ Ikiavıra Itir God Moses mikemezi moghin, Moses bizir kaba bar dar gun Israelian gumazamizibav keme.

30

Gumazamiziba damuamin akar dikirizibar Akar Gavgaviba

¹ Egha Moses Akar Gavgavir kaba, Israelin anababar gumazir dapanibagh aniga ghaze,

² “Gumazitam bizitam Ikiavıra Itir God daningasa akar dikirizim gami, o a Godın ziam dipon, bizitam damuan koghamin akar dikirizim gami, egh a uan akar dikirizir kam abighan kogham. Puvati, a mikemezir bizim, a guizbangira a damigh.

³ “Eghti amizir igiar uan afeziamın dipenimin ikiavıra itim, bizitam Ikiavıra Itir God daningasa

akar dikirizim gami, o a Godin ziam dipon bizitam damuan koghamin akar dikirizim gami,

⁴ eghti an afeziam an akar dikirizir kam baregh bizitamın a mikiman koghti, a damuasa mikemezir bizim, a guizbangıra a damigh.

⁵ Eghti an afeziam a damuasava mikemezir akar dikirizim baregh, egh aruer kamra an anogoreghti, amizir kam akar dikirizir an amizir kam damuan marki. An afeziam an anogoroke, kamaghın, Ikiavıra Itir God an akar dikirizir kamın gın ghuzir puvatızir arazir kurar kam gın amadagham.

⁶⁻⁷ “Eghti amizir odiarir patamın ikezir puvatızitam, deravıra nighnigha akar dikirizitam gami, o akar dikirizir kinitam puram a gami, a dera. Eghti gın amizir kam pamın ikiam, eghti an pam an amizir akar dikirizim baregh aruer kamra an anogoroghan koghti, amizim damuasa mikemezir akar dikirizir kam guizbangıra a damigh.

⁸ Eghti an pam a damuasa mikemezir akar dikirizir kam baregh, egh an anogoreghti, an a damuan marki. An pam an anogoroke, kamaghın, Ikiavıra Itir God an akar dikirizimın gın ghuzir puvatızir arazir kurar kam gın amadagham.

⁹ “Ezi amizir pam aremezim, o amizir pam an aghuagha a batoghezim, bizitam Ikiavıra Itir God danıngasa akar dikirizim gami o, a Godin ziam dipon bizitam damuan koghamin akar gavgavim gami, a dera. A mikemezir bizim, a guizbangıra a damigh.

¹⁰ “Eghti amizir pamın ititam, bizitam Ikiavıra Itir God danıngasa akar dikirizim gami o, a Godin

ziam dipon bizitam damuan koghamin akar gavgavim gami, a dera.

¹¹ Eghti an pam an akar dikirizim baregh bizitam a mikiman koghti, a damuasa mikemezir bizim, a guizbangira a damigh.

¹² Eghti an pam a damuasa mikemezir akar gavgavim baregh aruer kamra an anogoreghti, amizir kam akar dikirizir an amizir kam damuan marki. An pam an anogoroke, kamaghin, Ikiavira Itir God an akar dikirizimin gin ghuzir puvatizir arazir kurar kam gin amadagham.

¹³ Amizimin pam, an akar dikirizir an amizimin amamangatigham o, a an anogoregham, eghti amizim uan pamin nighnizimin gin mangi.

¹⁴ Eghti an pam an akar dikirizim baregh, aruer kamra o an gin otivamin aruer igharazibar bizitamın a mikiman koghti, a damuasa mikemezir bizim, a guizbangira a damigh. An pam an akar dikirizim baregh dughiar kamra bizitamın a mikiman koghti, mati pam gavgavim amizimin akar dikirizim ganidi. Eghti an amuim guizbangira akar dikirizir kam damigh.

¹⁵ Eghti aruetabar gin, pam amuimin akar dikirizimin gin mangan an anogoregham, pam uabi, amuimin akar dikirizimin gin mangan koghamin arazir kurar kamın osimtizim ateriva an ivezir kuram iniam.”

¹⁶ Arazir Ikiavira Itir God ifongezir kaba, a Moses ganingi. Arazir kaba, gumaziba uan amuiba ko, afeziaba ko men guivir igiar men dipenibar ikiavira itiba, a me bagha, Moses ganingi.

31

Israelia Midiania ko misosi

¹ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

² “Ni fo, Midiania faragha pazavira Israelia gami. Kamaghin amizi, ia men arazir kam ikaragh pazavira me damigh. Ni kamaghin damighiva, gin aremegham.”

³ Ezi Moses gumazamizibav gia ghaze, “Ia midorozim bagh uan midorozir bizibar kir, eghti ian midorozir gumazitaba dikavigh mangi Midiania korogh, bizir me Ikiavira Itir God gamizimin, ivezir kuramin me ikaragh pazavira me damigh.

⁴ Ia Israelin anababa vaghvagh 1,000plan gumaziba amisevegh midorozim bagh me amadagh.”

⁵ Kamaghin amizi, Israelin anababa vaghvagha, 1,000plan gumaziba amisefi. Ezi men dibobonim bar moghira 12,000plan gumazibar tu. Ezi me midorozim bagha, uan midorozimin bizibar kiri.

⁶ Ezi Moses midorozim bagha me amadazima, ofa gamir gumazim Eleasarin otarim Finias, men dapanimin ikiasa me ko zui. A uaghan Godin Purirpenimin itir bizir bar zuruziba ko sighbaba inigha zui. Sighar kaba, a midorozir gumazibar dinti me midorozim bagh mangam, o midorozimin gin a ua dagh iviti, me uamategh izam.

⁷ Egha Ikiavira Itir God Moses mikemezi moghin, me Midiania korogha bar men gumazibav suaghariki.

⁸ Egha uaghan Midianian atrivir 5pla misuaghariki. Men ziabar kara, Evi, Rekem, Sur,

Hur koma Reba. Egha me uaghan Beorin otarim Balam misoghezi an areme.

⁹ Egha Israelia Midianian amiziba ko boribar suigha, men bulmakauba ko sipsipba ko men biziba bar, uari bagha da ini.

¹⁰ Egha men nguibar ekiaba ko men danganir me itiba sara bar dagh apongezi, da isi.

¹¹ Egha amiziba ko boriba ko bulmakauba ko sipsipba ko biziba bar, me da inigha ghue.

¹² Egha me amiziba ko boriba, kalabuziabar min me inigha asizir kaba sara uamategha Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar ko Israelian gumamaziziba bagha ghue. Dughiar kamin, me Moapin danganir zarimin ikiavira iti. Danganir kam, Jordanin Fanemin boroghin aruem anadi naghin itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanin Fanemin vongin iti.

Midorozir gumaziba uamategha ize

¹³ Ezi Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar ko Israelian gumazir dapaniba dikavigha, danganir me itim ategha midorozir gumaziba bativasa zui.

¹⁴ Me ghua me batogha, Moses 1,000plan midorozir gumazibar garir gumazir dapaniba ko 100plan midorozir gumazibar garir gumazir dapaniba, bar men atara kamaghin men azai,

¹⁵ “Manmaghsua ia amizir kabav misoghirarighan aghua?

¹⁶ Ia fo, men amizibara Balamin akabar gin ghua Israelian gumamazizibagh amizi, me Peorin itir dughiamin, Ikiavira Itir Godin akaba akirim ragha

dagh asara. Ezi arimariar kuram Ikiavira Itir Godin gumazamizibagh asighasiki.

¹⁷ Kamaghin amizi, ia datirighin men boribar tongin, otariba bar me misoghirarikigh. Egh amizir gumaziba koma akuigha givaziba uaghan bar me misoghirarikigh.

¹⁸ Egh amizir gumazitam koma akuizir putatiziba ateghti me ikiti, ia uari bagh me ini.

¹⁹ Ia bar moghira, ian tarazi, tavin misoghezi an aremez, o gumazir aremezi tamın kuatamın suira, ia 7plan aruebar, ia itir danganimın azenan ikiam. Egh namba 3in aruem ko namba 7in aruemın ia Godin damazimın uari zuegh, egh amizir ia midorozim gamua iniziba sara uari zuegh.

²⁰ Egh ia uan korotiaba, ko bulmakaun inibar ingarizir biziba, ko memen arizibar ingarizir biziba, ko ter otevirar ingarizir biziba sara, ia bar da isi, God ia ganingizir arazimın gin mangi dar amuti, da an damazimın zuegh.”

²¹ Ezi ofa gamir gumazim Eleasar, kamaghin midorozim gamigha uamategha izir gumazibav gei, “Kar Ikiavira Itir God Moses ganingizir Akar Gavaviba, da kamakin:

²²⁻²³ Bizir avimın isi ikuvighan koghamiba, kar gol, silva, ain, kapa ko brasın ingarizir biziba, ia da isi avim datighi, da isightima, ia da inigh da rueghti da zuegham. Egh bizir igharazir avimın sighamiba, ia da inigh dipamın da rueghti da zuegham.

²⁴ Egh dughiar namba 7in, ia uan korotiaba rueghti, da zueghti, ia uamategh danganir ia itimın aven izam.”

Israelia midorozimın inizir biziba uari taira

²⁵ Ezi Ikiavira Itir God kamaghın Moses migei,

²⁶ “Ni koma ofa gamir gumazim Eleasar, ko Israelian ikizibar gumazir dapaniba, ia midorozimın aven inizir amiziba ko boriba ko asiziba ko bizir igharaziba, bar da mengegh.

²⁷ Egh da tuiragh pozir pumuning damigh, tam midorozir gumaziba bagh anetigh, egh igharazim isi gumazamizir igharaziba bagh anetigh.

²⁸ Ni Ikiavira Itir God bagh, bizir ni midorozir gumaziba bagh tuiraghamibar tongın itir bizir maba isi takisin min da iniam. Ia kalabuziar amizir 500plan tongın, amizibar tongın dar vamira inighıva, 500plan bulmakaubar tongın dar vamira inigh, egh 500plan donkibar tongın dar vamira inigh, egh 500plan sipsipbar tongın dar vamira inigh, egh 500plan memebar tongın, dar vamira inigh.

²⁹ Egh takisin kaba isi ofa gamir gumazim Eleasar daningigh. Bizir kaba, da mati, ia Ikiavira Itir God ganidir ofaba.

³⁰ Egh ia gumazamizir igharaziba bagha tuirazir bizibar tongın itir bizitaba isi takisin min da iniam. Ia kalabuziar amizir 50plan tongın, men amizir vamira inighıva, 50plan bulmakaubar tongın dar bulmakaun vamira inigh, egh 50plan donkibar tongın dar donkin vamira inigh, egh 50plan sipsipbar tongın dar sipsipin vamira inigh, egh 50plan memebar tongın dar memen vamira inigh. Egh ada isi Livaibar aningigh. Me Ikiavira Itir Godın Purirpenimın garir darasi.”

³¹ Ezi Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar, Ikiavira Itir God mikemezi moghin ami.

32-35 Mıdorozir gumaziba mıdorozimın aven inizir bizibar diboboniba kamakın: 675,000plan sipsipba, ko 72,000plan bulmakauba, ko 61,000plan donkiba, ko 32,000plan amizir gumazitam koma akuizir puvatıziba.

36-40 Bizir mıdorozir gumaziba inizibar dibobonim, a kamakın: Sipsipbar dibobonim 337,500, ezi dar tongın me takısın mın 675pla isa Ikiavıra Itir God ganıngi. Bulmakaubar dibobonim 36,000, ezi dar tongın me takısın mın 72pla isa Ikiavıra Itir God ganıngi. Donkibar dibobonim, 30,500, ezi dar tongın me takısın mın 61pla isa Ikiavıra Itir God ganıngi. Amizir gumazitam koma akuizir puvatızibar dibobonim, 16,000, ezi men tongın me takısın mın 32pla isa Ikiavıra Itir God ganıngi.

41 Ikiavıra Itir God Moses mıkemezi moghın, Moses Ikiavıra Itir God ganıngizir bizir kaba isa, ofa gamir gumazim Eleasar ganıngi.

42-46 Egha Moses gumazamizir igharaziba bagha tuirazir bizibar dibobonim kamakın. Da guizbangıra, mıdorozir gumaziba bagha tuirazir biziba ko magh ghu. Dar kara: 337,500plan sipsipba, ko 36,000plan bulmakauba, ko 30,500plan donkiba, ko 16,000plan amizir gumazitam kom akuizir puvatıziba.

47 Ikiavıra Itir God Moses mıkemezi moghın, Moses bizir tuirazir kabar aven, 50plan kal-abuziar amizibar tongın amizir vamıra ini, egha 50plan asızibar tongın asızir vamıra ini, egha Livaibagh anıngi. Me Ikiavıra Itir Godın Purir-penimın garir adarasi.

48 Ezi 1,000plan mıdorozir gumazibar garir gu-

mazir dapaniba ko 100plan midorozir gumazibar garir gumazir dapaniba, dikavigha Moses bagha ghua kamaghin a migei,

⁴⁹ “Gumazir aruam, e nin ingangarir gumaziba, e midorozir gumazir en apengan itiba medima, men tav ovengezir puvati.

⁵⁰ Kamaghin amizi, e golin adiariba, ko adiarir soroghafaribagh azuiba ko firagharibar duiba, ko kuaribar duir gol ringin e vaghvagha iniziba, e da inigha izi. E uan ikirimiribar ivezim in da inigh izi arazir kam in Ikiavira Itir God in damazim in zuegham. E fo, a en akurazi, en apaniba e gasighasighizir puvati.”

⁵¹ Ezi Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar, me dama golin adiarir kaba ini.

⁵² Golin adiarir kabar osimtizim, 200 kilogrem in borogh in tu.

⁵³ Ezi midorozir gumazir kiniba, bizir me iniziba, me uari bagha dar suiki.

⁵⁴ Ezi Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar, golin bizir midorozir gumazibar dapaniba inigha izeziba inigha, God bativamin Purirpenim in ghua Ikiavira Itir God in damazim in da ati. Aning in nighnizim kamakin, Ikiavira Itir God Israelian gumamazibagh nighnigh deraghvira men ganam.

32

Israelin anabar Jordanin Fanem in aruem anadi nagh in ikiamiba

(Godin Araziba 3:12-22)

¹ Dughiar kam in, Rubenin anabam in adarasi, ko Gat in anabam in adarasi, bulmakauba ko sipsip in

okoruar bar aviriba iti. Egha me Jaser ko Gileatin Distrighningin nguazimin garima, bulmakauba ko sipsipba damamin grazir aghuiba iti.

² Kamaghin amizi, me Moses ko ofa gamir gumazim Eleasar ko Israelian gumazir dapaniba bagha iza kamaghin me migei,

³⁻⁴“Nguazir Ikiavira Itir God Israelia en akurazi, e inizir kam, nguibar ekar kaba an iti, Atarot, ko Dibon, ko Jaser, ko Nimra, ko Hesbon, ko Eleale, ko Sipma, ko Nebo, ko Beon. Kar bulmakauba ikiamin nguazir bar aghuim. Ia fo, e bulmakaun bar aviriba iti.

⁵ Kamaghin, e uari, ia nguazir kam isi e danighti, an en nguazimin min ikiam. Ia e damuti, e Jordanin Fanem giregh mangi vongin dapian e aghua.”

⁶ Ezi Moses akar gavgavimin pamtemin kamaghin Gat ko Rubenin adaraziv gei, “Ia tizim bagh kagh ikiti, ian namakaba uarira midorozim bagh mangam? Arazir kam derazir puvati.

⁷ Ia ti Israelian gumazamizir igharazibar nighnizim gasighasighti, me nguazir Ikiavira Itir God me daningasava amim bagh Jordanin Fanem giregh vongin mangan kogham o? Ia tizim bagha kamaghin ami?

⁸ Fomira, ian afeziaba kamaghin ami. Ia fo, e Kades Barnean ikia, ki nguazim getiasa me amadazima,

⁹ me ghua arua Eskolin danganir zarimin tugha, kantrin kamın ganigha uamategha iza atiatim gumazamizibagh aningizi, me Ikiavira Itir God me ganingizir kantrin ghuezir puvati.

10 Dughiar kamın, Ikiavıra Itir God aningaghegha akar dikirizim gamua ghaze,

11 'Me uan navir averiabar aven nighnizir gavgavim nan ikia nan gin zuir puvati. Kamaghın amizi, gumazir Isip ategha azenan izeziba, kar gumazir 20plan azenibar itiba, ko gumazir 20plan azenibagh afiraziba, men tav nguazir ki Abraham ko Aisak ko Jekop daningasa akar dikirizim gamizir kamın ganighan kogham.

12 Gumazir kamning uaningra aven mangam. Kar, Jefunen otarim Kalep, a Kenasın adarazir gumazim, ko Nunın otarim Josua. Bar guizbangıra, aning uaningra uan navir averiamın aven, nighnizir gavgavim Ikiavıra Itir Godın ikia, an gin zui.'

13 "Kamaghın amizi, Ikiavıra Itir God gumazamizibar arazir kuraba bagha men aningaghegha me gamima, me 40plan azenibar gumazamiziba puvatizir danganir kam garua ghua, gumazamizir dughiar kamın Isip ategha azenan izeziba bar ariaghire.

14 Ia oragh! Ia datirighın uan afeziabar danganiba inigha, arazir kurabagh amir gumazamizibar otifi. Egh ia ti Ikiavıra Itir God damuti, an aningagharir bar kuram uam Israelia damuam.

15 Ia Ruben ko Gatın anabamningın adarasi, an gin mangan aghuaghti, e ua gumazamiziba puvatizir danganir kam daru mangi kuraba inigham. Arazir kam ua kamaghın otoghti, ia men osimtızim ateram."

16 Ezi me Moses boroghın ghua kamaghın a migei, "Ni oragh. Ni en amamangatighi, e

faragh sipsipba bagh divaziba ko nguibar ekiaba avinamin dagiar divazibar ingarighti, en amuiba ko boriba deragh ikiam.

¹⁷ Eghti e Israelian igharaz darazi ko midorozim bagh men faragh mangi apanibar agintigh mangivira ikiti, en namakaba uari bagh nguaziba ini dar apiagham. En amiroghboriba kagh divazir gavgavir nguibar ekiaba avinizibar aven deravira ikiti, nguazir kamın gumamaziba me gasighasighan kogham.

¹⁸ Guizbangira, Israelian anabar igharazibar ikiziba vaghvagh uari bagh nguaziba inigh dar apiaghti, gin e uamategh izi uan nguibabar ikiam.

¹⁹ E fo, e kagh Jordanın Fanemın aruem anadi naghın nguazim inigha gifa. Kamaghın amizi, e Jordanın Fanemın vongın men tongın nguazitam inian kogham.”

²⁰ Ezi Moses me ikaragha ghaze, “Ia guizbangira mikimiva, midorozim bagh mangisi Ikiavira Itir Godın damazimın uan midorozir biziba akir.

²¹⁻²² Ian midorozir gumaziba bar uan midorozir biziba inigh, Ikiavira Itir Godın damazimın Jordanın Fanem giregh mangi apaniba ko misoghti, Ikiavira Itir God bar apaniba abiragh, men nguazim inigham. Ia uan namakabar akuraghamin ingangarir, Ikiavira Itir God ia ganingizim agivaghti, Ikiavira Itir God ian amamangatighti, ia uamategh kagh izi Jordanın Fanemın aruem anadi naghın itir nguazir kam iniam.

²³ Ki akar gavgavimın kamaghın ia migei, ia uan akar dikirizimın gin mangan koghiva, ia

guizbangira Ikiavira Itir Godin damazimin arazir kuram gami. Ia kamaghin deravira fogh, Ikiavira Itir God ian arazir kurar kam bagh pazavira ia damigham.

²⁴ Ia faragh uan nguibar ekiaba ko sipsipbar divazibar ingarigh, egh gin uan akar dikirizimin gin mangi apaniba ko misogh.”

²⁵ Ezi Gat ko Rubenin anabamningin gumaziba kamaghin Moses migei, “Aruam, e nin ingangarir gumaziba, e ni mikemezi moghin damuam.

²⁶ En amuiba ko boriba ko bulmakauba ko sip-sipba Gileatin nguibar ekiabar kaghira ikiam.

²⁷ Eghti e gumaziba bar, e nin ingangarir gumaziba, e uan midorozir bizibar kirva, Ikiavira Itir Godin damazimin midorozim bagh mangam. E Jordanin Fanem giregh vongin mangi apaniba ko misogham, mati en gumazir ekiam mikemezi mokin.”

²⁸ Ezi Moses akar gavgaviba isa, ofa gamir gumazim Eleasar ko Nunin otarim Josua, ko Israelian anababar gumazir dapanibagh aniga ghaze,

²⁹ “Gat ko Rubenin anabamningin gumaziba, me midorozir bizibar kirva, Ikiavira Itir Godin damazimin midorozim bagh mangasa. Egh me Ikiavira Itir Godin akamin gin mangi Jordanin Fanem giregh vongin apaniba ko misogham, kamaghin a deragham. Me ian akuraghti ia midorozimin apaniba abiragh, ia nguazim inigh, egh gin ia Gileatin nguazim isi me daningigh.

³⁰ Eghti me Jordanin Fanem giregh vongin mangan aghuagh, ia ko midorozim bagh mangighan

kogh, kamaghin me ia ko Kenanin nguazimin nguazir asizitaba iniam.”

³¹ Ezi Gat ko Rubenin anabamningin gumaziba kamaghin migei, “Aruam, e nin ingangarir gumaziba, e ghaze, a dera, Ikiavira Itir God mikemezi moghin e damuam.

³² E uan midorozir biziba inigh Ikiavira Itir Godin damazimin mangi, Jordanin Fanem giregh vongin mangi Kenanin nguazimin aven Kenania ko misogham. Egh gin e Jordanin Fanemin aruem anadi naghin itir nguazim uari bagh a iniam.”

³³ Kamaghin amizi, Moses, Amorian Atrivim Sihonin nguaziba ko Basanin Atrivim Okin nguaziba, ko dar nguibar ekiaba, ko dar nguibar doziba, ko nguazir dar boroghin itiba bar, a da isa Gatin anabam ko Rubenin anabam ko Manasen anabar akuar me tuirazimningin mam ganingi. Manase, a Josepin otarim.

³⁴ Ezi Gatin anabamin gumazamiziba, ua nguibar ekiam Dibon ko Atarot, ko Aroer,

³⁵ ko Atrot Sofan, ko Jaser, ko Jokbeha,

³⁶ ko Betnimra, ko Betharan, me ua deraghavira dar ingarigha da avinizir divazir gavgaviba uaghan dar ingari. Egha me uan sipsipba bagha divazir aghuibar ingari.

³⁷ Ezi Rubenin anabamin gumazamiziba ua, nguibar ekiam Hesbon, ko Eleale, ko Kiriataim,

³⁸ ko Nebo, ko Balmeon, me dar ingari. Egha me nguibar ekiam Balmeon, ziar igharazim a gati. Me uaghan nguibar ekiam Sipman ingari. Egha nguibar ekiar me ua ingariziba, me ziar igiaba dagh ariki.

³⁹ Ezi Manasen otarim Makir, an ovavir boriba, Gileatin ghua Amoria misogha men gintigha me abiragha, men nguazim uari bagha a ini.

⁴⁰ Kamaghin amizi, Moses Gileatin nguazim isa Makirin ikizim ganingizi, me an iti.

⁴¹ Ezi Manasen anabamin gumazir mam Jair, a uan adarazi ko ghua nguibar maba ko misogha men agintigha men nguibaba ini. Egha me ziar igiam, "Jairin Nguibaba," dagh ati.

⁴² Ezi gumazir mam, an ziam Noba, a uan adarazi ko ghua Kenatin nguibam ko nguibar dozir an boroghin itiba ko misogha, men agintigha men nguibaba ini. Egha a uan ziam, "Noba," Kenat gati.

33

*Israelia Isip ategha ghua gumazamiziba pu-
vatizir danganibar aruir darorimin eghaghanim*

¹ Israelia Isipin kantri ategha azenan iza, danganir aviribagh arua dagh apiaghira zui. Kar danganir kabar ziaba. Dughiar kamin, Moses ko Aron men faragha ghua men garima, me uan anababa ko ikizibar aven ikia zui.

² Ikiavira Itir God uabi Akar Gavgavim Moses migeima, Moses men daroriba ko danganir me izava apiaghiribar ziaba osiri.

³ Israelian gumazamiziba, nguibar ekiam Ramesesin itima, iakinir faragha zuimin an namba 15in aruem otozi, me dikavigha Isip ataki. Dughiar kamin, me God Israelia Gitazir Dughiar bar faraghavira zuimin amimzaraghan, me Isip ataki. Isipia bar men

garima, me bar gavgavigha Ramesesin nguibar ekiam ategha zui.

⁴ Dughiar kamın, Ikiavıra Itir God uan gavgavir ekiam isa, Isipian asebar akaghasa mirakelin aviribagh amigha aser kaba abını. Ezi Isipia uan otarir ivariar Ikiavıra Itir God misogheziba mozibagh arızima, Israelia Isip ataki.

⁵ Israelian gumazamiziba Rameses ategha iza Sukotin danganim aghuigha an iti.

⁶ Egha gın ua dikavigha Sukot ategha ghua gumazamiziba puvatızir danganımın miriamın iza Etamın danganim aghuigha an iti.

⁷ Egha gın Etam ategha ragha uamategha ghua aruem anadi naghın Pihahirotin nguibam bagha ghue, a Balsefonın nguibar ekiamın boroghın iti. Egha me Mikdolın boroghın itir danganim aghui.

⁸ Egha gın Pihahirot ategha Ongarir Aghevim abigha ghua Etamın gumazamiziba puvatızir danganımın ghua 3plan aruebar arua ghua Maran nguibamın otogha an danganim aghui.

⁹ Egha gın me Mara ategha ghua Elimın danganim aghuigha iti. Elim, a 12plan dipar emimiriba ko 70plan temer detba an iti.

¹⁰ Egha gın Elimın danganim ategha ghua Ongarir Aghevimın boroghın danganim aghuigha an iti.

¹¹ Egha gın Ongarir Aghevim ategha ghua gumazamiziba puvatızir danganim Senın otogha danganim aghuigha a gapia.

¹² Egha gın Senın gumazamiziba puvatızir danganim ategha ghua Dopkan otivigha dan-

ganim aghui.

¹³ Egha g̃in Dopkan dikavigha ghua Alusin danganim aghui.

¹⁴ Egha g̃in Alus ategha ghua Refidim̃in danganim aghuigha iti. Danganir kam̃in, damamin dipaba puvati.

¹⁵ Egha g̃in Refidim ategha ghua Sainain gumamaziziba puvatizir danganim̃in danganiba aghuigha iti.

¹⁶ Egha g̃in Sainain gumamaziziba puvatizir danganim ategha ghua Kibrot Hatavan danganim̃in danganiba aghuigha iti.

¹⁷ Egha g̃in Kibrot Hatava ategha ghua Haserot̃in danganim̃in danganiba aghuigha iti.

¹⁸ Egha g̃in Haserot ategha ghua Ritman danganim̃in danganiba aghuigha iti.

¹⁹ Egha g̃in Ritma ategha ghua Rimonperes̃in danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²⁰ Egha g̃in Rimonperes ategha ghua Lipnan danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²¹ Egha g̃in Lipna ategha ghua Risan danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²² Egha g̃in Risa ategha ghua Kehelatan danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²³ Egha g̃in Kehelata ategha ghua Sefer̃in Mighsiam̃in danganiba aghuigha iti.

²⁴ Egha g̃in Sefer̃in Mighsiam ategha ghua Haradan danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²⁵ Egha g̃in Harada ategha ghua Makhelot̃in danganim̃in danganiba aghuigha iti.

²⁶ Egha g̃in Makhelot ategha ghua Tahat̃in danganim̃in danganiba aghuigha iti.

27 Egha gın Tahat ategha ghua Teran danganımın danganıba aghuıgha iti.

28 Egha gın Tera ategha ghua Mitkan danganımın danganıba aghuıgha iti.

29 Egha gın Mitka ategha ghua Hasmonan danganımın danganıba aghuıgha iti.

30 Egha gın Hasmona ategha ghua Moserotın danganımın danganıba aghuıgha iti.

31 Egha gın Moserot ategha ghua Benejakanın danganımın danganıba aghuıgha iti.

32 Egha gın Benejakan ategha ghua Hor Hagıtgatın danganımın danganıba aghuıgha iti.

33 Egha gın Hor Hagıtgat ategha ghua Jotbatan danganımın danganıba aghuıgha iti.

34 Egha gın Jotbata ategha ghua Abronan danganımın danganıba aghuıgha iti.

35 Egha gın Abrona ategha ghua Esiongeberın nguıbar ekıamın danganıba aghuıgha iti.

36 Egha gın Esiongeber ategha ghua Senin gumazamızıba puvatızır danganımın mıriamın itır nguıbam Kadesın danganıba aghuıgha iti.

37 Egha gın Senin danganım ategha ghua kantri İdomın mıtaghnıamın itır Horın Mıghsıamın boroghın danganım aghuıgha apıa.

38-39 Me İsp ategha azenan izezir dughıamın gın azenır namba 40 otogha gıvazı an iakınır namba 5ın, faragha zıır aruem oto. Aruer kamra, İsralıa Horın Mıghsıamın boroghın ikıavıra itıma, ofa gamır gumazım Aron İkiavıra İtır Godın Akar Gavgavımın gın ghua dıkavıgha,

Horin Mighsiamin ghuavanabogha areme. An azenir 123pla ikiava areme.

⁴⁰ Ezi Kenanin sautin amadaghan itir kantri Arat, an atrivim, kamaghin orasi, Israelia izi.

⁴¹ Dughiar kamın, Israelia Horin Mighsiam ategha arua ghua Salmonan danganimin danganiba aghuigha iti.

⁴² Egha gin Salmona ategha ghua Punonin danganimin danganiba aghuigha iti.

⁴³ Egha gin Punon ategha ghua Obotin danganimin danganiba aghuigha iti.

⁴⁴ Egha gin Obot ategha ghua Abarimin nguibamin danganiba aghuigha iti, a kantri Moapin mitaghniamin boroghin ikia ikuvizir nguibam.

⁴⁵ Egha gin Abarim ategha ghua nguibar ekiam Dibon Gatın danganiba aghuigha iti.

⁴⁶ Egha gin Dibon Gat ategha ghua Almon Diplataimin danganiba aghuigha iti.

⁴⁷ Egha gin Almon Diplataim ategha ghua Abarimin Mighsiabar danganim aghuigha iti, mighsiar kaba Nebon Mighsiamin boroghin iti.

⁴⁸ Egha gin me Abarimin Mighsiaba ategha ghua Moapin danganir zarimin danganim aghuigha apia. Danganir kam, Jordanin Fanemin boroghin aruem anadi naghin itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanin Fanemin vongin iti.

⁴⁹ Moapin danganir zarir kam, nguibar ekiam Bet Jesimotin ikegha ghua Sitimin danganir zarimin oto. Me danganir ekiar kamın danganim

aghuigha apia.

Ikiavira Itir God nguaziba abigh uari daningamin arazim migei

⁵⁰ Me Moapin danganir zarimin ikiavira iti. Danganir kam, Jordanin Fanemin boroghin aruem anadi naghin itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanin Fanemin vongin iti. Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

⁵¹ “Ni kamaghin Israelia mikim: Ia Jordanin Fanem giregh vongin mangi Kenanin nguazimin aven,

⁵² gumazamizir an itiba bar men agiraghti me aregh. Egh men asebar marvir guaba bar dagh asighasikigh. Kar, me dagiaba ko ainbar ingarizir nedaziba. Egh uaghan ia men mighsiabar pin itir danganir me asebar ziaba febagh asighasikigh.

⁵³ Ki nguazir kam ia ganingi. Kamaghin amizi, ia gumazamizir an itiba batuegh uari bagh a inigh a dapiagh.

⁵⁴ Egh ia satu gikararangiva nguaziba abigh, vaghvagh uan anababa ko ikizibar aning. Egh nguazir ekiaba isi anabar gumazamizir aviriba itibar aningiva, nguazir doziba isi anabar gumazamizir avirasemezir puvatizibar aning.

⁵⁵ Ia nguazir kamin itir gumazamiziba bar me batueghan koghti, me osimtiziba ko mizaziba ia daningiva, mati benir ataribar min ian damazibar mitiv, egh mati dikoniba ian ivibar mitivam. Egh me nguazir ia itimin aven ia ko midorozibar amuam.

⁵⁶ Ia bar moghira me batueghan koghti, ki me gasighasighasa nighnighizi moghin, ki ia gasighasigham.”

34

Israelian nguazir mitaghniaba

¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

² “Ni Akar Gavgavir kaba Israelia daningh: Ia Kenanin nguazimin aven mangi, a nguazir ki ia daningasava amim, ia an nguaziba bar da inigh. Ian nguazir mitaghniaba kamakin:

³ Ian nguazir mitaghniar sautin amadaghan itim, a gumamaziziba puvatizir danganimin Senin ikegh, mangi Idomin nguazir mitaghniamin mangi, egh aruem anadi naghin Amangsizim Itir Dipar Akaremin sautin amadagh ikegh mangi,

⁴ egh nguazir mitaghniamin raghirigh sautin amadaghan mangi, pin tuavir Akrabimin ghuavanadim gitagh mangiva, mighsiabar tizimin danganir zarimin mangi, gumamaziziba puvatizir danganim, Sen abigh bar mangi, Kades Barnean otogham. Egh mitaghniamin raghirigh notin amadaghan mangi, Hasaradarin danganimin otogh mangi Asmonin danganimin otogham.

⁵ Egh nguazir mitaghniamin Asmon gitagh raghirigh mangi vongin, Isipin nguazir mitaghniamin Fanemin magari, Mediterenianin Ongarir Ekiamin otogham.

⁶ Aruem uaghiri naghin amadaghan itir nguazir mitaghniamin, a Mediterenianin Ongarir Ekiamin iti.

⁷ “Notin amadaghan itir nguazir mitaghniām Mediterenianin Ongarir Ekiamin ikegh mangi Horin Mighsiamin otoghiva,

⁸ mangi Hamatin nguibar ekiamin zuir tuavir akamin boroghin otogh mangi Sedatin nguibamin otogh mangi,

⁹ Sifronin danganimin otogh bar mangi Hasarenanin nguibamin tugham.

¹⁰ “Aruem anadi naghin itir nguazir mitaghniām, Hasarenanin ikegh mangi Sefamin nguibamin otoghiva,

¹¹ Sefam ategh mangi sautin amadaghan nguibam Riplan otogham, Ripla a nguibam Ain boroghin aruem anadi naghin iti. Egh mitaghniām mangi Galilin Dipar Akaremin aruem anadi naghin itir mighsiar doziba abigh mangi,

¹² egh nguazir mitaghniām sautin amadaghan mangi Jordanin Fanemin magari bar mangi Amangsizim Itir Dipar Akaremin otogham. Kar ian nguazir mitaghniaba.”

¹³ Ezi Moses kamaghin Israelia migei, “Ikiavira Itir God, Akar Gavgavir kam ia ganidi. Ia, 9plan Israelian anababa ko Manasen anabamin akuar me tuirazimningin mam bagh, satu gikararangiva uari bagh nguazir kaba tuiragh ada inigh.

¹⁴ Ia fo, Rubenin anabam ko Gatin anabam, ko Manasen anabamin akuar me tuirazimningin faragha zuim, me uari bagha nguazim inigha gifa.

¹⁵ Me Jerikon boroghin Jordanin Fanem vongin aruem anadi naghin uari bagha nguazim inis.”

Gumazir dapaniba, nguazim tuiraghamin ingangarim iti

¹⁶ Ezi Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

¹⁷ “Ofa gamir gumazim Eleasar, ko Nunin otarim Josua, aning nguazir kam abigh gumazamizibar aning.

¹⁸ Egh ni vaghvagh anababar gumazir dapanitaba miseveghti, me Eleasar ko Josuan akurvagh.

¹⁹ Ezi Ikiavira Itir God misevezir gumazibar ziar kara: Judan anabamin tongin, a Jefunen otarim Kalep amisefe.

²⁰ Egha Simeonin anabamin tongin, a Amihutin otarim Selumiel amisefe.

²¹ Egha Benjaminin anabamin tongin, a Kisonin otarim Elidat amisefe.

²² Egha Danin anabamin tongin, a Joklin otarim Buki amisefe.

²³ Egha Josepin otarim Manasen anabamin tongin, a Efotin otarim Haniel amisefe.

²⁴ Egha Josepin otarir igharazim Efraimin anabamin tongin, a Siptanin otarim Kemuel amisefe.

²⁵ Egha Sebulunin anabamin tongin, a Parnakin otarim Elisafan amisefe.

²⁶ Egha Isakarın anabamin tongin, a Asanin otarim Paltiel amisefe.

²⁷ Egha Aserin anabamin tongin, a Selomin otarim Ahihut amisefe.

²⁸ Egha Naptalin anabamin tongin, a Amihutin otarim Pedahel amisefe.”

²⁹ Kar, Ikiavira Itir God Kenanin nguazim abigh vongin Israelian gumazamizibar aningasa misevezir gumaziba.

35

Ikiavira Itir God Livain anabamın adarazi bagha inabazir nguibar ekiaba

¹ Dughiar kamın, Israelia Moapın danganir zarımın iti. Danganir kam, Jordanın Fanemın boroghın aruem anadi naghın itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanın Fanemın vongın iti. Ezi Ikiavira Itir God kamaghın Moses miği,

² “Ni Akar Gavgavir kam isi Israelia daningighti, nguazir me inizibar tongın me nguibar ekiataba isi Livaibar anighti me dar ikiam. Egh uaghan me nguibar ekiar kabar boroghın itir nguazir grazir aghuiba itiba isi me danighti, Livaibar bulmakauba dar amam.

³ Livaiba uari bagh nguibar ekiar kaba inighıva dar ikiam. Eghti grazir dadar aghuiba itir nguazıba, men bulmakauba ko asızir igharazıba dar grazıbar amam.

⁴ Dadaba itir nguazir otevir kaba, nguibar ekiaba avınızir dıvazıbar ikegh azenan mangı nguazir kam bar a ighuigh mangı 450 mitan tugham.

⁵ Nguibar ekiam, dadaba bar an okarigh, otevir mamın ikegh mangı otevir igharazımın otogham, eghti an ababanım 900 mitan tugham.

⁶ “Nguibar ia Livain anabamın adarazir anıngamıbar tongın, ia 6plan nguibar ekiar gumazamızıba arı mangı mongamıba me danıngıgh. Eghti gın ian tav atamakuigh tav mıssueghti an aremeghti, an arı mangı nguibar kam uabi modogham. Eghti gumazir uan akar gumazımın ovevem ikarvaghısi, an a ikarvaghan

iburagham. Egh ia uaghan 42plan nguibar ekiar igharaziba Livain anabam daningh.

⁷ Dadaba itir nguaziba, nguibar kabar boroghin iki. Livain anabam 48plan nguibar ekiaba iti.

⁸ Ia nguibar ekiaba isi Livaibar aningsi, Israelin anababar nguazibar ganti, anabar manam ekevegha nguibar ekiar aviriba iti, eghti ia nguibar ekiar aviriba isi me daning. Eghti anabar manaba suvigha nguibar ekiar aviriba puvatighti, ia nguibar ekiar vaghvaziba isi me daning.”

*Nguibar ekiar gumazamiziba
ari mangi mongamiba
(Godin Araziba 19:1-13; Josua 20:1-9)*

⁹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin Moses migei,

¹⁰ “Ni kamaghin Israelia mikim: Ia Jordanin Fanem giregh vongin mangi Kenanin nguazimin aven mangi,

¹¹ uari mongamin nguibar ekiataba amisefegh. Eghti gumazitam atamakuigh, gumazir igharazim misueghti an aremeghti, an ari mangi nguibar ekiar gumazamiziba ari mangi mongamin tamin aven modogh, deraghvira ikiam.

¹² Nguibar ekiar kaba, ia uari mongamin nguibabar min ikiam. Eghti gumazir aremezimin namakatam an ovevem ikaragham iburagham. Gumazitam tav misueghti an aremegham, a deravira iki egh mangi kotiamin tugham. Eghti me an kotiam baregh deraghvira fogh suam, a guizbangira gumazir igharazim misoghezi an areme, eghti kamaghin, me a misueghti an aremegham.

13 “Ia 6plan nguibar ekiar miseveghamin kaba, gumazamiziba ari mangi dar aven mongam.

14 Nguibar kabar 3pla, Jordanin Fanemin aruem anadi naghin ikiti, 3pla Kenanin nguazimin aven iki. Kar, nguibar ekiar gumazamiziba ari mangi dar aven mongamiba.

15 Nguibar ekiar uari mongamin 6plan kaba, da Israelian gumazamiziba, ko ikizir igharazibar gumazamizir, iza dughiar otevimin me ko itiba, ko ikizir igharazibar gumazamizir me ko zurara ikiamiba, kar men akurvagh me mongamin nguibar ekiaba. Eghti tina atamakuigh gumazitam misueghti an aremegham, an ari mangi kagh uabi modogham.

16-18 “Eghti gumazitam, gumazir igharazimin apanim damuva ain, o dagiam o aghoritam isi a misueghti an aremeghti, osimtizir ekiam an ikiam, eghti a ivezir kuram iniam. Kamaghin amizi, ia an arazir kam bangin a misueghti an aremegh.

19 Gumazir aremezir kamın anabatamra, gumazir kam misueghti an aremegham. An an garir dughiamra, an a misueghti an aremegh.

20-21 “Gumazitam tav gifueghan koghiva, an apanim damuva an aningaghiva anekunighti a irigham, o bizitamın a biraghti an aremegham, o uan agharimin a misoghti an aremegham, an amizir arazir kam bangin, me a misueghti an aremegh. Gumazir aremezir kamın anabatamra an apigh, a misueghti an aremegh.

22 “Eghti gumazitam tavın apanim damuan kogh, egh an aningaghan kogh atamakuigh anekunigham, o pura bizitam fegh a mikinighti an aremegham.

23 O an an ganighan kogh, dagiatam fegh a mikinigham, o foghan kogh a biraghti an aremegham.

24 Eghti kamaghin, Israelian gumazamiziba bar, bizir a damuasa ia mikemezibar gin mangi deravira ganiva, gumazir atamakuigha gumazim misoghezi an aremezim bagh nighnigh deraghvira kotiam damu. Eghti gumazir aremezimin anabamra a ikarvaghsi damuan kogham.

25 Ia gumazir kam inigh deraghvira an akurvaghti, gumazir aremezir kam in anababa, an arazim ikarvaghan marki. Ia an akuragh ua nguibar ekiar gumazamiziba ari mangi mongamin anetigh. Eghti a kagh iki mangiti ofa gamir gumazir me faragha Godin ingangarim bagha misevegha borem a gingezim aremeghti, a gin mongamin nguibar ekiar kam ategh uan nguibamin mangam.

26-27 Gumazir arazir kurar kam gamizim, mongamin nguibar ekiamin mitaghnam ategh, azenan mangiti, gumazir aremezimin anabatam, mongamin nguibar ekiamin azenan an apigh, egh a misueghti, an aremegham. Arazir kam in, anabar kam osimtiziba puvatigh kotiaba puvatigham.

28 Bar guizbangira, gumazim gumazitam misueghti an aremegham, a mongamin nguibar ekiam ataghiraghan marki. A mongamin nguibar ekiamin iki mangiti, ofa gamir gumazibar dapanim aremeghti, a gin uamategh uan nguibamin mangi.

29 Ia uan ovavir borir gin otivamiba ko, ia man-

agh ikiam, ia bizir a damuasa mikemezir kaba ko arazir kabar gin mangi.

³⁰ “Gumazitam gumazir igharazim misueghti an aremegham, ia a isi kotiam datighiva akam a gasi, gumazir pumuning o gumazir 3plan an ganiziba, me bar kotin aven akar otevir vamira damuam, kamaghin ia deraghvira fogh suam, gumazir kam guizbangira arazir kam gami, eghti bizir kam bangin gumazir kam aremegham. Gumazir vamira a uabira, an migirigiam kotin aven gavgaviba puvatigham. Eghti ia gumazir kam misueghti an aremeghan kogham.

³¹ “Gumazir gumazir igharazimin apanim gamua a misoghezi an aremezim, ia a misueghti an aremegh. Gumazir kam uan ikirimirim ikarvaghsi dagiabar ivezan kogham. Bar puvati. An aremegham.

³² Eghti gumazitam mongamin nguibar ekiatamin mangigh, gin anetegh uamategh uan nguibamin mangisi damuti, ofa gamir gumazibar dapanim tighar aremegham, kamaghin gumazir kam uan ikirimirim ikarvaghsi dagiabar ivezan kogham.

³³ Ia an amamangatighti a mongamin nguibar ekiam ategh mangigham, ian arazir kamin, ia nguazir kam damighti a nan damazimin mizegham. Gumazibav sozi me ariaghirir arazir kam, nguazim gamima, a nan damazimin mize. Nguazim damighti a zueghamin arazim, tuavir vamira iti, a kamakin, ia gumazir a misoghezi an aremezimin arazir kuram ikaragh a misueghti an

aremegh. Tuavir igharazitam, ua itir puvati.

³⁴ Ki Ikiavira Itir God, ki Israelia, ian tongin iti. Kamaghin, nguazir ia itir kam, ia a damuti, a nan damazimin mizeghan marki.”

36

Amizir pabar itiba, uan afeziar aremezibar nguaziba iniam

¹ Josep a Manasen afeziam, ezi Manase a Makirin afeziam, ezi Makir a Gileatin afeziam. Dughiar mamın, Gileatin ikizimin gumazir dapaniba dikavigha Moses ko Israelian gumazir dapanir igharaziba bagha zui.

² Egha kamaghin migei, “Ikiavira Itir God, Akar Gavgavim isa ni ganiga ghaze, ni satu gikararangiva nguaziba abigh da Israelia e daningti, e dar ikiam. Egha uaghan en anabar gumazim Selofehatin nguaziba isi an guivibar aningasa, ni mikeme.

³ Ni kamaghin fogh, me anabar igharazitabar gumazibar ikiti, men nguaziba ko biziba, men pabar nguazibagh isafuragham. Me kamaghin damuti, en nguazir ni bigha e ganingizim suvigham.

⁴ Eghti azenir biziba ua da ikarvaghmim otoghti, me nguazir gumazir igharaziba da ivezeziba, me ua da inigham. Eghti Selofehatin guivibar nguaziba, me ti da isi men pabar nguazibar aven amadagham. Eghti nguazir kam, uam en nguazimin min ikian kogham.”

⁵ Ezi Moses Ikiavira Itir God mikemezi moghin, Josepin anabamin gumazibav gia ghaze, “Josepin anabamin adarazi migeir akaba, da guizbangira.

⁶ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God ghaze, Selofehatin guiviba, gumazir manabar ikisi, uan anabamin aven uarira uarir ikiam.

⁷ Eghti ia Israelia bar, ian nguaziba vaghvagh ian anababar aven ikivira ikiam. Eghti anabar igharazitam da inian kogham.

⁸ Amizir Israelin anababar aven, ikia nguaziba iniziba, me uan anabamin gumazitamra iki. Eghti arazir kamın, Israelia bar uan inazir afeziabar gin mangi nguaziba ko biziba iniam.

⁹ Kamaghin, ia anabar igharazimin amaman-gatighti, me ian nguaziba inian kogham. Bar marki. Anababa bar, vaghvagh uan nguazibar ghuaviba ikegh mangivira ikiam.”

¹⁰⁻¹¹ Kamaghin amizi, Selofehatin guiviba me uan anabamin gumazibara iti, mati Ikiavira Itir God mikemezi mokin. Men ziabar kara: Mala, Tirsa, Hokla, Milka ko Noa.

¹² Me Josepin otarim Manasen anabamin gumazibar iti. Kamaghin amizi, men nguaziba ko biziba men inazir afeziamin anabamin aven ikiavira iti.

¹³ Dughiar Israelia Moapin danganir zarimin itimin, Ikiavira Itir God, Akar Gavgavir kaba, ko bizir a damuasa mikemeziba isa, Israelia bagha Moses ganingi. Danganir kam, Jordanin Fanemin boroghin aruem anadi naghin itima, Jerikon nguibar ekiam Jordanin Fanemin vongin iti.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea